

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ
В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ**

**СЕРІЯ «АКАДЕМІКИ НАПН УКРАЇНИ»
ВИПУСК 24**

**ВАЛЕРІЙ ЮХИМОВИЧ
БИКОВ**

До 70-річчя від дня народження

**БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ
ПОКАЖЧИК**

Київ 2016

УДК 016:929+37(092)] Биков
ББК 91.9:74
Б60

Рекомендовано до друку вченою
радою
Інституту інформаційних технологій
і засобів навчання НАПН України
(протокол № 5 від 26 травня 2016
р.)

Упорядники:

Пономаренко Л. О., канд. наук із соціальних комунікацій, в. о. заступника директора з науково-бібліотечної роботи ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Страйгородська Л. І., канд. іст. наук, ст. наук. співробітник сектору джерелознавства, бібліографії та біографістики відділу історії освіти ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Тарнавська С. В., канд. іст. наук, завідувач сектору джерелознавства, бібліографії та біографістики відділу історії освіти ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Яцишин А. В., канд. пед. наук, ст. наук. співробітник, провід. наук. співробітник Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

Науковий редактор:

Спірін О. М., д-р пед. наук, проф., заст. директора з наук. роботи Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

Бібліографічний редактор:

Страйгородська Л. І., канд. іст. наук, ст. наук. співробітник сектору джерелознавства, бібліографії та біографістики відділу історії освіти ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Валерій Юхимович Биков : до 70-річчя від дня народж. : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Страйгородська Л. І., Тарнавська С. В., Яцишин А. В. ; наук. ред. Спірін О. М. ; бібліогр. ред. Страйгородська Л. І.]. – Київ, 2016. – 98 с. – (Серія «Академіки НАПН України» ; вип. 24).

Біобібліографічний покажчик із серії «Академіки НАПН України» присвячено життю та науково-педагогічній діяльності Валерія Юхимовича Бикова, відомого українського вченого, педагога, організатора науки та освіти, доктора технічних наук, професора, дійсного члена НАПН України, директора Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, заслуженого діяча науки і техніки України.

У покажчику представлено науковий доробок ученого за 45 років його діяльності (1970–2015), який налічує понад 450 друкованих праць. Крім того,

до покажчика увійшли відомості про наукову школу вченого, а також література про життєвий шлях і наукові досягнення В. Ю. Бикова.

Видання адресовано студентам, аспірантам, докторантам, науковим працівникам, історикам науки і освіти, учителям, викладачам і керівникам навчальних закладів й усім, хто цікавиться теоретичними і практичними проблемами інформатизації освіти, відкритої освіти, відкритого інформаційно-освітнього простору, відкритих навчальних середовищ, створенням та використанням засобів і технологій комп'ютерно орієнтованих інформаційно-технологічних платформ відкритих освітніх систем.

© Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В. О. Сухомлинського, 2016

Доктор технічних наук, професор, дійсний член НАПН України

ВАЛЕРІЙ ЮХИМОВИЧ БИКОВ

Від упорядників

Одним із важливих напрямів діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського (ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) є науково-інформаційне забезпечення інноваційного розвитку вітчизняної педагогічної науки, теорії і практики освіти, поширення передового досвіду в діяльності навчальних закладів країни, сприяння впровадженню наукових розробок у практику, підвищення професійного рівня педагогічних і науково-педагогічних кадрів, компетентності учнівської та студентської молоді.

З цією метою в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з 2001 р. започатковано підготовку інформаційних видань про життя й діяльність видатних педагогів світу й України в трьох серіях: «Видатні педагоги світу», «Академіки НАПН України» та «Ювіляри НАПН України», які надсилаються до національних, державних і провідних книгозбірень освітянської мережі. В електронному вигляді ці видання доступні читачам через веб-портал ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (<http://www.dnpb.gov.ua>) у розділі «Ресурси».

Покажчик підготовлено у співпраці із працівниками Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, електронний варіант цього видання розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України (<http://lib.iitta.gov.ua>).

Випуск біобібліографічного покажчика № 24 з серії «Академіки НАПН України» присвячено науковій і науково-педагогічній діяльності Валерія Юхимовича Бикова, відомого українського вченого, доктора технічних наук, професора, дійсного члена НАПН України, академіка АН вищої школи України, академіка Академії інженерних наук України, директора Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, заслуженого діяча науки і техніки України, Лауреата державної премії України в галузі науки і техніки, який 1 лютого 2015 року відзначив свій 70-річний ювілей.

У покажчику представлено науковий доробок ученого, створений за 45 років діяльності (1970–2015), який налічує понад 450 друкованих праць. Крім того, до видання увійшла література про життєвий шлях і наукові досягнення В. Ю. Бикова, а також відомості про наукову школу вченого.

Валерій Юхимович Биков – відомий в Україні та за її межами учений, фахівець у галузі інформатизації освіти, моделювання, аналізу й управління соціально-економічними об'єктами та процесами, проектного менеджменту, створення автоматизованих систем управління освітою. Його наукові інтереси пов'язані також з дослідженням широкого кола теоретичних і практичних проблем відкритої освіти, відкритого інформаційно-освітнього простору, відкритих навчальних середовищ, створення і використання засобів і технологій комп'ютерно орієнтованих інформаційно-технологічних

платформ відкритих освітніх систем, професійної підготовки кадрів для ІТ-сфери, проектного управління формуванням і розвитком відкритих освітніх систем. Значним є внесок ученого в обґрунтування та впровадження мережних технологій відкритої освіти для навчання, виховання та наукової діяльності. Вагомою є роль В.Ю. Бикова в інформатизації освіти та науки України, про що свідчать численні публікації як самого вченого так і інших дослідників, які цитують його наукові роботи. Адже за даними Google Академії (<https://scholar.google.com.ua>), станом на кінець 2015 р. загальна кількість цитування праць ювіляра була 2038, h-індекс – 21, i10-індекс становив 45.

Біобібліографічний показник відкриває стаття доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена НАПН України, ректора ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» В.В. Олійника про життєвий шлях і науковий доробок В.Ю. Бикова. Наступна стаття доктора технічних наук, професора, дійсного члена НАПН України, віце-президента НАПН України А.М. Гуржія про організаторську діяльність в освіті та науці, яку здійснює ювіляр. Про наукову школу професора В. Ю. Бикова, коротко висвітлила кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник А.В. Яцишин. Біографію ювіляра доповнює перелік основних дат життя й діяльності вченого, які подано в прямій хронологічній послідовності, також наведено відомості про нагороди й відзнаки В. Ю. Бикова.

Основна частина біобібліографічного показника складається з трьох розділів, що мають суцільну нумерацію бібліографічних записів.

Розділ **I «Праці Валерія Юхимовича Бикова»** містить бібліографічні описи його праць, зокрема авторефератів дисертацій, монографій, концепцій, навчальних посібників, навчально-методичних розробок, нормативно-технічних документів, статей у продовжуваних та періодичних виданнях, матеріалах конференцій, довідкових виданнях тощо, написаних як одноосібно, так й у співавторстві українською, російською, англійською мовами, на традиційних й електронних носіях. Матеріали згруповано й розміщено за тематичними підрозділами, а в межах підрозділів – за прямою хронологією, що дозволяє прослідкувати розширення кола інтересів та розвиток поглядів науковця на ті чи інші питання. Окремо виділено підрозділ, що містить відомості про авторські свідоцтва на винаходи у галузі радіо й електроприладобудування та патенти на корисні моделі засобів навчання. Підрозділ «Наукове редагування» складається з бібліографічних описів документів, у яких В. Ю. Биков був науковим редактором або членом редакційної колегії.

Розділ **II «Наукова школа вченого»** вміщує два підрозділи: «Доктори наук» та «Кандидати наук», в яких зосереджено бібліографічні описи авторефератів дисертацій на здобуття вченого ступеня доктора (2) і кандидата (6) наук (науковий керівник і

консультант – В. Ю. Биков). Документи розміщено за абеткою прізвищ авторів.

У розділ **III «Література про наукову та науково-педагогічну діяльність В. Ю. Бикова»** увійшли відомості про документи, в яких розкривається життєвий шлях та наукові досягнення вченого. Бібліографічні записи в розділі згруповано за прямою хронологією, а в межах року – в абетковому порядку за прізвищами авторів та назвами документів. Розкриттю змісту матеріалів розділу сприяють анотації до бібліографічних описів.

Науково-допоміжний апарат бібліографічного посібника складається з:

- іменного покажчика, в якому наведено прізвища співавторів, упорядників, редакторів та інших осіб, відомості про яких є в бібліографічних записах;
- абеткового покажчика назв праць В. Ю. Бикова, що містить посилання на номери бібліографічних записів розділу «Праці Валерія Юхимовича Бикова»;
- списку скорочень.

Бібліографічний опис і скорочення слів здійснено згідно з чинними в Україні державними стандартами. Джерелами відбору документів слугували фонди Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Національної парламентської бібліотеки України, Державної науково-технічної бібліотеки України. Більшість публікацій, що увійшли до покажчика, було переглянуто *de visu*, непереглянуті документи позначено астериском (*).

Видання адресовано студентам, аспірантам, докторантам, науковим працівникам, історикам науки і освіти, учителям, викладачам і керівникам навчальних закладів й усім, хто цікавиться теоретичними й практичними проблемами інформатизації освіти, відкритої освіти, відкритого інформаційно-освітнього простору, відкритих навчальних середовищ, створенням та використанням засобів і технологій комп'ютерно орієнтованих інформаційно-технологічних платформ відкритих освітніх систем; зокрема, питаннями моделювання комп'ютерно орієнтованих систем освіти, педагогічних і методичних систем навчання, інформаційно-освітнього простору і навчальних середовищ; створення автоматизованих систем управління освітою і навчальними закладами; проектування засобів і технологій інформаційно-освітнього простору, електронних освітніх ресурсів; проблемами, завданнями і моделями професійної підготовки кадрів для ІТ-сфери; проблемами, моделями, засобами і технологіями проектного управління формуванням і розвитком відкритих освітніх систем.

Життєвий шлях та науковий доробок В.Ю. Бикова

70 років тому, 1-го лютого 1945 року в місті Познані (Польща) в родині офіцерів Радянської Армії, яка в той час визволяла Польщу від німецько-фашистських загарбників, народився другий син, якого назвали Валерієм. Під кінець 1945 року родина переїжджає до м. Миколаєва, де вони мешкали раніше. Горе не обійшло сім'ю, у цьому ж році помирає батько і Валерія та двох його братів Юрія та Ігоря, виховувала мати. Ще з дитинства душевні відносини в родині, повага до освіти, моральний клімат соціального середовища і специфічна спрямованість виробничої інфраструктури південного міста вплинули на формування особистості Валерія. У 1952 р. він пішов на навчання до середньої школи № 7 м. Миколаєва, де закінчив 7 класів у 1959 році. Продовжив навчання на електромеханічному відділенні Миколаївського суднобудівного технікуму, який закінчив у 1963 році з відзнакою. Одночасно з навчанням з 1962 року розпочав свій трудовий шлях електрослюсарем оборонного підприємства. Надалі працював слюсарем-складальником, техніком на виробничому підприємстві оборонного комплексу СРСР. Навчаючись у технікумі, одночасно на відмінно закінчує заочну середню школу №62 м. Миколаєва. Для здобуття вищої освіти у 1964 році вступає на факультет електрообладнання суден Миколаївського кораблебудівного інституту імені адмірала С.О. Макарова. З містом Миколаєвом у Валерія Юхимовича пов'язано дуже багато, адже, тут живуть рідні й поховані батько та мати. Саме тут він здобув загальну і першу професійну освіту, почав трудову діяльність, зустрів свою майбутню дружину.

Оскільки він у 1965 році переводиться на факультет автоматики та електроприладобудування Київського політехнічного інституту та переїжджає на навчання до м. Києва, розпочинається вже інша частина життя В.Ю. Бикова. У 1969 році сталися дві важливі події у житті: перша – одружився з Жанною Олександрівною (дівооче прізвище Протасова), з якою навчався в одній групі в Миколаївському суднобудівному технікумі, друга – закінчує з відзнакою Київський політехнічний інститут. Ще в студентські роки його починає цікавити наукова діяльність. Він бере участь у роботі студентських наукових товариств і випускної кафедри. Його наукові роботи „Вимірювання інтенсивності гамма-випромінювання низьких енергій” і „Лінійний перетворювач ефективних значень” одержують у 1968 році відповідно першу і другу премії Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт. За перші наукові досягнення він нагороджується Почесною грамотою ЦК ЛКСМУ.

Перший син – В'ячеслав народжується у 1970 році, у 1977 року народжується другий син – Віталій. Нині у нього є два онуки та онучка – старший Антон (1993 року народження, син В'ячеслава та Олени) і Даніїл та Арина (відповідно 2003 і 2012 року народження, син і донька Віталія та Сніжани). За характером Валерій Юхимович – цілеспрямований лідер у будь-якій справі, котрий має широкі інтереси,

розуміє й поважає людей, постійно генерує нові ідеї і, як правило, доводить їх до практичної реалізації. Родина для нього є визначальним складником усього його життя, в якій панує дух взаємоповаги і взаємодопомоги, інтернаціоналізму та дбайливого ставлення до природи і майна. Він відчуває відповідальність і постійно бере участь у навчанні й вихованні дітей і онуків, дбає про рідних і близьких, піклується за їхнє здоров'я, сприяє їхньому добробуту, неперервному професійному й загальноосвітньому формуванню та вдосконаленню, саморозвитку і соціалізації. В родині він люблячий і коханий любимий чоловік, брат, батько, дідусь. З друзями – надійний, доброзичливий і відданий товариш. Понад усе цінує в людях порядність, чесність, надійність, волелюбність, толерантність, освіченість і вихованість, працьовитість.

Улюблене родинне місце – дачна ділянка на березі річки недалеко від Києва. Дачні споруди будувалися і розбудовувалися протягом багатьох років. Тут все власно і творчо задумано, практично втілено в життя та дбайливо підтримується. Тут варто активно попрацювати в саду – доглядати за деревами і рослинами (серед найулюблених – виноград), садити нові, а в будівлях – добудовувати і ремонтувати приміщення. Проте, ввечері, у вихідні та під час відпуски тут можна розважатися, плавати в річці, слухати улюблену музику, дивитися різні телепередачі, займатися іншими приємними справами (серед найулюбленіших – робота за комп'ютером) і, нарешті, відпочивати від міської суєти і повсякденних рутинних справ у колі рідних і друзів, за мистецьки та з любов'ю накритим дружиною столом, на веранді, балконі, біля мангалу. Любима справа і розвага останніх років (мрія багатьох років) – моторний катер, ходити на якому по річці приносить йому дійсну і неперевершену насолоду. Саме тут, на дачі, біля річки, на природі написано переважну більшість його наукових праць.

У Спеціальному конструкторському бюро заводу „Радіоприлад” м. Києва, а згодом – у Науково-дослідному інституті радіовимірювальної апаратури Виробничого об'єднання ім. С.П. Корольова, де Валерій Биков працював інженером, старшим, провідним інженером, керівником групи розпочалася його науково-виробнича діяльність. У 1971 році його призначають Головним конструктором приладів інфразвукового діапазону частот. Одночасно, без відриву від виробництва він навчається в аспірантурі Київського політехнічного інституту й досліджує проблеми створення цифрових та аналогових засобів вимірювання комплексних коефіцієнтів передавання. Створений під його керівництвом фазочутливий вольтметр був удостоєний премії Науково-технічного товариства радіотехніки, електроніки і зв'язку ім. О.С. Попова як перший в СРСР прилад на інтегральних мікросхемах, медалі ВДНГ СРСР. Ця робота була висунута на здобуття премії Ленінського комсомолу. Основні проектні рішення цього та інших створених ним засобів були виконані на рівні винаходів і захищені

численними авторськими свідоцтвами. У 1974 році за результатами цих робіт Валерій Биков захищає в Київському політехнічному інституті дисертацію „Дослідження і розробка вимірювачів комплексних коефіцієнтів передавання в області низьких і інфранизьких частот” і отримує науковий ступінь кандидата технічних наук. Наукові результати опубліковані в монографії „Вимірювання напруг інфразвукових частот”.

Науково-педагогічну діяльність В. Биков розпочав з 1975 року у Київському державному педагогічному інституті ім. О.М. Горького, де працював старшим викладачем, а згодом – доцентом кафедри вищої математики, викладав курси з обчислювальної математики, системного програмування, програмування алгоритмічними мовами, основ автоматизації виробничих процесів. Також, він очолював наукову лабораторію автоматизованої системи управління освітою. У 1979 році йому присвоєно вчене звання доцента по кафедрі вищої математики.

У 1976 році створено Головний обчислювальний центр Міністерства народної освіти України і Валерія Бикова призначають його директором. А вже у 1977 році Головний обчислювальний центр Міносвіти України переїжджає в окреме пристосоване приміщення у Києві по вул. Воровського, 49, активно займається створенням матеріально-технічної бази цієї науково-проектної установи, яку він очолював протягом шістнадцяти наступних років. У 1985 році В.Ю.Биков закінчує в м. Москві Інститут управління народним господарством Академії народного господарства при Раді Міністрів СРСР, а Головний обчислювальний центр Міносвіти України визначається Головною організацією із створення республіканського рівня автоматизованої системи управління освітою СРСР. В той час він, як головний конструктор автоматизованої системи управління народною освітою України й заступник головного конструктора автоматизованої системи управління народною освітою СРСР, очолює роботи з інформатизації та комплексної автоматизації управління народною освітою. Він і його наукова школа розробили та ввели в промислову експлуатацію першу і другу черги автоматизованої системи управління Міносвіти України. Основні наукові результати цієї роботи й проектні рішення використано в багатьох республіках СРСР і країнах РЕВ. З'явилися численні наукові праці, науково-методичні матеріали, галузеві стандарти, що стосувалися питань удосконалення, інформатизації та автоматизації управління освітою на всіх її організаційних рівнях, інформатизації і комп'ютеризації загальноосвітніх, професійно-технічних і педагогічних навчальних закладів. Були створені й широко впроваджені в навчальні заклади загальної середньої, професійно-технічної, вищої педагогічної і післядипломної освіти численні комп'ютерно орієнтовані навчальні комплекси. У цей період Валерій Биков бере активну участь у заходах ЮНЕСКО з питань створення міжнародної інформаційної системи освіти.

Науковий ступінь доктора технічних наук Валерію Бикову присуджено у 1989 році після захисту в Інституті кібернетики ім. В.М. Глушкова АН України дисертації „Наукові основи, методи і системи автоматизованого управління освітою на рівні союзної республіки (на прикладі системи народної освіти Української РСР)”. А його монографії “Автоматизація управління всистемі освіти”, “Економіко-математичні моделі управління в освіті”, видані в той час, і нині не втратили своєї актуальності.

Також, у цей же період В. Биков продовжує роботу в напрямі комп'ютеризації та інформатизації навчально-виховного процесу. Приймає безпосередню активну участь у підготовці Постанови Уряду України щодо забезпечення комп'ютерної грамотності учнів загальноосвітніх, професійно-технічних і студентів вищих педагогічних навчальних закладів, що вийшла у 1985 році та на державному рівні започаткувала цілеспрямовану діяльність освітньої галузі в напрямі формування інформаційної культури учнів. В межах цієї роботи В.Ю. Биков очолив в Україні проект “Пілотні школи”, що виконувався спільно з американською фірмою IBM. За цим проектом в Україні було створено мережу з більш як 150 загальноосвітніх, професійно-технічних і педагогічних навчальних закладів, навчальних закладів системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників, що були оснащені найсучаснішими засобами комп'ютерної техніки, комп'ютерними навчальними програмними засобами, навчально-методичними матеріалами; створено систему з підготовки за інноваційними навчальними програмами вчителів інформатики переважної більшості шкіл і професійно-технічних навчальних закладів України. Тисячі вчителів України пройшли таку підготовку. Сотні тисяч учнів навчались за цим проектом. Позитивні наслідки реалізації проекту відчуються і сьогодні. Розроблена під науковим керівництвом В.Ю. Бикова “Концепція інформатизації освіти”, видані навчальні посібники “Операційні системи та мережі шкільних комп'ютерних комплексів”, “Основи проектування та реалізації інтерфейсу користувача для діалогових систем”, “Системи управління інформаційними базами даних в освіті” істотно вплинули на формування організаційного й науково-методичного фундаменту інформатизації освіти в Україні.

Водночас, В. Биков продовжує активно займатися розвитком матеріально-технічної бази Головного обчислювального центру Міносвіти України, модернізацією його програмно-технічного оснащення, професійною підготовкою і перепідготовкою працівників, вкладає багато зусиль у будівництво нового приміщення установи. І вже у 1989 році Головний обчислювальний центр Міносвіти України переїжджає до нового будинку в м. Києві по вул. Артема, 52-А, спорудженого силами власної ремонтно-будівельної групи (нині цей будинок займає Інститут педагогіки НАПН України). На той час Центр перетворився в потужну науково-проектну установу, де працювали висококваліфіковані фахівці.

Центр був оснащений новітніми комп'ютерними системами, в тому числі надсучасними програмно-технічними засобами закордонного виробництва. Його колектив розробляв і координував роботи з комплексної інформатизації народної освіти в Україні і СРСР.

Для інтенсифікації робіт у напрямі інформатизації освіти в 1989 році на базі Головного обчислювального центру Міносвіти України створюється науково-виробнича корпорація „КОМКОРД”, генеральним директором якої стає В.Биков. Він очолює її наступні два роки. У цей час розробляється низка інноваційних проектів з інформатизації освіти.

На початку 90-х років минулого століття утворено Інститут системних досліджень освіти України і Валерія Бикова призначають директором, де під його керівництвом розробляються науково-методичні засади системного реформування освіти на етапі становлення незалежності України. У цей час він бере активну участь у підготовці важливих державних документів про освіту, Державної національної програми „Освіта” („Україна ХХІ століття”). У 1993 році В.Ю. Бикова було обрано почесним професором Києво-Могилянської академії.

Протягом 1995-1996 рр. Валерій Биков очолює (генеральний директор) Український освітній центр менеджменту та підприємництва, навчальний заклад, де проходили перепідготовку військовослужбовці, які звільнялися в запас у зв'язку із скороченням збройних сил України. За цей час тисячі військовослужбовців здобули додаткову освіту із спеціальностей ринкової економіки, що допомогло багатьом з них отримати роботу, адаптуватись до нових цивільних умов життя, знайти в ньому своє місце.

У 1996 році В. Бикову довелося керувати роботою зі створення за проектом Tasis Національної обсерваторії України, як національного вузла міжнародної мережі подібних структур, започаткованих Європейським урядом у країнах Центральної та Східної Європи, нових незалежних країнах колишнього СРСР і Монголії. Валерій Юхимович призначається першим керівником Національної обсерваторії України, що працює і донині. У той час під його керівництвом було розроблено структуру ключових індикаторів, що відображають стан і процеси розвитку національної та зарубіжних систем професійної освіти й ринку праці, підготовлено для Уряду України низку проблемних доповідей і аналітичних матеріалів, проведено поглиблені дослідження й опубліковано матеріали з питань сучасного стану й розвитку професійної освіти, ринку праці й соціального партнерства в Україні. Зокрема, підготовлені під його науковим керівництвом і за безпосередньою участю монографія “Розвиток системи професійно-технічної освіти в період соціально-економічних реформ”, доповіді “Ринок праці в Україні” і “Соціальне партнерство” були використані при підготовці першої в незалежній Україні “Концепції розвитку професійно-технічної освіти”.

Продовжив роботу на державній службі як директор Інформаційно-обчислювального центру Української Академії державного управління при Президентові України з 1997 по 1999 роки. В цій установі В. Биков очолює роботи з комплексної інформатизації навчальної, наукової та управлінської діяльності Академії, веде плідну наукову діяльність. За його участю при підтримці Світового банку в Академії створюється Центр дистанційної освіти. Валерій Юхимович розробив основні напрями наукових досліджень проблем е-дистанційного навчання в професійній освіті, розробив і викладав курс з основ побудови та проектування методичних систем е-дистанційного навчання для викладачів і керівних кадрів вищої школи України, здійснив науково-методичну розробку й забезпечив наукове керівництво діяльністю проектних команд із створення низки сучасних е-дистанційних навчально-методичних комплексів з навчальних курсів магістерської програми підготовки державних службовців. Під його керівництвом і за безпосередньою участю розроблено дистанційний навчальний курс і видано „Методичні рекомендації для слухачів дистанційного курсу (навчальної дисципліни) “Управління проектами”.

У 1999 році В. Бикова обирають членом-кореспондентом АПН України і в цьому ж році йому доручають створити новий науково-дослідний Інститут засобів навчання. В той час, коли було організовано цей Інститут, також, було по-новому організовано Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти (ЦІППО). І саме співпраця Інституту засобів навчання з ЦІППО розпочалася із задумів щодо викладання вчителям-практикам, які підвищували кваліфікацію. Відбулося об'єднання сил і зусиль.

За безпосередньою участю та під керівництвом В. Бикова проведено низку наукових досліджень і проектів з проблем створення і впровадження в практику освіти й наукову діяльність засобів навчання нового покоління та інформаційно-комунікаційних технологій. Він брав активну участь у розробці Концепції і державної „Програми інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів, комп'ютеризації сільської школи”. У межах проекту “Пілотні школи”, що здійснювався під науковим керівництвом В. Бикова, проводилися педагогічні експерименти із створення і впровадження в освітню практику інноваційних комп'ютерно орієнтованих педагогічних технологій. Для нормативно-організаційного й експериментального забезпечення виконання зазначеного проекту під його керівництвом розроблені положення: „Про Пілотний загальноосвітній навчальний заклад експериментальної комп'ютерної мережі загальноосвітніх навчальних закладів України”, „Про Регіональний центр інформаційних і комунікаційних технологій”, „Про організацію науково-методичного експерименту „Пілотні школи”, „Методика науково-методичного експерименту „Пілотні школи”. Ці загальногалузеві нормативні документи затверджені відповідними наказами Міністерства освіти і

науки України і впроваджені в освітню практику. В. Биков брав участь у розробленні структури курсу „Інформатика” загальноосвітньої програми, державного стандарту освіти з цього навчального предмета, у створенні навчальних посібників „Курс інформатики (частина 1) – Комп’ютер та його програмне забезпечення”, „Курс інформатики (частина 2) – Основи алгоритмізації та програмування”, „Відкриття геометрії через комп’ютерні експерименти в пакеті DG”, які вийшли у 2002 році. За його участю розроблено і затверджено Міністерством освіти і науки України „Програми для загальноосвітніх навчальних закладів універсального та фізико-математичного профілів (2004 рік). Інформатика, 8-11 класи”. За цими програмами підготовлено до друку навчальний посібник „Базовий курс інформатики” для загальноосвітньої і професійно-технічної школи.

Членом Президії АПН України В. Бикова обрали у 2002 році. У перші роки нового століття під керівництвом і за безпосередньою участю Валерія Юхимовича розробляються теоретико-методологічні й науково-методичні проблеми створення і впровадження в освіту лабораторних комплексів засобів навчання нового покоління з природничо-математичних і технологічних дисциплін для загальноосвітньої, професійно-технічної і вищої школи України. У цей час В. Биков бере активну участь у розробці державної „Комплексної програми забезпечення загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладів сучасними технічними засобами з природничо-математичних і технологічних дисциплін”, прийнятої Урядом України в 2004 році. Його аспіранти та колеги здійснили моделювання педагогічних і методичних систем відкритої освіти, комп’ютерно орієнтованого навчального середовища, електронних віртуальних і дистанційних систем навчання, розробили й отримали патенти на новітні засоби навчання. Розпочалося створення та діяльність його наукової школи. В той час було створено у мережі Інтернет потужні інформаційні ресурси, зокрема автоматизований банк даних з Інтернет доступом „Середня загальноосвітня школа”, Інтернет-портал „Діти України”. На міжнародних виставках численні наукові і практичні здобутки працівників Інституту відзначені медалями та дипломами. Саме у наукових працях В. Бикова: „Демонстраційний експеримент з фізики”, „Планетарій як засіб навчання”; статтях: „Теоретико-методологічні засади створення і розвитку сучасних засобів та е-технологій навчання”, „Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем”, „Доменно-фреймова модель педагогічної системи”, „Інформатизація освіти і розвиток поняттєво-термінологічного апарату систем навчання і освіти”, „Оцінювання компетентності в системі професійної освіти” та ін. висвітлений його науково-методичний доробок в цьому напрямі.

Наголошу, що саме тоді В. Биков провів велику роботу із створення навчально-науково-виробничого комплексу „Академія

дистанційної освіти” з метою координації зусиль навчальних закладів, наукових установ і виробничих підприємств з проблем упровадження у вищу й післядипломну освіту е-дистанційних технологій навчання. Він є віце-президентом з наукової роботи цього комплексу, до якого увійшли провідні вищі навчальні заклади, наукові установи й виробничі підприємства України. На базі комплексу відпрацьовуються новітні підходи щодо створення науково-методичної, комп'ютерно-технологічної й нормативно-законодавчої платформ е-дистанційних технологій навчання, широкого впровадження цієї перспективної форми навчання в широку освітню практику. Він брав участь у розробленні державної „Програми розвитку системи дистанційного навчання на 2004-2006 роки”. За його ініціативи видається журнал „Вісник Академії дистанційної освіти”.

Також, здійснюючи значну наукову й організаційну роботу, В. Биков продовжує викладацьку, науково-педагогічну діяльність та здійснює наукове керівництво магістрами, аспірантами, здобувачами, виступає офіційним опонентом з докторських і кандидатських дисертацій, входить до складу різних спеціалізованих учених рад із захисту дисертацій, був членом Експертної ради ВАК України.

Валерій Биков є організатором і учасником багатьох масових наукових заходів: конференцій, семінарів, форумів, симпозіумів як в Україні так і закордоном. Учений входить до складу редакційних колегій журналів: „Вісник Академії дистанційної освіти” (заступник головного редактора), „Комп'ютер у школі та сім'ї”, „Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія”, „Післядипломна освіта в Україні”, „Педагогіка і психологія”, „Інформаційні технології в освіті”, „Енциклопедія освіти України”, „Біла книга розвитку освіти України”, численних збірників наукових праць. У 2007 році В.Ю. Биков започаткував і є головним редактором електронного наукового фахового видання „Інформаційні технології і засоби навчання”, що виходить 6 разів на рік.

Науковий доробок В. Бикова на 2015 рік нараховував понад 400 науково-методичних наукових праць та винаходів. Його наукові інтереси й практичні результати пов'язані з розв'язанням проблем інформатизації освіти, з моделюванням, аналізом і управлінням соціально-економічними об'єктами та процесами, створенням автоматизованої системи управління освітою, методів, засобів і технологій інформаційно-вимірювальної техніки, інноваційних комп'ютерно орієнтованих комплексів засобів навчання та освітніх інформаційно-комунікаційних технологій, розвитком змісту інформатичної освіти та розробкою освітніх і освітньо-професійних стандартів, дослідженням комп'ютерно орієнтованого навчального середовища, систем відкритої освіти, із створенням систем електронної дистанційної освіти, багатофункціональних комп'ютерно орієнтованих

систем навчання та використанням інформаційно-комунікаційних систем (Інтернет) в освіті, проектним менеджментом.

Відзначу, що державою та суспільством гідно оцінено діяльність Валерія Юхимовича Бикова та його вклад у розвиток інформатизації української науки і освіти. Адже, його нагороджено почесним знаком „Відмінник народної освіти України” (1985), присвоєно почесне звання „Заслужений діяч науки і техніки України” (2002), відзнакою Міністерства освіти і науки України „За наукові досягнення” (2005), Срібною медаллю (2005) та медаллю „За наукові досягнення” (2010) Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, Почесними грамотами Верховної ради України (2005), ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР та ВЦРПС, Міністерства освіти СРСР, Міністерства народної освіти України, Президії АПН України, присвоєно звання Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки” (2009), присвоєно звання «Почесного професора» Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського (2014), нагороджено золотою медаллю імені Григорія Сковороди (2014). І наостанок, зазначу, що з Валерієм Юхимовичем співпрацювати особисто, я розпочав ще в радянські часи, час минає швидко, і за останні 15 років у нас теж була спільна нагорода, золота медаль. Задля якої ми доклали багато зусиль, підготували численні матеріали, саме із дистанційного напрямку. Це дійсно було досягнення двох організацій.

Своєму товаришу і ювіляру зичу творчих успіхів, міцного здоров'я, щастя без міри, злагоди і достатку, а ще удачі у всьому, за що б ти не брався! А ми разом ще маємо багато задумів здійснити і кілька мрій щодо інформатизації освіти і науки України втілити в життя!!!

*В.В. Олійник,
ректор ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»,
доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член НАПН України*

В. Ю. Биков - організатор науки та освіти

Валерія Юхимовича Бикова наукова та освітянська громадськість знає як доктора технічних наук, професора, дійсного члена НАПН України, відомого в Україні і за кордоном ученого, педагога та **організатора** вітчизняної науки й освіти. Я ж його знаю з 1964 р., як одноклассника, студента колишнього Київського ордену Леніна політехнічного інституту (тепер це НТУУ «КПІ») та просто свого доброго та **щирого** друга.

Свої творчі та організаторські здібності Валерій Биков виявив ще у студентські роки, коли брав активну участь у роботі студентських наукових товариств. Саме тоді проявилися його наукові таланти, адже за власні розробки Валерій Биков отримав першу і другу премії Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт та був нагороджений Почесною грамотою ЦК ЛКСМУ.

Прагнучи бути обізнаним із останніми досягненнями науки та техніки, після закінчення «КПІ» Валерій Биков постійно підвищує свою наукову й викладацьку кваліфікацію в провідних наукових установах і навчальних закладах України та за кордоном. Він пройшов навчання і стажування з питань освіти, сучасної ринкової економіки та управління: за програмою „САБІТ” „Ринкова економіка” (Чикаго, США, 1993), програмах Міжнародної Академії бізнесу за програмою „Ринкова економіка” (Кіпр, 1994), курси Корейської агенції міжнародного співробітництва за програмою „Політика у галузі науки і техніки” (Сеул, Республіка Корея, 1994), Інститут Економічного розвитку Світового банку за програмою „Управління проектами” (Київ-Вашингтон, США, 1994-1995), Бізнес-школу Даремського університету за програмою „Підприємницька освіта” (Дарем, Великобританія, 1996), за програмою Tasis - „Професійна освіта і ринок праці” (Нідерланди, Бельгія, Німеччина, 1997), Міжнародна асоціація проектного менеджменту за програмою „Управління проектами” (Київ - Мюнхен, ФРН, 1998), Центральноєвропейський університет за програмою „Реформування освіти: роль політики і досліджень” (Будапешт, Угорщина, 1999), Меморіал-університет за програмою „Створення систем дистанційного навчання” (Сент-Джонс, Ньюфаундленд, Канада, 2001), Геттінгенський університет, фірми „Phuwe” за програмою „Створення і застосування в навчальному процесі засобів навчання з фізики, хімії і біології (Геттінген, ФРН, 2004). Пройшов навчання і стажування з питань інформаційно-комунікаційних технологій на базі Токійського і Цукубського університетів (Токіо, Цукуба, Японія, 1984), Сорбонського університету (Франція, 1984), Кембриджського університету за програмою Британської ради (Великобританія, 1985), Європейського фонду освіти (Турин, Італія, 1997), Національної ради освіти Фінляндії (Гельсінкі, Фінляндія, 1998), Інституту ЮНЕСКО з інформаційних технологій в освіті за програмою „Політика інтеграції інформаційних і комунікаційних технологій в освіту” (Москва, Росія, 2001).

Активна життєва позиція В. Бикова вплинула і на його громадську роботу, він обирався депутатом Радянської районної ради народних депутатів м. Києва ІХХ, ХХ і ХХІ скликань. В. Биков увесь цей час очолював постійні комісії Ради, спочатку - з питань житлово-комунального господарства, а згодом - з економічної реформи, приватизації і роздержавлення.

Валерій Биков веде активну просвітницьку діяльність як організатор і учасник численних всеукраїнських і міжнародних наукових конференцій, симпозіумів, конгресів, виступає на радіо і телебаченні, бере участь у круглих столах та ін. Він є членом президії Громадської організації освітян і науковців України.

Валерій Биков проводить значну наукову, організаційну, викладацьку та науково-педагогічну діяльність. Він читав лекції з циклу „Створення автоматизованої системи управління освітою” в

Гаванському університеті (Гавана, Куба, 1983); лекції з управління проектами читав у Вищій педагогічній школі (Бітомі, Катовіце, Польща, 2000-2001). У Центральному інституті удосконалення вчителів, де він викладав курс з основ інформатики, за його участі у 1980 р. створено кафедру інформаційних технологій. У 1994 році Валерій Биков очолив кафедру інформаційних і комунікаційних технологій в Українському інституті керівних кадрів освіти (нині – Університет менеджменту освіти НАПН України). І вже понад 20 років очолює цю кафедру. На її базі за ці роки здобули освіту численні педагоги й керівники освіти України, підготовлені низки науково-методичних матеріалів з питань викладання інформатики. У 1993 році В.Ю. Бикову присвоєно вчене звання професора по кафедрі інформаційних технологій. У цьому ж році він обирається Почесним професором Києво-Могилянської академії, а у 2014 році – Почесним професором Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського.

Валерій Биков протягом 1998-1999 рр. пройшов сертифікаційні програми Міжнародної асоціації проектного менеджменту й отримав сертифікат рівня А – „Директор міжнародних проектів”. Це найвищий міжнародний рівень професійної сертифікації в галузі управління проектами. Він активно брав участь у багатьох національних і міжнародних інноваційних проектах з розвитку промисловості й освіти в Україні. Зокрема, за проектом з Європейським фондом освіти очолював роботи із створення Національної обсерваторії України. Спільним проектом Центральноєвропейського університету та Міжнародного фонду „Відродження” під науковим керівництвом В. Бикова була створена автоматизована інформаційно-бібліотечна система в Національній академії державного управління при Президентові України.

Валерій Биков багато років брав участь в освітніх програмах Світового банку з питань управління проектами. На основі цих робіт з його участю в 2000 році розроблено і видано „Керівництво з питань визначення професійної компетентності й сертифікації українських проектних менеджерів і фахівців з управління проектами”, яке заклало науково-методичний фундамент підготовки національних кадрів з управління проектами. Валерій Биков брав активну участь у створенні у вищих навчальних закладах України нової спеціальності “Управління проектами” та у відкритті спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій за цією спеціальністю.

У липні 1999 р. рішенням уряду було створено науково-дослідний Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, директором якого призначено В. Бикова. Починати довелося із створення матеріально-технічної бази наукової установи, потребував комплексного ремонту виділений старий будинок в м. Києві по вул. Максима Берлінського, 9.

За останніх 15 років виникло 7 напрямів діяльності Інституту. Я не буду їх всі розкривати детально, зупинюсь лише на кількох. Вчені

Інституту дослідили теоретичні проблеми та провели експериментальні впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальних закладах.

Також, створена і розвивається мережа науково-дослідних центрів Інституту на базі провідних університетів України, експериментальних загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладів. Поглиблюється міжнародне співробітництво Інституту з відомими науковими установами, навчальними закладами, фірмами зарубіжжя. Інститут бере участь у ряді міжнародних проектів з розвитку освіти.

У 2008 р. за ініціативи Валерія Бикова в Інституті інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України була створена робоча група для підготовки проекту паспорта нової наукової спеціальності 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті. У 2009 р. паспорт цієї наукової спеціальності було затверджено ВАК України та внесено до переліку наукових спеціальностей, за якими проводяться захист дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата і доктора наук та присвоєння вчених звань. У 2010 р. в Інституті вперше в Україні було відкрито аспірантуру та розпочала роботу спеціалізована вчена рада із захисту докторських дисертацій, а з 2011 р. зроблено набір до докторантури за новою науковою спеціальністю 13.00.10.

Щодо особистості та харизми Валерія Юхимовича Бикова, відзначу, що його виступи завжди є окрасою пленарних засідань наукових заходів різного рівня (міжнародних, всеукраїнських), які розпалюють бажання подискутувати, пробуджують ініціативу.

За науковий доробок, активну науково-педагогічну, організаторсько-управлінську діяльність Валерія Бикова було відзначено грамотами, подяками, дипломами, медалями, преміями. За роботу, виконану у складі колективу авторів, „Системи прогнозованого активного управління проектами і програмами соціально-економічного розвитку України у галузі освіти, науки і виробництва” у 2009 р. йому присвоєно звання Лауреата Державної премії України у галузі науки і техніки. У 2014 р. В. Бикову вручено золоту медаль імені Григорія Сковороди, а у 2015 р. Указом Президента України Валерія Юхимовича нагороджено орденом «За заслуги III ступеню».

У день ювілею, вітаю свого друга, одногрупника, колегу! Бажаю здоров'я, натхнення, творчих та наукових здобутків! І нехай у твоєму житті ще буде багато світлих і щасливих подій, про які завжди буде приємно згадати!

*А.М. Гуржій
віце-президент НАПН України,
доктор технічних наук, професор,
дійсний член НАПН України.*

Наукова школа професора В. Ю. Бикова

Наукові школи є стрижневою неформальною структурою науки, адже завдяки їм здійснюється важливий внесок у її розвиток, а їх представники досягають значних наукових результатів. Особливого статусу і пошани заслуговують творці та лідери наукових шкіл, які є геніальними вченими.

На сьогодні, наукова школа професора Валерія Юхимовича Бикова, директора Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України (ІІТЗН НАПН України) відомого вченого, організатора освітньої справи, ініціатора інноваційних педагогічних проектів, доктора технічних наук, дійсного члена НАПН України, є відомим осередком унікальної наукової школи розробників та дослідників інформаційно-комунікаційних технологій в освіті та науці (яка включає в себе кілька напрямів).

Зростаючі потреби суспільства у відповідь на виклики часу щодо розвитку нової техніки і засобів навчання, науково-технічного прогресу й проникнення його у всі сфери життя і головне – це використання новітніх технологій у освітній сфері для забезпечення комп'ютеризації і подальшої інформатизації освіти України. В. Ю. Биков не тільки сам був завжди на передових позиціях, а й створив коло однодумців, виховав учнів, набув послідовників. Результати наукової праці, творчий доробок і ефективність наукової і педагогічної діяльності дають право стверджувати, що функціонування наукової школи професора В. Ю. Бикова вносить значний вклад у розвиток інформатизації освіти і науки України.

Коротко окреслимо основні результати функціонування наукової школи за період 1999-2015 рр.:

- розроблено: «Концепцію інформатизації освіти», навчальні посібники «Операційні системи та мережі шкільних комп'ютерних комплексів», «Основи проектування та реалізації інтерфейсу користувача для діалогових систем», «Системи управління інформаційними базами даних в освіті», що заклали організаційний й науково-методичний фундамент інформатизації освіти в Україні;

- участь у розробці Концепції і державної «Програми інформатизації ЗНЗ, комп'ютеризації сільської школи»;

- зроблено низку наукових досліджень щодо проблем створення і впровадження в практику освіти й наукову діяльність засобів навчання нового покоління та інформаційно-комунікаційних технологій;

- здійснено проект «Пілотні школи», в межах якого проводилися педагогічні експерименти із створення і впровадження в освітню практику новітніх комп'ютерно орієнтованих педагогічних технологій;

- розроблено положення: «Про Пілотний загальноосвітній навчальний заклад експериментальної комп'ютерної мережі загальноосвітніх навчальних закладів України», «Про організацію науково-методичного експерименту «Пілотні школи», «Про Регіональний центр інформаційних і комунікаційних технологій»,

«Методика науково-методичного експерименту «Пілотні школи» (документи є загальногалузевими, затверджені відповідними наказами МОН України і впроваджені в освітню практику);

- розроблено структуру курсу «Інформатика» загальноосвітньої програми, державного стандарту освіти з цього навчального предмета; створено навчальні посібники «Курс інформатики (Ч. 1 та Ч. 2), «Відкриття геометрії через комп'ютерні експерименти в пакеті DG», що були видані у 2002 р.;

- підготовлено численні монографії, навчальні посібники, методичні рекомендації та інформаційні бюлетені;

- розроблено і затверджено МОН України у 2004 р. «Програми для загальноосвітніх навчальних закладів універсального та фізико-математичного профілів. Інформатика, 8-11 класи», підготовлено до друку навчальний посібник «Базовий курс інформатики» для ЗНЗ і ПТУ;

- участь у розробленні державної «Комплексної програми забезпечення загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладів сучасними технічними засобами з природничо-математичних і технологічних дисциплін» (2004 р.) та державної «Програми розвитку системи дистанційного навчання на 2004–2006 рр.»;

- щорічна участь у роботі міжнародних, всеукраїнських виставок навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні» та «Сучасні навчальні заклади», і за численні наукові та практичні здобутки неодноразово удостоєний золотими, срібними й бронзовими медалями та дипломами;

- постійно організовуються і проводяться масові заходи різних рівнів (конференції, семінари, круглі столи та ін.), зокрема *конференції*: «Інформатизація освіти: стан, проблеми і перспективи» (м. Херсон), «ІКТ в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи» (м. Львів), «Теорія і практика використання сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі загальноосвітньої школи» (м. Вінниця), «Засоби і технології сучасного навчального середовища» (м. Кіровоград), Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених «Наукова молодь» (м. Київ), а також *семінари*: Міжнародний науково-методичний Інтернет-семінар «Хмарні технології в освіті», Всеукраїнський методологічний семінар для молодих науковців «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті та наукових дослідженнях» (м. Київ) та Всеукраїнський науково-методичний семінар «Системи навчання і освіти в комп'ютерно орієнтованому середовищі» (м. Київ);

- участь у редакційних колегіях фахових видань, зокрема, «Комп'ютер у школі та сім'ї» (сайт: <http://www.csf.vashpartner.com>), «Інформаційні технології в освіті» (сайт: <http://ite.ksu.ks.ua>) та ін.;

- видається наукове електронне фахове видання «Інформаційні технології і засоби навчання» (сайт: <http://journal.iitta.gov.ua>), виходить 6 разів на рік;

- ініціатива та розробка паспорту нової наукової спеціальності 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті (2008-2009 рр.);

- відкриття у 2010 р., вперше в Україні, в Інституті інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України аспірантури і в 2011 р. докторантури зі спеціальності 13.00.10;

- відкриття у 2010 р. зі спеціальності 13.00.10 спеціалізованої вченої ради з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) педагогічних наук (Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України), вже відбулося 25 успішних захистів дисертацій (3 докторських і 22 кандидатських робіт);

- угоди про взаємодопомогу і науково-технічне співробітництво з провідними навчальними закладами та науковими установами;

- організація та проведення експериментальної роботи, що підтверджується численними довідками та актами про впровадження наукових результатів у практику;

- створено та підтримується Електронна бібліотека НАПН України (станом на початок 2015 р. вже налічує понад 6000 повнотекстових інформаційних ресурсів);

- удостоєння молодих учених стипендіями та преміями від Кабінету Міністрів України;

- опубліковано багато друкованих праць у провідних вітчизняних і зарубіжних фахових виданнях (що фіксуються у міжнародних наукометричних базах даних).

Актуальність та своєчасність проведених досліджень зумовлена, насамперед, необхідністю реалізації сучасної освітньої парадигми, що полягає у забезпеченні рівного доступу до якісної освіти для всіх тих, хто повинен навчатися, хто має бажання, потребу навчатися впродовж життя і хто має для цього можливості. Практична спрямованість теоретичних результатів отриманих в ході виконання науково-дослідних робіт, віддзеркалює сучасну освітню парадигму, розвиває принципи відкритої освіти, підкреслює її головну системоутворювальну роль.

Основні напрями наукової школи В. Ю. Бикова спрямовані на дослідження теоретичних та методичних засад розроблення та використання інформаційно-комунікаційних технологій у відкритій освіті: хмарних технологій, мультимедійних, телекомунікаційних технологій, технологій віртуального і розподіленого навчання, технологій дистанційного навчання, електронних освітніх ресурсів; теоретико-методичних засад створення і розвитку комп'ютерно орієнтованого навчального середовища, електронного науково-освітнього інформаційного простору для комп'ютерної підтримки освіти, навчання та тренування в умовах розвитку інформаційного суспільства і переходу до суспільства знань; психолого-педагогічних та організаційно-педагогічних засад автоматизації процесів управління в освіті: автоматизованих систем організації та планування навчально-виховного процесу, електронного документообігу, управління

навчальним закладом і системою освіти. Також, серед теоретико-методологічних проблем особлива увага приділяється питанням створення індустрії сучасних засобів навчання, вирішенню комплексу наукових проблем, пов'язаних з розвитком традиційних, комп'ютерно орієнтованих та інформаційних засобів, визначення їх навчально-виховних властивостей, методик комплексного використання ІКТ у навчальному процесі тощо.

За час знайомства з В. Ю. Биковим, засвідчимо, що його можна охарактеризувати, як цілеспрямованого лідера у будь-якій справі, який має широкі інтереси, розуміє і поважає людей, безупинно генерує нові ідеї і, як правило, доводить їх до практичної реалізації. Він завжди підтримує новітні технічні розробки та намагається їх впровадити в освіту і науку. Спрямовує молодь у перспективних наукових пошуках, підказує, допомагає, консультує, підтримує, вірить та інтуїтивно передчуває успіх молодих науковців, ще тоді коли вони самі не впевнені у своїх розробках і дослідженнях. В цьому переконалися особисто, працюючи разом з В. Ю. Биковим і спостерігаючи за його науковою та організаторською діяльністю. Такі вчені, як він і стають вихователями чималих груп дослідників та засновниками наукових шкіл.

Також, бібліометричні методи допомагають вивчити частоту цитування праць керівника його учнями і послідовниками про це свідчать дані з Google Академії (<https://scholar.google.com.ua>). У кінець 2015 року В.Ю. Биков вже мав h-індекс – 21.

Наголосимо, що створення та функціонування наукової школи професора В. Ю. Бикова характеризується інтенсивною взаємодією з іншими науковими школами, створенням умов для розвитку нових наукових об'єднань, є важливою, а її робота спрямована на підвищення ефективності освітньої та наукової діяльності, інтеграції України у європейський та світовий освітньо-науковий простір.

*А.В. Яцишин
провідний науковий співробітник
Інституту інформаційних технологій
і засобів навчання НАПН України,
кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник.*

Основні дати життя й діяльності В. Ю. Бикова

- 1945** – народився 1 лютого в Познані (Польща)
- 1959** – закінчив середню школу № 7 м. Миколаєва
- 1959-1963** – навчався в Миколаївському суднобудівному технікумі
- 1965-1969** – навчався в Київському політехнічному інституті на факультеті автоматики та електроприладобудування
- 1969-1975** – інженер, старший інженер, провідний інженер, керівник групи Науково-дослідного інституту радіовиміральної апаратури виробничого об'єднання ім. С. П. Корольова
- 1974** – захистив кандидатську дисертацію «Дослідження і розробка вимірвачів комплексних коефіцієнтів передавання в області низьких і інфранизьких частот». Присуджено науковий ступінь кандидата технічних наук
- 1975-1985** – старший викладач, доцент кафедри вищої математики Київського державного педагогічного інституту ім. О.М. Горького
- 1975-1976** – завідувач лабораторії Автоматизованої системи управління народною освітою України
- 1976-1992** – директор Головного обчислювального центру Міністерства народної освіти України
- 1979** – присвоєно наукове звання доцента по кафедрі вищої математики
- 1985** – закінчив Інститут управління народним господарством Академії народного господарства при Раді Міністрів СРСР
- 1989** – захистив докторську дисертацію «Наукові основи, методи і системи автоматизованого управління освітою на рівні союзної республіки (на прикладі системи народної освіти Української РСР)». Присуджено науковий ступінь доктора технічних наук
- 1989-1991** – генеральний директор науково-виробничої корпорації «КОМКОРД»
- 1992** – обрано академіком Академії інженерних наук України
- 1992-1994** – директор Інституту системних досліджень Міністерства освіти України
- 1993** – присвоєно наукове звання професора по кафедрі

- інформаційних технологій
- обрано академіком Академії наук вищої школи України
 - 1994-1997** - завідувач кафедри інформаційних технологій Українського інституту керівних кадрів освіти (нині - кафедра інформаційних і комунікаційних технологій Університету менеджменту освіти НАПН України)
 - 1995-1996** - генеральний директор Українського освітнього центру менеджменту та підприємництва
 - 1996** - керівник Національної обсерваторії України
 - обрано академіком Нью-Йоркської академії наук
 - 1997-1999** - директор Інформаційно-обчислювального центру Української Академії державного управління при Президентові України
 - 1999** - обрано членом-кореспондентом АПН України
 - з 1999 і по теперішній час** - директор Інституту засобів навчання АПН України. З 12 липня 2006 р. - Інституту інформаційних технологій і засобів навчання (у зв'язку з перейменуванням)
 - 2002** - обрано членом Президії АПН України
 - 2010** - обрано дійсним членом (академіком) НАПН України
 - з 2010 і по теперішній час** - голова спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських і докторських дисертацій зі спеціальності 13.00.10 «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті»

Нагороди та відзнаки

- 1973** - нагороджений медаллю ВДНГ СРСР та присуджено премію Науково-технічного товариства радіотехніки, електроніки і зв'язку ім. О. С. Попова за розробку «Фазочутливий вольтметр» як перший в СРСР прилад на інтегральних мікросхемах
- 1985** - нагороджений нагрудним знаком «Відмінник народної освіти України»
- 1993** - обрано Почесним професором Києво-Могилянської академії
- 2002** - присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України»
- 2005** - нагороджений Почесною грамотою Верховної ради України
- 2005** - нагороджений відзнакою Міністерства освіти і науки України «За наукові досягнення»
- нагороджений Срібною медаллю Національного

- педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова
- нагороджений знаком НАПН України «Ушинський К. Д.»
- 2009** - присвоєно звання «Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки»
- 2010** - нагороджений медаллю «За наукові досягнення» Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
- 2014** - обрано Почесним професором Вінницького педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
- обрано Почесним працівником Вінницького міжрегіонального Вищого професійного училища
 - нагороджений золотою медаллю імені Григорія Сковороди
- 2015** - Указом Президента України нагороджено орденом «За заслуги III ступеню»

ПРАЦІ ВАЛЕРІЯ ЮХИМОВИЧА БИКОВА

1. Відкрита освіта - інструмент забезпечення рівного доступу до якісної освіти впродовж життя людини: теорія дослідження і побудови та практика впровадження й практичного застосування**1.1. Теоретико-методологічні, науково-методичні та організаційні засади відкритої освіти**

1. **Дидактичні та організаційно-методичні проблеми реалізації принципів освіти** / В. Ю. Биков, К. М. Левківський // Психолого-педагогічні проблеми професійної освіти : наук.-метод. зб. / Ін-т систем. досліджень освіти, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. - Київ, 1994. - С. 8-15.
2. **Ключові чинники та сучасні інструменти розвитку системи освіти** [Електронний ресурс] // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти ; голов. ред. Биков Валерій Юхимович. - Електрон. журн. - Київ, 2007. - Вип. 2. - Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. - Назва з екрана. - Дата звернення: 20.05.16.
3. **Основні принципи відкритої освіти** // Педагогічна і психологічна науки в Україні : [зб. наук. пр. : в 5 т.] : до 15-річчя АПН України / АПН України. - Київ : Пед. думка, 2007. - Т. 2 : Дидактика, методика, інформаційні технології. - С. 67-81. - Бібліогр.: 5 назв.
4. **Формування інформаційного освітнього простору в процесі модернізації середньої загальної освіти: світові тенденції** : колект. монографія / [кол. авт.: Биков В. Ю., Гриценчук О. О., Іванова С. М. та ін. ; наук. ред.: Биков В. Ю., Овчарук О. В.] ; АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. - Київ : Пед. думка, 2007. - 290 с. - Бібліогр. у кінці підрозд. *Із змісту*: Вступ. - С. 5-7 ; Розд. 1, підрозд. 1.1 : Передумови появи, цілі та основні принципи відкритої освіти. - С. 9-26.
5. **Відкрита освіта і віртуальне навчання** // Філософія педагогічної майстерності : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, [Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського]. - Київ ; Вінниця, 2008. - С. 67-75. - Бібліогр.: 7 назв.
6. **Освітні системи із забезпечення рівного доступу до якісної освіти впродовж життя** [Електронний ресурс] / Биков Валерій Юхимович, Ромашко Іван Михайлович // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Ун-т менеджменту освіти ; голов. ред. Биков Валерій Юхимович. - Електрон. журн. - Київ, 2008. - Вип. 4. - Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. - Назва з екрана. - Дата звернення: 20.05.16.

7. **Сучасні підходи та інструменти розвитку системи освіти України** // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти. – Київ, 2008. – Спецвип. 51. – С. 24-36.
8. **Сучасні чинники розвитку системи освіти України** [Електронний ресурс] // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Ун-т менеджменту освіти ; голов. ред. Биков Валерій Юхимович. – Електрон. журн. – Київ, 2008. – Вип. 3. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.
9. **Відкрита освіта - сучасний інструмент забезпечення рівного доступу до якісної ціложиттєвої освіти** [Електронний ресурс] // Освіта дорослих в Україні : зб. наук. пр. Інтернет проекту. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2009. – Режим доступу: <http://www.ua-ed.narod.ru>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 9.11.14.
10. **Електронна педагогіка та сучасні інструменти систем відкритої освіти** [Електронний ресурс] / Биков Валерій Юхимович, Мушка Іван Васильович // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Ун-т менеджменту освіти ; голов. ред. Биков Валерій Юхимович. – Електрон. журн. – Київ, 2009. – Вип. 5. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.
11. **Інноваційний розвиток суспільства і сучасні мережні технології систем відкритої освіти** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т» ; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського. – Харків, 2009. – Вип. 23/24. – С. 24-49. – Бібліогр.: 14 назв.
12. **Моделі організаційних систем відкритої освіти** = Models of the open education organizational systems : [монографія]. – Київ : Атіка, 2009. – 682, [1] с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 660-683. – Тит. арк. паралельно англ.
13. **Проблеми педагогіки та сучасні інструменти систем відкритої освіти** // Професійна освіта: ціннісні орієнтири сучасності : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; за заг. ред. І. А. Зязюна. – Київ ; Харків : НТУ «ХПІ», 2009. – С. 30-40. – Бібліогр.: 5 назв.
14. **Відкрита освіта в Єдиному інформаційному освітньому просторі** // Педагогічний дискурс : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки НАПН України, Хмельниц. гуманітар.-пед. акад. – Хмельницький, 2010. – Вип. 7. – С. 30-35. – Бібліогр.: 5 назв.
15. **Відкрита освіта: організаційно-педагогічні аспекти** : теорет. матеріал до темат. дискусії // Методика підготовки і проведення занять з навчального модуля «Відкрита освіта та дистанційне навчання» : метод. посіб. / [Олійник В. В., Гравіт В. О., Ляхоцька Л. Л. та ін.] ; НАПН України, Ун-т менеджменту освіти. – Київ, 2010. – С. 15-85. – Друкується за вид.: Моделі організаційних систем

відкритої освіти : [монографія] / В. Ю. Биков. – Київ : Атіка, 2009. – 682, [1] с.

16. **Развитие информационно-коммуникационной платформы открытого последипломного образования** // Инновация, качество образования и развитие : сб. материалов II Междунар. науч. конф. / под общ. ред. проф. А. Д. Заманова. – Баку : «Təhsil isçisi» MMC, 2012. – С. 25–32. – Библиогр.: 7 назв.
17. **Сучасні інноваційні ІКТ-інструменти розвитку систем відкритої освіти** / Биков В. Ю., Гуржій А. М. // Педагогічна і психологічна науки в Україні : [зб. наук. пр. : в 5 т.] / НАПН України. – Київ : Пед. думка, 2012. – Т. 4 : Професійна освіта і освіта дорослих. – С. 44–62. – Бібліогр.: 5 назв.
18. **Сучасні тенденції інноваційного розвитку інформаційно-освітнього середовища систем відкритої освіти** // Педагогічна і психологічна науки в Україні : [зб. наук. пр. : в 5 т.] / НАПН України. – Київ : Пед. думка, 2012. – Т. 3 : Загальна середня освіта. – С. 277–291 : рис. – Бібліогр.: 10 назв.
19. **Категорії «простір» і «середовище»: особливості модельного подання та освітнього застосування** / В. Г. Кремень, В. Ю. Биков // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2013. – № 2. – С. 3–16. – Бібліогр.: 8 назв.
20. **Духовно-моральна парадигма та інформаційно-освітня платформа суспільства знань** / В. Ю. Биков // Духовно-моральні основи та відповідальність особистості у долі людської цивілізації: зб. наук. пр.: за матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (5–6 листоп. 2014 р.): у 2 ч. / М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Харків : НТУ «ХПІ», 2015. – Ч. 1. – С. 3–16.
21. **Навчальні стилі дорослих учнів: особливості модельного подання, аналізу, врахування та вдосконалення при проектуванні та функціонуванні методичних систем навчання відкритої освіти** // Освіта для сучасності = Edukacja dla współczesności : зб. наук. пр. : у 2 т. / М-во освіти і науки України, НАПН України, НПУ ім. М. П. Драгоманова, Ком. пед. наук Польської акад. наук, Наук. т-во «Польща-Україна», Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи. – Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. – Т. 2. – С. 225–237.
 - 1.2. **Інформаційно-освітній простір і відкрите навчальне середовище**
22. **Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем** / В. Ю. Биков, Ю. О. Жук // Проблеми та перспективи формування нац. гуманітар.-техн. еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Харків, 2003. – Вип. 1. – С. 64–77 : рис. – Бібліогр.: 7 назв.

23. **Будова навчального середовища відкритих систем навчання і освіти** // Зб. наук. пр. / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Київ : Наук. світ, 2004. – С. 11-23.
24. **Моделювання навчального середовища сучасної педагогічної системи** // Вісн. Акад. дистанц. освіти. – 2004. – № 2. – С. 6-14. – Бібліогр.: 7 назв.
25. **Навчальне середовище сучасних педагогічних систем** // Проф. освіта: педагогіка і психологія = Kształcenie Zawodowe: pedagogika i psychologia : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Київ ; Ченстохова, 2004. – [Вип.] 6. – С. 59-80. – Бібліогр. у підрядк. прим.
26. **Створення єдиного освітнього інформаційного середовища Черкащини - умова здійснення рівного доступу до якісної освіти** / Биков В. Ю., Чепурна Н. М., Саух В. М. // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2005. – № 7. – С. 3-6 .
27. **Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем** // Інформаційні технології і засоби навчання : [зб. наук. пр.] / Ін-т засобів навчання АПН України. – Київ : Атіка, 2005. – С. 5-15. – Бібліогр.: 5 назв.
28. **Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем** [Електронний ресурс] // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / Ін-т інформ. технологій і засобів навчання АПН України, Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти АПН України ; голов. ред. Биков В. Ю. – Електрон. журн. – Київ, 2006. – Вип. 1. –Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.
29. **Відкрита освіта і відкрите навчальне середовище** // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2008. – № 2. – С. 116-123. – Бібліогр.: 7 назв.
30. **Інформаційні мережі відкритого навчального середовища** / В. Биков, В. Олійник // Післядиплом. освіта в Україні. – 2008. – № 1. – С. 54-63. – Бібліогр.: 18 назв.
31. **Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища педагогічних систем відкритої освіти** // Наук. зап. Серія: Пед. науки / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2008. – Вип. 77, ч. 1. – С. 3-12. – Бібліогр.: 12 назв.
32. **Відкрите навчальне середовище та сучасні мережні інструменти систем відкритої освіти** // Наук. часоп. Нац.пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 2, Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання: зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2010. – Вип. 9. – С. 9-16. – Бібліогр.: 10 назв.
33. **Моделі системи освіти і освітнього середовища** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т» ;

за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО. – Харків, 2010. – Вип. 27, ч. 1. – С. 39–47 : рис.

34. **Навчальне середовище сучасних педагогічних систем** // Личность в едином образовательном пространстве : сб. науч. ст. I Междунар. образоват. форума (г. Запорожье, 5–7 мая 2010 г.) / Коммун. учреждение «Запорож. обл. ин-т последиплом. пед. образования» Запорож. обл. совета [и др.]. – Запорожье, 2010. – Ч. 2 : Конференции: «Детство в современном мире: первые 7 лет и вся жизнь», «Информационно-коммуникативное пространство как новая среда личности». – С. 234–243. – Библиогр.: 11 назв.
35. **Мобільний простір і мобільно орієнтоване середовище Інтернет-користувача: особливості модельного подання та освітнього застосування** // Інформаційні технології в освіті : зб. наук. пр. / Херсон. держ. ун-т, НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Херсон, 2013. – Вип. 17. – С. 9–37 : мал. – Бібліогр.: 24 назви.

2. Інформатизація і комп'ютеризація освіти – умова формування комп'ютерно орієнтованої інформаційно-технологічної платформи відкритих освітніх систем: теорія дослідження і побудови та практика впровадження й практичного застосування

2.1. Теоретико-методологічні, науково-методичні та організаційні засади інформатизації освіти

36. **Основные направления информатизации в системе Минобразования СССР** / В. Е. Быков, А. П. Осадчук // Механизация и автоматизация упр. – 1989. – № 4. – С. 20–23.
37. **Інформатизація освіти** / В. Ю. Биков, О. П. Осадчук // Рад. шк. – 1990. – № 12. – С. 15–19.
38. **Інформатизація освіти сьогодні** / В. Ю. Биков, О. П. Осадчук // Рідна шк. – 1992. – № 3/4. – С. 71–73.
39. **Комп'ютеризація навчання у багатоступеневій системі освіти України** / В. Ю. Биков, А. М. Гуржій, В. В. Самсонов // Комп'ютерні програми учбового призначення : тези доп. II Міжнар. конф., м. Донецьк, 1994 р., 3–7 верес. / Донец. держ. ун-т, Донец. територ. центр нових інформ. технологій. – Донецьк, 1994. – С. 5.
40. **Концепція інформатизації [освіти]** / авт. кол.: В. Ю. Биков, Я. І. Вовк, М. І. Жалдак [та ін.] // Рідна шк. – 1994. – № 11. – С. 26–29.
41. **Стратегія розвитку загальносистемних програмно-технічних засобів і телекомунікаційних систем в освіті** / В. Ю. Биков, А. І. Петренко, В. П. Тарасенко // Матеріали науково-методичної конференції «Програмно-технічні засоби інформатизації освіти», [квітень, 1995 р.] : тези доп. / Ін-т систем. досліджень освіти, НДІ інформ. технологій, Київ. НВО «Електронмаш». – Київ, 1995. – С. 16–18.

42. **Системи управління інформаційними базами даних в освіті** : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. та слухачів системи підвищ. кваліфікації / В. Ю. Биков, В. Д. Руденко ; Ін-т змісту і методів навчання, Укр. ін-т підвищ. кваліфікації кер. кадрів освіти, АПН України, Ін-т педагогіки. – Київ : ІЗМН, 1996. – 287 с. : табл. – Бібліогр.: с. 283–284.
43. **Комп'ютеризація освіти** // Пед. газета. – 2000. – Трав. (№ 5). – С. 6. – (Загальні збори Академії педагогічних наук України).
44. **Концепція програми інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів, комп'ютеризації сільських шкіл** : проект / Огнев'юк Віктор Олександрович, Биков Валерій Юхимович, Жалдак Мирослав Іванович [та ін.] // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2000. – № 3. – С. 3–10 ; Сільська шк. – 2000. – 16 серп. (№ 4). – С. 4–6.
45. ***Проблеми інформатизації освіти** // Гуцульська школа. – 2000. – № 1/2. – С. 3–5.
46. **[З виступу на пленарному засіданні]** // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2001. – № 5. – С. 5 : фот. – (Інформатизація освіти України: стан, проблеми, перспективи : огляд матеріалів Міжнар.наук.-практ. конф., 3–5 вересня 2000 р., м. Херсон).
47. **Проблеми інформатизації освіти** // Хрестоматія з гуцульщинознавства : для загальноосвіт. шкіл, гімназій, ліцеїв та вищ. навч. закл. / АПН України, Н.-д. лаб. «Гуцул. етнопедagogіка і гуцульщинознавство» ; [авт. передмови і упоряд. Петро Лосюк]. – Косів : Писаний Камінь ; Снятин : ПрутПринт, 2001. – С. 297–300.
48. **Аналіз стану комп'ютеризації загальноосвітніх навчальних закладів за 1997–2001 роки** / А. М. Гуржій, В. Ю. Биков, В. В. Гапон, М. Я. Плєскач // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2002. – № 4. – С. 3–7 : рис.
49. **До питання інформатизації вищих педагогічних навчальних закладів** / І. Ф. Прокопенко, В. Ю. Биков, С. А. Раков // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2002. – № 4. – С. 8–13.
50. **Нормативно-правове та програмно-методичне забезпечення загальноосвітніх навчальних закладів: проблеми та шляхи вдосконалення** / В. Ю. Биков, М. Я. Плєскач // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2002. – № 3. – С. 2–6 : рис.
51. **Інформатизація вищих педагогічних навчальних закладів – як мрії перетворити на дійсність** / І. Ф. Прокопенко, В. Ю. Биков, С. А. Раков // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2003. – № 2. – С. 3–6 : рис.
52. **Інформатизація загальноосвітньої і професійно-технічної школи України: концептуальні засади і пріоритетні напрями** // Проф. освіта: педагогіка і психологія = Kształcenie Zawodowe: pedagogika i psychologia : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Ченстохова ; Київ, 2003. – [Вип.] 4. – С. 501–515.
53. **Інформатизація освіти і розвиток понятійно-термінологічного апарату системи навчання і освіти** // Професіоналізм викладача вищої школи: освітні технології : зб. ст. до Міжнар. наук.-практ.

конф. : [до 90-річчя заснування МДУ] / АПН України, Ін-т засобів та інформ. технологій навчання, Миколаїв. держ. ун-т ім. В. О. Сухомлинського [та ін.]. – Миколаїв, 2004. – С. 15-23.

54. **Розвиток поняттєво-термінологічного апарату комп'ютерно орієнтованих систем навчання і освіти** // Інформаційно-комунікаційні технології у середній і вищій школі : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 27-29 трав. 2004 р., [м. Ізмаїл] / Ін-т педагогіки АПН України, Ізмаїл. держ. гуманітар. ун-т, Ін-т засобів навчання АПН України [та ін.]. – Київ ; Ізмаїл, 2004. – С. 19-22.
55. **Інформатизація регіональної системи освіти: загальний опис і основні компоненти реалізації** / Биков В. Ю., Чепурна Н. М., Саух В. М. // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2006. – № 3. – С. 3-6. – Бібліогр.: 5 назв.
56. **Концепція інформатизації мережі бібліотек загальноосвітніх навчальних закладів України** : [затв. Президією АПН України від 26 січ. 2006 р.] / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [авт. кол.: О. В. Сухомлинська, В. Ю. Биков, П. І. Рогова, Ю. І. Артемов] // Освіта України. – 2006. – 17 берез. (№ 21). – С. 6.
57. **Інститут інформаційних технологій і засобів навчання АПН України** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – С. 345-346.
58. **Інформатизація освіти** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – С. 360-362.
59. **Комп'ютеризація освіти** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – С. 410-412.
60. **Інноваційна діяльність Інституту інформаційних технологій і засобів навчання** : [відповіді дир. Ін-ту В. Ю. Бикова на запитання голов. ред. «Пед. газети» Лідії Рапіної] // Пед. газета. – 2009. – Черв. (№ 6). – С. 4.
61. **Освіта повинна зайняти визначальне місце у впровадженні в усі сфери діяльності людей сучасних інформаційно-комунікаційних технологій** : [відповіді В. Ю. Бикова на запитання голов. ред. журн. «Комп'ютер у школі та сім'ї» В. Д. Руденка] // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2009. – № 8. – С. 7-13.
62. **Підвищення значущості інформаційно-комунікаційних технологій в освіті України** // Педагогіка і психологія. Вісн. АПН України. – 2009. – № 1. – С. 28-33.
63. ***E-pedagogika a wspolczesne systemy nauczania na odleglosc** // Kształcenie ustawiczne do wielokulturowości / pod redakcją Tadeusza Lewowickiego i Franciszka Szloska. – Warszawa ; Radom : Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB, 2009. – S. 356-361.
64. **Інституту інформаційних технологій і засобів навчання АПН України – 10 років** [Електронний ресурс] // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Ун-т менеджменту освіти ;

голов. ред. Биков В. Ю. – Електрон. журн. – Київ, 2010. – Вип. 1. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.

65. **Інформатизація і комп'ютеризація освіти, формування комп'ютерно орієнтованого навчального середовища, відкритих систем освіти** // Біла книга національної освіти України / [Алексєєнко Т. Ф., Аніщенко В. М., Балл Г. О. та ін.] ; за заг. ред. В. Г. Кременя ; НАПН України. – Київ : Інформ. системи, 2010. – Підрозд. 1.14. – С. 94-106.
66. **Перший ювілей Інституту інформаційних технологій і засобів навчання АПН України** // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2010. – № 2. – С. 44-50.
67. **Проблеми і цілі інформатизації освіти України** // Освіта в інформаційному суспільстві: до 25-річчя шкільної інформатики : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 13-14 трав. 2010 р. / Ін-т інформ. технологій і засобів навчання НАПН України, Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ : Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2010. – С. 13-19.
68. **Сучасні завдання інформатизації освіти** [Електронний ресурс] // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Ун-т менеджменту освіти ; голов. ред. Биков В. Ю. – Електрон. журн. – Київ, 2010. – Вип. 1. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.
69. **Презентація діяльності Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 4. – С. 53. – (День української освіти в Росії: НАПН у Москві / Ольга Виговська, Тетяна Годецька).
70. **Сучасні проблеми і перспективи професійного становлення робітничих кадрів для ІКТ-індустрії** // Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф., 24-26 жовт. 2011 р. / НАПН України, Хмельниц. нац. ун-т, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України [та ін.]. – Хмельницький, 2011. – С. 44-50. – Бібліогр.: 5 назв.
71. **Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освіті - імператив її модернізації** // Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / [Андрущенко В. П., Бех І. Д., Биков В. Ю.] ; за заг. ред. В. Г. Кременя ; НАПН України. – Київ : Пед. думка, 2011. – С. 118-124.
72. **Технології хмарних обчислень - провідні інформаційні технології подальшого розвитку інформатизації системи освіти України** : [відповіді В. Ю. Бикова на запитання голов. ред. журн. «Комп'ютер у школі та сім'ї» В. Д. Руденка] // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2011. – № 6. – С. 3-11.
73. ***Чи тільки брак коштів заважає впровадженню технологій у школі?** // hi-Tech у школі. – 2011. – № 1. – С. 13.

74. **Інноваційні інструменти та перспективні напрями інформатизації освіти** // Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф., 12-14 листоп. 2012 р. : [у 2 ч.] / НАПН України, Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України [та ін.]. – Київ ; Львів : ЛДУ БЖД, 2012. – Ч. 1. – С. 14-26. – Бібліогр.: 17 назв.
75. **Проблеми та перспективи інформатизації системи освіти в Україні** // Наук. часоп. Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова : [зб. наук. пр.]. Серія 2, Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання / [Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова]. – Київ, 2012. – Вип. 13. – С. 3-18 : рис. – Бібліогр.: 22 назви.
76. **Інноваційні завдання сучасного етапу інформатизації освіти** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Київ ; Вінниця, 2014. – Вип. 37. – С. 3-15.
77. **Основні концептуальні засади стратегії інформатизації освіти і головна парадигма майбутнього суспільства знань** // Я-концепція академіка Неллі Ничкало у вимірі професійного розвитку особистості : [зб. наук. пр.] / НАПН України, Відділення проф. освіти і освіти дорослих, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Київ, 2014. – С. 32-42.
78. **Про Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України** / Збірник наукових праць, присвячений 15-річчю заснування Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України / за наук. ред. В. Ю. Бикова. – Київ : ІІТЗН НАПН України, 2014. – С. 4-7.
79. **Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України: історія та сьогодення** / В. Ю. Биков, А. В. Яцишин // *Комп'ютер у шк. та сім'ї.* – 2015. – № 5. – С. 3-10.

2.2. Інформатизація навчально-виховного процесу

2.2.1. Теоретико-методологічні та науково-методичні засади інформатизації навчальної діяльності

80. **Управляемая учебная среда** / В. Е. Быков, П. И. Сердюков // Применение ЭВМ для обеспечения учебного процесса и управления образованием : [материалы Всесоюз. конф., г. Свердловск, 15-17 нояб. 1984 г.] / М-во просвещения РСФСР, Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1985. – С. 87-88.
81. **Цели создания и организационное строение методов и средств новых информационных технологий в ВУЗе** // Совершенствование организационных форм и методов преподавания математики, информатики и вычислительной техники в школах и педвузах : тез. докл. Всесоюз. семинара-совещ., г. Гулистан, 1990 г., 25-26 мая / Сырдар. гос. пед. ин-т им. Г. Гуляма (УЗССР). – Гулистан, 1990. – Ч. 1. – С. 11-13.

82. **Нейросетевая парадигма программирования при построении учебных сред** / Н. А. Башинский, В. Е. Быков, А. Н. Гуржий, А. Е. Стрижак // 2-я Международная конференция «Технология программирования 90-х» : тез. докл., [г. Киев, 29 сент.– 2 окт. 1992 г.] / АН Украины, Междунар. науч. центр технологии программирования ТЕХНОСОФТ (Украина), Междунар. интеллектуал. ресурсы (США). – Киев, 1992. – С. 99-102.
83. **Експертні системи в навчанні** : [використання у навч. процесі спец. комп'ютер. програм] / В. Ю. Биков, В. І. Гриценко, О. М. Довгялло [та ін.] // Рідна шк. – 1993. – № 8. – С. 40-42. – Бібліогр.: 5 назв.
84. ***Проблеми і задачі комп'ютеризації навчального процесу в технічному вузі на базі інтегрованих САД/САМ/САЕ систем** // Комп'ютерні технології в організації та проведенні навчального процесу в технічному вузі : матеріали наук.-метод. конф. / Ін-т систем. дослідж. освіти України. – Київ, 1995. – С. 15-16.
85. **[Із виступу на круглому столі «Проблеми інформаційної культури молодших школярів», 24 жовтня 2001 р.]** // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2001. – № 6. – С. 22. – (Проблеми інформаційної культури молодших школярів : матеріали із засідання круглого столу).
86. **Яким бути базовому курсу інформатики в загальноосвітніх навчальних закладах** : (пропозиції для обговорення) / В. Ю. Биков, В. М. Мадзігон, В. Д. Руденко // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2001. – № 6. – С. 3-6.
87. **Інформатизації і комп'ютеризації загальноосвітніх навчальних закладів України – 20 років** / Гуржий А. М., Биков В. Ю., Гапон В. В., Плескач М. Я. // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2005. – № 5. – С. 3-11 : рис. – Бібліогр.: 9 назв.
88. **Програми для загальноосвітніх навчальних закладів універсального та фізико-математичного профілів. Інформатика, 8-11 класи** / Биков В. Ю., Руденко В. Д. // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2005. – № 1. – С. 3-11. – Бібліогр.: 7 назв.
89. **Моніторинг рівня навчальних досягнень з використанням Інтернет-технологій** : монографія / В. Ю. Биков, Ю. М. Богачков, Ю. О. Жук ; [за ред. В. Ю. Бикова, Ю.О. Жука] ; АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : Пед. думка, 2008. – 127 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 91-97 (112 назв).
90. **Оновлення дидактичних систем, методик і педагогічних технологій** / Биков В. Ю., Лавриченко Н. М., Мальований Ю. І., Пометун О. І. // Біла книга національної освіти України / [Алексєєнко Т. Ф., Аніщенко В. М., Балл Г. О. та ін.] ; за заг. ред. В. Г. Кременя ; НАПН України. – Київ : Інформ. системи, 2010. – Пункт 2.2.2. – С. 141-148.
91. **Основи стандартизації інформаційно-комунікаційних компетентностей в системі освіти України** : метод. рек. / [Биков В. Ю., Білоус О. В., Богачков Ю. М. та ін. ; за заг. ред.

В. Ю. Бикова, О. М. Спіріна, О. В. Овчарук] ; НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : Атіка, 2010. – 86, [1] с.

92. **Теоретико-методологічні засади використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі** : [доповідь] / Валерій Юхимович Биков, Андрій Миколайович Гуржій // Теорія і практика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі : матеріали спіл. розшир. засід. Президії НАПН України, Ради ректорів вищ. навч. закл. Одес. регіону та Вченої ради Одес. нац. академії зв'язку ім. О. С. Попова, 16 черв. 2011 р. / НАПН України, Рада ректорів вищ. навч. закл. Одес. регіону, Одес. нац. академія зв'язку ім. О. С. Попова. – Одеса, 2011. – С. 17-27.
93. **Інформаційна підтримка реалізації міжпредметного підходу в шкільній освіті** [Електронний ресурс] / Биков Валерій Юхимович, Овчарук Оксана Василівна // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Ун-т менеджменту освіти ; голов. ред. Биков Валерій Юхимович. – Електрон. журн. – Київ, 2013. – Вип. 5. – С. 1-9 : рис. – Бібліогр.: 13 назв. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.
94. **Інформаційно-комунікаційні технології в реалізації міжпредметного підходу в шкільній освіті** = Technologie informacyjno-komunikacyjne w korelacji miedzyprzedmiotowej // Interdyscyplinarnosc pedagogiki i jii subdiscipliny: Technologii Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacyj. – PIB, 2013. – S. 334-342.
- 2.2.2. Впровадження ІКТ у навчально-виховний процес*
95. ***Новые информационные технологии в учебном процессе и управлении** / В. Е. Быков, А. П. Осадчук // Компьютерные технологии в учебно-воспитательном процессе в школе и вузе : тез. докл. Всесоюз. науч. конф., г. Свердловск, 1990 г., 13-15 нояб. – Свердловск, 1990. – С. 90-91.
96. **Нагороди одержали всі** : [IV міжнар. олімпіада школярів з інформатики, 12-21 лип. 1992 р., м. Бонн (Німеччина)] / В. Биков, В. Бардадим // Рідна шк. – 1992. – № 11/12. – С. 68-71.
97. ***The development of Computer education in Ukrainian higher technical school** / V. Bykov, F. Gurgiy, G. Kozlakova // Application and Impacts Information Processing`94 / Hamburg (Germany), 1994, 28 Aug.-2 Sept. – Hamburg, 1994. – Vol. II. – P. 678-681.
98. **Впровадження інформаційних технологій у навчальний процес школи** / В. Ю. Биков, Р. А. Осіпа // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / М-во освіти України, Ін-т систем. дослідж. освіти. – Київ, 1995. – Вип. 13. – С. 154-158.
99. **Досвід Українського інституту підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти у застосуванні комп'ютерних технологій навчання** / В. Ю. Биков, Р. А. Осіпа // Матеріали науково-методичної конференції «Програмно-технічні засоби інформатизації освіти», [квітень, 1995 р.] : тези доп. / Ін-т систем.

досліджень освіти, НДІ інформ. технологій, Київ. НВО «Електронмаш». – Київ, 1995. – С. 44-46.

100. **Впровадження інформаційних технологій у навчально-виховний процес школи** / В. Ю. Биков, Р. А. Осіпа, Г. М. Васильєва // Післядипломна освіта керівних і педагогічних кадрів: проблеми розвитку : матеріали звіт. наук. конф., 2-3 листоп. 1995 р. / Укр. ін-т підвищ. кваліфікації кер. кадрів освіти. – Київ, 1996. – С. 158-161.
101. **Using Computer Technologies for Teacher Training** / V. Bykov, G. Kozlakova // New Media and Telematic Technologies for Education in Eastern European Countries. – Twente (Нідерланди), 1997. – Р. 411-415.
102. **Актуальність та тематична спрямованість науково-практичного семінару «Наступність у навчанні інформатики майбутніх учителів початкової школи в умовах ступеневої вищої школи»** / М. М. Дарманський, В. Ю. Биков, Ю. О. Дорошенко // Наступність у навчанні інформатики майбутніх учителів початкової школи в умовах ступеневої вищої школи : зб. пр. Всеукр. наук.-практ. семінару, м. Хмельницьк, 2002 р., 29-30 квіт. / АПН України, Ін-т педагогіки, Ін-т засобів навчання, Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти та ін. – Київ, 2002. – С. 5-10.
103. **Інтернет-орієнтовані автоматизовані системи збирання, накопичення і опрацювання результатів навчальної діяльності учнів загальноосвітніх навчальних закладів** : посібник / [Богачков Юрій Миколайович, Биков Валерій Юхимович, Вольневич Олександр Іванович та ін. ; наук. ред. Ю. М. Богачков] ; НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : Пед. думка, 2012. – 158 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 157-158.
104. **Особливості переходу до активного використання комп'ютерних технологій** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – С. 30-33.

2.3. Інформатизація психолого-педагогічних досліджень

2.3.1. Теоретико-методологічні та науково-методичні засади інформатизації наукової діяльності

105. **Методологические вопросы создания автоматизированной системы управления научно-исследовательской деятельностью в отрасли просвещения** / В. Е. Быков, Э. П. Бережная // Проблемы использования экономико-математических методов и вычислительной техники в управлении народным образованием : сб. науч. тр. / Таджик. науч.-исслед. ин-т пед. наук. – Душанбе, 1982. – С. 23-34.
106. **Структурирование процесса решения задач интеллектуальной деятельности** / В. Е. Быков, Ю. И. Саенко // Интеллектуальные системы и имитация : тез. докл. и сообщ. к 6-й науч.-метод. конф, 28-30 окт. 1985 г. / АН СССР, Сибир. отд-ние, Ин-т истории, филологии и философии СО АН СССР, Новосибир. гос. ун-т им. Ленин. комсомола. – Новосибирск, 1985. – С. 70-71.

107. **Системні дослідження - на наукову основу** : [інтерв'ю з дир. Ін-ту систем. дослідж. М-ва освіти України В. Ю. Биковим] / інтерв'ю взяла Є. М. Коденко // Рідна шк. - 1993. - № 4. - С. 2-3 : фот.
108. **Concept Mapping Towards a Tool for Active Learning** / V. Bykov, A. Dovgiallo // New Media and Telematic Technologies for Education in Eastern European Countries. - Twente (Нідерланди), 1997. - P. 193-200. - References: p. 202.
109. **Learning through Social Thinking: a Reflective Model** // New Media and Telematic Technologies for Education in Eastern European Countries. - Twente (Нідерланди), 1997. - P. 233-239. - References: p. 239.
110. **Theoretical Backgrounds** / V. Bykov, A. Dovgiallo, P. Kommers // New Media and Telematic Technologies for Education in Eastern European Countries. - Twente (Нідерланди), 1997. - P. 13-39. - References: p. 37-39.
111. **Особливості модельного подання функціонування досліджуваних систем** // Педагогічна освіта і освіта дорослих: європейський вимір : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. - Київ ; Хмельницький, 2008. - С. 293-302. - Бібліогр.: 9 назв.
112. **Модельне подання функціонування досліджуваних систем** [Електронний ресурс] // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Ун-т менеджменту освіти ; голов. ред. Биков В. Ю. - Електрон. журн. - Київ, 2009. - Вип. 6. - Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. - Назва з екрана. - Дата звернення: 20.05.16.
- 2.3.2. Інформаційне забезпечення наукової та освітньої діяльності*
113. **Концептуальні засади інформатизації бібліотек освітянської галузі України** / В. Ю. Биков, П. І. Рогова, Ю. І. Артемов // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. - 2004. - № 4. - С. 44-47.
114. **Створення регіональної колекції цифрових освітянських ресурсів** / Биков В. Ю., Чепурна Н. М., Саух В. М. // Комп'ютер у шк. та сім'ї. - 2007. - № 5. - С. 3-6 : рис.
115. **Відкриті web-орієнтовані системи моніторингу впровадження результатів науково-педагогічних досліджень** / В. Ю. Биков, О. М. Спірін, Л. А. Лупаренко // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. - 2014. - № 1. - С. 3-25 : рис. - Бібліогр.: 38 назв.
116. **Електронні бібліометричні системи як засіб інформаційно-аналітичної підтримки науково-педагогічних досліджень** / В. Ю. Биков, О. М. Спірін, Н. В. Сороко // Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. - Львів, 2015. - № 1. - С. 91-100.
117. **Корпоративні інформаційні системи підтримування науково-освітньої діяльності на базі хмаро орієнтованих сервісів**

/ В. Ю. Биков, О. М. Спирін, М. П. Шишкіна // Проблеми та перспективи формування нац. гуманітар.-техн. еліти : зб. наук. пр./ Нац. техн. ун-т «ХПІ». -Харків, 2015. - Вип. 43, ч. 2. - С. 178-206.

118. **Ризики впровадження електронних бібліометричних систем оцінювання ефективності діяльності наукових працівників**
/ В. Ю. Биков, Н. В. Сороко // Інформ. технології і засоби навчання. - 2015. - № 4. - С. 1-13.

2.4. Информатизация системы управления образованием

2.4.1. Автоматизированная система управления (АСУ) образованием

2.4.1.1. Теоретико-методологические и научно-методические основы создания АСУ образованием

119. **Вопросы создания информационной сети в области просвещения в Украинской Советской Социалистической Республике** // Обмен педагогической информацией – средство дальнейшего развития европейского сотрудничества в области образования и воспитания : сб. из общеевроп. colloquiuma ЄДИКО-2, Братислава, 12-15 июля 1977 г. / М-во просвещения ЧССР, Ин-т пед. информ. – Братислава, 1977. – С. 235-244.
120. **Галузева автоматизована система управління освітою в республіці** / В. Ю. Биков, О. П. Осадчук // Рад. шк. – 1977. – № 8. – С. 75-82 : схеми.
121. **Отраслевая автоматизированная система управления просвещением Украинской ССР** // Проблемы дальнейшего развития педагогических и психологических наук в свете решений XXV съезда КПРС : тезисы респ. науч. конф. : [у 3 ч.] / М-во освіти УРСР, НДІ педагогіки УРСР, НДІ психології УРСР, Пед. т-во УРСР. – Київ, 1977. – [Ч.] 1. – С. 156-158.
122. **Подсистема учета и обработки данных государственной статистики ОАСУ Министерства просвещения УССР** / В. Е. Быков, А. П. Осадчук // Совершенствование учета, контроля и статистической информации в выявлении и использовании резервов в народном хозяйстве : (материалы респ. науч.-техн. конф.), [г. Запорожье, 24-26 окт. 1978 г. : в 2 ч.] / Центр. стат. упр. Укр. ССР [и др.]. – Киев, 1978. – [Ч. 1 : Докл. пленарного заседания и тез. докл. 1-ой секции]. – С. 192-196.
123. **Проблемы совершенствования информационной системы просвещения** // Проблемы совершенствования отраслевой системы научно-педагогической информации : тез. докл. Всесоюз. семинара информ. работников Минпроса СССР и АПН СССР, 26-28 апр. 1978 г. – М., 1978. – С. 26-27.
124. **Вопросы обеспечения совместимости ОАСУ Минпроса УССР и АСПР Госплана УССР** / В. Е. Быков, А. П. Диденко, А. П. Осадчук // Вопросы общесистемного обеспечения РАС Украинской ССР : сб. науч. тр. / Гос. плановый ком. УССР, Глав. науч.-исслед. и информ.-вычисл. центр. – Киев, 1979. – С. 133-140.
125. **Некоторые результаты и проблемы создания первой очереди республиканского уровня АСУ общеобразовательными школами Министерства просвещения Украинской ССР** / Быков В. Е., Осадчук А. П. // Актуальные социально-экономические проблемы народного образования : тез. докл. Всесоюз. науч.-практ. конф., 14-16 нояб. 1979 г. / АПН СССР, Моск. гос. пед. ин-т им. В. И. Ленина. – М., 1979. – Ч. 2. – С. 227-228.
126. **Опыт разработки и проблемы создания ОАСУ Министерства просвещения УССР** // Вопросы совершенствования управления

народным образованием : [сб. тр.] / Томск. гос. пед. ин-т им. Ленин. комсомола. – Томск, 1979. – С. 13-20.

127. **Основные положения технического задания на ОАСУ МП УССР** / В. Е. Быков, А. П. Осадчук // Использование ЭВМ в обеспечении учебного процесса и управлении образованием : тез. докл. и сообщ. Всесоюз. совещ., г. Свердловск, 1979 г., 13-15 сент. Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1979. – С. 115-116.
128. **Основы концепции создания функционального программного обеспечения ОАСУ Министерства просвещения УССР** / В. Е. Быков, А. И. Зинченко // Использование ЭВМ в обеспечении учебного процесса и управлении образованием : тез. докл. и сообщ. Всесоюз. совещ., г. Свердловск, 1979 г., 13-15 сент. / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1979. – С. 96-97.
129. **Проблемы вдосконалення інформаційної системи в галузі освіти** // Рад. шк. – 1979. – № 6. – С. 59-64.
130. **Проблемы обеспечения совместимости организационных уровней ОАСУ Министерства просвещения СССР** / В. Е. Быков, А. П. Осадчук, В. П. Смирнов // Вопросы совершенствования управления народным образованием : [сб. тр.] / Томский гос. пед. ин-т им. Ленин. комсомола. – Томск, 1979. – С. 21-28.
131. **Проблемы создания вычислительной сети ОАСУ МП УССР** / В. Е. Быков, Э. В. Бурфан // Использование ЭВМ в обеспечении учебного процесса и управлении образованием : тез. докл. и сообщ. Всесоюз. совещ., г. Свердловск, 1979 г., 13-15 сент. / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1979. – С. 95-96.
132. **Вопросы автоматизации плановых расчетов в просвещении** / В. Е. Быков, А. П. Диденко, А. П. Осадчук // Проблемы повышения эффективности автоматизированных систем планирования и управления : сб. науч. тр. / Гос. плановый ком. Укр. ССР, Глав. науч.-исслед. и информ.-вычисл. центр. – Киев, 1980. – С. 166-175 : рис.
133. **Вопросы совершенствования системы плановых расчетов в просвещении на областном уровне управления** / В. Е. Быков, А. П. Осадчук, В. П. Смирнов // Вопросы совершенствования управления народным образованием : [межвуз. сб. науч. тр.] / Томский гос. пед. ин-т им. Ленин. комсомола. – Томск, 1980. – С. 70-83.
134. **Всесоюзна конференція з організації народної освіти** : [про Всесоюз. наук.-практ. конф. «Актуальні соціально-економічні проблеми народної освіти», листоп. 1979 р., м. Москва] // Рад. шк. – 1980. – № 3. – С. 93-94.
135. **«Дерево целей» системы просвещения области** / В. Е. Быков, Э. Г. Винограй, В. П. Смирнов // Вопросы совершенствования управления народным образованием : [межвуз. сб. науч. тр.] / Томский гос. пед. ин-т им. Ленин. комсомола. – Томск, 1980. – С. 22-26. – Библиогр.: 12 назв.
136. **Проблемы ведения общесоюзных и отраслевых классификаторов технико-экономической информации и**

унифицированных систем документации в просвещении / В. Е. Быков, В. А. Буриков, А. П. Диденко, А. П. Осадчук // Проблемы построения общесистемного обеспечения республиканских автоматизированных систем управления : сб. науч. тр. / Гос. плановый ком. Укр. ССР, Глав. науч.-исслед. и информ.-вычисл. центр. – Киев, 1980. – С. 123-129 : рис.

137. **Вопросы взаимодействия РАСУНТ с ОАСУ Министерства просвещения УССР** / В. Е. Быков, А. П. Осадчук, В. В. Андрищенко // Создание республиканской автоматизированной системы управления развитием науки и техники и проблемы ее дальнейшего развития : тез. докл. [респ. науч.-техн. семинара], 13-16 апр. 1981 г., [г. Донецк] / Гос. плановый ком. Укр. ССР, Глав. науч.-исслед. и информ.-вычисл. центр. – Киев, 1981. – Вып. 1 : Экономико-организационные вопросы совершенствования управления развитием науки и техники. – С. 64-65.
138. **Вопросы создания диалоговой системы планирования развития просвещения республики** / И. И. Сопильняк, В. Е. Быков, А. П. Осадчук // Проблемы методического обеспечения функциональных подсистем АСПР : сб. науч. тр. / Гос. плановый ком. Укр. ССР, Глав. науч.-исслед. и информ.-вычисл. центр. – Киев, 1981. – С. 152-162 : рис.
139. **К вопросу разработки диалоговой системы плановых расчетов в просвещении** / В. Е. Быков, А. П. Осадчук // Задачи и методы ОАСУ просвещением : сб. науч. тр. / Моск. гос. пед. ин-т им. В. И. Ленина. – М., 1981. – С. 89-93.
140. **Міжнародне співробітництво в галузі освіти** : [про Міжнар. колоквиум, присвяч. розв. міжнар. обміну наук. пед. інформацією, провед. у жовт. 1980 р. в Празі] // Рад. шк. – 1981. – № 3. – С. 90.
141. **Основные направления научных исследований по созданию II очереди республиканского уровня отраслевой автоматизированной системы управления Министерства просвещения СССР** // Задачи и методы ОАСУ просвещением : сб. науч. тр. / Моск. гос. пед. ин-т им. В. И. Ленина. – М., 1981. – С. 24-32. – Библиогр.: 6 назв.
142. **Применение вычислительной техники, средств передачи и отображения информации в народном образовании** : обзор. информ. Вып. 4 / АПН СССР, Науч.-исслед. ин-т общей педагогики ; В. Е. Быков, А. Д. Безгин. – М., 1981. – 47 с. – (Обзоры по основным направлениям развития педагогической науки и народного образования).
143. **Проблемы дальнейшей интеграции информационных систем в области образования** // Создание информационных систем в области воспитания и образования : сб. материалов коллоквиума ЭДИКО-3, [Прага, 21-23 окт. 1980 г.] / М-во образования ЧССР, Ин-т шк. информ. – Прага, 1981. – С. 173-188.
144. **Вопросы применения математических методов и вычислительной техники в планировании и управлении**

отраслью просвещения / В. Е. Быков, С. Н. Кочура, А. П. Осадчук, А. С. Чекалина // Проблемы использования экономико-математических методов и вычислительной техники в управлении народным образованием : сб. науч. тр. / Таджик. науч.-исслед. ин-т пед. наук. – Душанбе, 1982. – С. 3–22. – Библиогр.: 6 назв.

145. **Комплексный подход к созданию подсистемы перспективного планирования отраслевой АСУ Минпроса союзной республики** / В. Е. Быков, М. Л. Левицкий, А. П. Осадчук // Задачи и методы ОАСУ просвещением РСФСР : сб. науч. тр. / Моск. гос. пед. ин-т им. В. И. Ленина. – М., 1982. – С. 97–107.
146. **Методологические основы и перспективы создания отраслевой вычислительной сети в системе просвещения** // Automatizované informační a řídicí systémy ve školství: Bulletin. – Praha, 1982. – № 4. – S. 20–28.
147. **Наукові дослідження щодо створення другої черги галузевої АСУ МО УРСР** : [наук.-дослід. робота Голов. обчисл. центру М-ва освіти УРСР] // Рад. шк. – 1982. – № 8. – С. 76–78.
148. **Принципы построения «дерева целей» системы просвещения на союзном, республиканском и областном уровнях** / В. П. Смирнов, Э. Г. Винограй, В. Е. Быков, А. П. Осадчук // Проблемы прогнозирования и планирования развития образования и педагогической науки : сб. науч. тр. / Краснояр. гос. пед. ин-т. – Красноярск, 1982. – С. 66–69. – (Проблемы социального прогнозирования ; вып. 7).
149. **Иерархическая структура целей совершенствования управления просвещением союзной республики** // Проблемы совершенствования управления народным образованием : сб. науч. тр. / Моск. гос. пед. ин-т им. В. И. Ленина ; под ред. М. Л. Левицкого. – М., 1983. – С. 112–122.
150. **Методологические вопросы разработки подсистемы перспективного планирования ОАСУ Министерства просвещения союзной республики** / В. Е. Быков, А. П. Осадчук // Всесоюз. конф. по проблемам ОГАС, РАСУ и АСУ, посвящен. 60-летию акад. В. М. Глушкова (Канев, 20–23 сент. 1983 г.) : тез. докл. / Гос. ком. СССР по науке и технике, АН СССР, АН Укр. ССР, Ин-т кибернетики им. В. М. Глушкова. – Киев, 1983. – Ч. 1. – С. 32–34.
151. **Автоматизация управления в системе просвещения** : монография / В. Е. Быков, Э. Г. Винограй, А. Г. Мартынов [и др.] ; Томский ун-т. – Томск, 1984. – 263 с. – Библиогр.: с. 246–261.
152. **Проблемы совершенствования и развития автоматизированной информационной системы в отрасли просвещения Украинской ССР** // Сб. из общеевропейского коллоквиума ЭДИКО-4, Братислава, 25–28 июня 1984 г. / М-во образования ЧССР, Словац. пед. б-ка, Ин-т шк. информ. – Братислава, 1984. – С. 115–123.
153. **Программно-математические средства автоматизированного подведения итогов деятельности учреждений народного образования** / В. Е. Быков, А. Н. Козленко // Автоматизация

обучения и контроля на базе ЭВМ : сб. науч. тр. / М-во просвещения РСФСР, Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1984. – С. 97–105.

154. **Состояние и главные направления работ по созданию отраслевой автоматизированной системы управления образованием в СССР** // Automatizované informační a řídicí systémy ve školství: Bulletin. – Praha, 1984. – № 5. – S. 10–17. – Чеш.
155. **Комплексная взаимосвязь и взаимодействие задач ОАСУ просвещения** / В. Е. Быков, Ю. И. Саенко // Применение ЭВМ для обеспечения учебного процесса и управления образованием : [материалы Всесоюз. конф., г. Свердловск, 15–17 нояб. 1984 г.] / М-во просвещения РСФСР, Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1985. – С. 185–186.
156. **Формализация построения «дерева целей» при системном анализе объектов управления** / А. Н. Козленко, В. Е. Быков // Применение ЭВМ для обеспечения учебного процесса и управления образованием : [материалы Всесоюз. конф., г. Свердловск, 15–17 нояб. 1984 г.] / М-во просвещения РСФСР, Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1985. – С. 190.
157. **Функции, состав и структура управленческой информационной системы для органов народного образования** / В. Е. Быков, Ю. И. Сигалов // Автоматизированные системы в управлении учебно-воспитательным процессом в педагогическом институте : сб. науч. тр. / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1986. – С. 91–99. – Библиогр.: 6 назв.
158. **Основы создания имитационных моделей в ОАСУ** / В. Е. Быков, Ю. И. Саенко, П. В. Смилянский // Проблемы управления народным образованием и исследования его эффективности : межвуз. сб. науч. тр. / Моск. гос. пед. ин-т им. В. И. Ленина. – М., 1987. – С. 142–163 : рис. – Библиогр.: 6 назв.
159. **Экономико-математические модели управления в просвещении** : [монография] / В. Е. Быков, А. Н. Мартынов. – Томск : Изд-во Томского ун-та, 1988. – 206, [1] с. : рис. – Библиогр.: с. 197–206.
160. **Научные основы, методы и системы автоматизированного управления просвещением на уровне союзной республики (на примере системы народного образования Украинской ССР)** : автореф. дис. ... д-ра техн. наук : 05.13.06 / АН УССР, Ин-т кибернетики им. В. М. Глушкова. – Киев : [б. и.], 1989. – 43 с. – Библиогр.: с. 40–43.
161. **Республиканская модель АСНПИ (на примере УССР)** / В. Е. Быков, А. Д. Безгин, Т. С. Безгина // Принципы и методы автоматизации информационных процессов в отраслевой системе педагогической информации : сб. науч. тр. / АПН СССР, Науч.-исслед. ин-т общей педагогики. – М., 1990. – С. 26–41. – Библиогр.: 23 назв.
162. **Отраслевая автоматизированная система управления (ОАСУ)** // Компьютерная технология обучения : словарь-справ. Н-Я. – Киев, [1992]. – С. 376–380 : рис.

163. **Проблеми створення системи моніторингу стану інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів** [Електронний ресурс] / Биков Валерій Юхимович, Пилипчук Анатолій Юхимович // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти ; голов. ред. Биков В. Ю. – Електрон. журн. – Київ, 2007. – Вип. 4. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/e-journals/ITZN/em4/emg.html. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.
164. **Сучасна структура автоматизованої системи статистичної інформації про діяльність і розвиток загальноосвітньої школи** [Електронний ресурс] / Биков Валерій Юхимович, Гапон Валентина Василівна, Плєскач Михайло Львович // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти ; голов. ред. Биков В. Ю. – Електрон. журн. – Київ, 2007. – Вип. 4. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.
165. **Автоматизовані інформаційні системи єдиного інформаційного простору освіти і науки** // Зб. наук. пр. / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань, 2008. – Ч. 2. – С. 47–56. – Бібліогр.: 5 назв.
166. **Проблеми розвитку автоматизованої системи управління освітою** // Наук. зап. Серія: Пед. науки / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2011. – Вип. 98. – С. 167–170.

2.4.1.2. Засоби і технології АСУ освітою

167. **Положение о системе ведения общесоюзных классификаторов технико-экономической информации в Министерстве просвещения УССР** / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; исполн.: В. Е. Быков, А. П. Осадчук, В. В. Андриященко [и др.]. – Киев : [б. и.], 1978. – 14 с.
168. **Инструкция по отраслевому контролю за внедрение унифицированных систем документации и общесоюзных классификаторов технико-экономической информации, используемых в ОАСУ Министерства просвещения (народного образования) союзной республики** / исполн.: В. Е. Быков (рук.), А. П. Осадчук, В. В. Андриященко [и др.] ; Минпрос УССР, Глав. вычисл. центр. – Киев : [б. и.], 1979. – 14 с.
169. **К вопросу применения банков данных в ОАСУ Минпроса Украинской ССР** / В. Е. Быков, А. П. Осадчук, А. А. Шарапова // Использование ЭВМ в обеспечении учебного процесса и управления образованием : тез. докл. и сообщ. Всесоюз. совещ., [г. Свердловск, 1979 г., 13–15 сент.] / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1979. – С. 97–98.
170. **Методика и алгоритм округления значений параметров при обработке данных** / В. Е. Быков, А. П. Осадчук, А. Г. Олейник,

А. Е. Рыбак // Использование ЭВМ в обеспечении учебного процесса и управлении образованием : тез. докл. и сообщ. Всесоюз. совещ., [г. Свердловск, 1979 г., 13-15 сент.] / Свердлов. гос. пед. ин-т. - Свердловск, 1979. - С. 104-105.

171. **Опыт использования общесоюзных классификаторов технико-экономической информации в Министерстве просвещения УССР** / В. Е. Быков, В. В. Андрищенко // Классификаторы и документы : науч.-техн. реф. сб. / Гос. ком. СССР по стандартам. - М., 1979. - Вып. 5. - С. 3-5.
172. **К вопросу о структуре технических средств низового информационного пункта отраслевой вычислительной сети Министерства просвещения** / В. Е. Быков, А. Д. Безгин, В. Л. Пирогов // Вопросы совершенствования управления народным образованием : [межвуз. сб. науч. тр.] / Томский гос. пед. ин-т им. Ленин. комсомола. - Томск, 1980. - С. 84-87.
173. **Состав и содержание программно-математического обеспечения республиканского уровня ОАСУ Министерства просвещения СССР** / В. Е. Быков, А. Д. Безгин, А. П. Осадчук, А. А. Романовский // Вопросы совершенствования управления народным образованием : [межвуз. сб. науч. тр.] / Томский гос. пед. ин-т им. Ленин. комсомола. - Томск, 1980. - С. 88-93. - Библиогр.: 5 назв.
174. **Организация формирования, ввода и ведения информационного фонда ОАСУ Минпроса УССР** / В. Е. Быков, А. П. Осадчук, В. А. Буриков // Классификаторы и документы : науч.-техн. реф. сб. - М., 1981. - Вып. 1. - С. 15-18.
175. **Проблемы построения и развития отраслевой вычислительной сети** / В. Е. Быков, А. Д. Безгин, В. Л. Пирогов ; Общество «Знание» Укр. ССР. - Киев : [б. и.], 1981. - 23, [1] с. - Библиогр.: с. 24-27 (7 назв.).
176. **Внутрисистемный классификатор этапов и работ научных исследований и разработок в отрасли просвещения Украинской ССР** / В. В. Андрищенко, В. Е. Быков // Классификаторы и документы : науч.-техн. реф. сб. - М., 1982. - Вып. 4. - С. 18-19.
177. **Вопросы обеспечения взаимодействия СПОК и СУБД ПАЛЬМА** / В. Е. Быков, А. М. Довгялло, А. Н. Козленко // Управляющие системы и машины. - 1982. - № 6. - С. 83-87. - Библиогр.: 6 назв.
178. **Вопросы создания системного программного обеспечения интегрированной АСУ-АСО** / В. Е. Быков, А. М. Довгялло, А. Н. Козленко // Обучающие и контролирующие системы на базе ЭВМ : сб. науч. тр. / Свердлов. гос. пед. ин-т. - Свердловск, 1982. - С. 92-102 : рис.
179. **Основные проектные решения и проблемы ведения информационного обеспечения АСУ Минпроса УССР** / В. Е. Быков, В. А. Буриков, О. Б. Долинный [и др.] // Проблемы информационного обеспечения автоматизированных систем управления : (тез. докл.) [респ. семинара-совещ.], 29 марта-1 апр.

1982 г., [г. Одесса] / Гос. плановый ком. Укр. ССР, Глав. науч.-исслед. и информ.-вычисл. центр. – Киев, 1982. – С. 29–30.

180. **Автоматизированное рабочее место управленца на базе ЭВМ СМ-4** / А. Д. Безгин, В. Е. Быков // Применение ЭВМ для обеспечения учебного процесса и управления образованием : [материалы Всесоюз. конф., г. Свердловск, 15–17 нояб. 1984 г.] / М-во просвещения РСФСР, Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1985. – С. 79–81.
181. **Об опыте разработки ППП «Внутриформенный и межформенный контроль документов»** / В. Е. Быков, О. Б. Долинный, М. Я. Плескач // Применение ЭВМ для обеспечения учебного процесса и управления образованием : [материалы Всесоюз. конф., г. Свердловск, 15–17 нояб. 1984 г.] / М-во просвещения РСФСР, Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1985. – С. 196–197.
182. **Обоснование структуры паспорта учреждения непромышленной сферы** / В. Е. Быков, А. В. Клименюк, Э. П. Бережная, М. Я. Плескач // Применение ЭВМ для обеспечения учебного процесса и управления образованием : [материалы Всесоюз. конф., г. Свердловск, 15–17 нояб. 1984 г.] / М-во просвещения РСФСР, Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1985. – С. 194–195.
183. **Опыт внедрения и перспективы развития отраслевой вычислительной сети Министерства просвещения УССР** / В. Е. Быков, В. Л. Пирогов // Проблемы совершенствования управления и планирования народного образования : межвуз. сб. науч. тр. / Моск. гос. пед. ин-т им. В. И. Ленина ; под ред. Левицкого М. Л. – М., 1985. – С. 90–100 : рис.
184. **Вопросы обеспечения достоверности информационной базы ОАСУ Минпроса УССР в условиях функционирования СУБД** / В. Е. Быков, М. Я. Плескач, О. Б. Долинный // Классификаторы и документы : науч.-техн. реф. сб. – М., 1986. – Вып. 10. – С. 11–15.
185. **Об автоматизированном проектировании документов** / В. Е. Быков, М. Я. Плескач, О. Б. Долинный // Научно-техническая информация. Серия 2, Информационные процессы и системы / Всесоюз. ин-т науч. и техн. информации [и др.]. – М., 1986. – № 10. – С. 8–10 : рис. – Библиогр.: 8 назв.
186. **Опыт создания и ведения унифицированной документации и классификаторов в ОАСУ Минпроса УССР** / В. Е. Быков, М. Я. Плескач, В. А. Буриков // Классификаторы и документы : науч.-техн. реф. сб. – М., 1986. – Вып. 5. – С. 26–32.
187. ***Интеллектуальный терминал отраслевой вычислительной сети на базе ЭВМ СМ-4** / В. Е. Быков, А. Д. Безгин // Опыт применения в народном хозяйстве мини- и микро-ЭВМ семейства СМ ЭВМ : тез. докл. конф. и совещ. – М., 1987. – С. 20–21. – (Приборы, средства автоматизации и системы управления: ТС-12 «Научно-техническая пропаганда» ; вып. 1).

188. **Программно-технические средства исследования в имитационных системах ОАСУ. Методы построения и особенности использования** // Проблемы управления народным образованием и исследования его эффективности : межвуз. сб. науч. тр. / Моск. гос. пед. ин-т им. В. И. Ленина. – М., 1987. – С. 72–141 : рис. – Библиогр.: 21 назв.
189. **Расширение возможностей СУБД по обеспечению семантической целостности баз данных** / Р. П. Крамаренко, О. Б. Долинный // Управляющие системы и машины. – 1987. – № 1. – С. 91–94. – Библиогр.: 10 назв.
190. **Автоматизация процесса проектирования документов в условиях функционирования СУБД ПАЛЬМА** / Р. П. Крамаренко, В. Е. Быков, О. Б. Долинный, М. Я. Плескач // Управляющие системы и машины. – 1988. – № 4. – С. 101–103. – Библиогр.: 16 назв.
Те саме // Опыт применения в народном хозяйстве мини- и микро-ЭВМ семейства СМ ЭВМ : тез. докл. конф. и совещ. – М., 1987. – С. 41. – (Научно-техническая пропаганда ; вып. 1).
191. ***Информационно-коммуникативные сети и учреждения народного образования** // Компьютерные технологии в учебно-воспитательном процессе в школе и вузе : тез. докл. Всесоюз. науч. конф., г. Свердловск, 1990 г., 13–15 нояб. – Свердловск, 1990. – С. 100.
192. ***Совершенствование структуры информационных потоков канала формирования отраслевой базы отчетных данных** / В. Е. Быков, М. Я. Плескач // Компьютерные технологии в учебно-воспитательном процессе школы и вуза : сб. науч. тр. / Свердлов. пед. ин-т. – Свердловск, 1990. – С. 136–140.
193. **Організація та експлуатація баз даних єдиної автоматизованої інформаційної системи Академії** / Валерій Биков, Юрій Калюх, Олексій Крикун [та ін.] // Зб. наук. пр. Укр. Академії держ. упр. при Президентові України / Укр. Академія держ. упр. при Президентові України ; за заг. ред. В. І. Лугового, В. М. Князева. – Київ, 1998. – Вип. 1 : Реформування державної служби в Україні: стан, проблеми та перспективи. – С. 392–398 : рис.
194. **Проблеми галузевої статистичної звітності та інформаційно-комунікаційні технології** / Валерій Биков, Валентина Гапон, Михайло Плескач // Рідна шк. – 2005. – № 9/10. – С. 29–32 : рис.
195. **Розвиток структури комп'ютерних систем опрацювання статистичної звітності для забезпечення управління освітою** / Биков В. Ю., Гапон В. В., Плескач М. Я. // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2005. – № 3. – С. 3–6 : рис.
196. **Система автоматизованого документообігу в оболонці базового програмного забезпечення** [Електронний ресурс] / Биков Валерій Юхимович, Дербя Тамара Олександрівна // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти ; голов. ред. Биков В. Ю. – Електрон. журн. – Київ, 2007. – Вип. 3. – Режим доступу:

<http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. - Назва з екрана. - Дата звернення: 20.05.16.

2.4.1.3. Технічні проекти, завдання та керівні технічні матеріали щодо створення АСУ освітою

197. **Техническое задание на автоматизированную систему управления общеобразовательными школами Министерства просвещения УССР (АСУ ОШ МП УССР)** / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; исполн.: В. Е. Быков, А. П. Осадчук, А. Г. Олейник, А. А. Шарапова. - Киев : [б. и.], 1977. - 61 с.
[Реферат] / В.Е. Быков, А. П. Осадчук, А. Г. Олейник, А. А. Шарапова // Экономика, планирование и организация народного образования : реф. информ. / М-во просвещения СССР, АПН СССР, НИИ общ. педагогики АПН СССР, Отд. науч.-техн. информ. - М., 1978. - Вып. 3. - С. 13-14.
198. **Руководящие технические материалы к разработке документации технического проекта отраслевой автоматизированной системы управления (ОАСУ) Министерства просвещения (народного образования) союзной республики** / Быков В. Е., Осадчук А. П. / ГВЦ МП УССР. - Киев : [б. и.], 1978. - 32 с.
[Реферат] / В. Е. Быков, А. П. Осадчук // Экономика, планирование и организация народного образования : реф. информ. / АПН СССР, НИИ общ. педагогики, Отд. науч.-техн. информ. - М., 1978. - Вып. 3. - С. 13.
199. **Руководящие технические материалы к разработке рабочего проекта отраслевой автоматизированной системы управления (ОАСУ) Министерства просвещения УССР** / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; исполн.: В. Е. Быков (рук.), А. П. Осадчук, В. В. Андрущенко [и др.]. - Киев : [б. и.], 1978. - 31 с.

200. **Технический проект первой очереди автоматизированной системы управления общеобразовательными школами Министерства просвещения УССР (АСУ ОШ МП УССР)** : поясн. зап. / Быков В. Е., Осадчук А. П. ; ГВЦ МП УССР. – Киев : [б. и.], 1978. – 44 с.
[Реферат] / В. Е. Быков, А. П. Осадчук // Экономика, планирование и организация народного образования : реф. информ. / М-во просвещения СССР, АПН СССР, НИИ общ. педагогики АПН СССР, Отд. науч.-техн. информ. – М., 1978. – Вып. 3. – С. 14-15.
201. **Техническое задание на отраслевую автоматизированную систему управления (ОАСУ) Министерства просвещения УССР** / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; исполн.: В. Е. Быков (рук. темы), А. П. Осадчук. – Киев : [б. и.], 1979. – 88 с.
202. **Автоматизированная система управления. Документация технорабочего проекта: состав, содержание, порядок оформления, комплектования и согласования** : рук. техн. материал / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; исполн.: В. Е. Быков (рук. темы), А. П. Осадчук, А. Д. Безгин, А. П. Кухарь. – Киев : [б. и.], 1980. – 54 с.
203. **Автоматизированные системы управления: организация, порядок внедрения** : рук. техн. материалы / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; исполн.: В. Е. Быков (рук. темы), А. Д. Безгин. – Киев : [б. и.], 1980. – 65 с.
204. **Руководящие технические материалы к расчету потребности в педагогических кадрах для дневных общеобразовательных школ и школ-интернатов** / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; [исполн.: В. Е. Быков (рук. темы), А. П. Осадчук, А. Г. Олейник, Л. А. Губарец]. – Киев : [б. и.], 1980. – 72 с. : табл. – Библиогр.: с. 70-71 (42 назв.).
205. **Руководящие технические материалы по расчету численности педагогических и медицинских кадров для постоянно действующих детских дошкольных учреждений** / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; [исполн.: В. Е. Быков (рук. темы), А. П. Осадчук, А. Г. Олейник, Е. С. Килимник]. – Киев : [б. и.], 1980. – 50, [1] с. : рис., табл. – Библиогр.: с. 48-49 (15 назв.).
206. ***Система проектной и приемосдаточной документации на автоматизированные системы управления. Порядок проведения и оформления работ** : рук. техн. материалы : РТМ-5-85 / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; исполн.: В. Е. Быков, А. Д. Безгин, А. П. Осадчук, Э. Г. Одинцова. – Киев : [б. и.], 1980. – 123 с.
207. **Техническое задание на отраслевую автоматизированную систему ведения общесоюзных и отраслевых классификаторов технико-экономической информации в Министерстве просвещения УССР** / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; исполн.: В. Е. Быков, А. П. Осадчук, В. В. Андрущенко [и др.]. – Киев : [б. и.], 1980. – 22 с.

208. **Технорабочий проект первой очереди республиканского уровня отраслевой автоматизированной системы управления Министерства просвещения УССР** : описание информ. базы / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; исполн.: В. Е. Быков, А. П. Осадчук, В. В. Андриющенко [и др]. – Киев : [б. и.], 1980. – 102 с.
209. **Технорабочий проект первой очереди республиканского уровня отраслевой автоматизированной системы управления (ОАСУ) Министерства просвещения УССР** : поясн. зап. к проекту / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; исполн.: В. Е. Быков (рук. темы), А. П. Осадчук, В. В. Андриющенко. – Киев : [б. и.], 1980. – 64 с.
210. ***Типовое техническое задание на автоматизированную систему управления областного отдела народного образования** / М-во просвещения УССР, Глав. вычислит. центр, Томский гос. пед. ин-т ; исполн.: В. Е. Быков, В. П. Смирнов, Э. Г. Винограй [и др.]. – Киев : [б. и.], 1980. – 57 с.
211. **Техническое задание на автоматизированную систему управления Киевским областным отделом народного образования МПVI. 000406ТЗ** / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; [исполн.: Быков В. Е., Осадчук А. П., Андриющенко В. В.]. – Киев : [б. и.], 1984. – 49, [4] с. : рис.
212. **Технорабочий проект первой очереди автоматизированной системы управления Киевским областным отделом народного образования** : поясн. зап. к проекту / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; исполн.: В. Е. Быков, А. П. Осадчук, Э. Г. Одинцова, В. А. Буриков. – Киев : [б. и.], 1984. – 37 с.
213. **Технорабочий проект второй очереди республиканского уровня отраслевой автоматизированной системы управления Министерства просвещения УССР** : поясн. зап. к проекту / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; исполн.: В. Е. Быков, Ю. И. Саенко, А. П. Осадчук, Э. Г. Одинцова. – Киев : [б. и.], 1985. – 101 с.
214. **Отраслевая автоматизированная система управления (ОАСУ) Министерства просвещения УССР. Развитие республиканского уровня ОАСУ в двенадцатой пятилетке (1986-1990 гг.)** : техн. задание / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр ; исполн.: В. Е. Быков, Э. Г. Одинцова, А. П. Осадчук, Ю. И. Саенко. – Киев : [б. и.], 1986. – 45 с.
215. ***Обследование автоматизируемого объекта при создании и развитии автоматизированной системы: выбор задач автоматизации** : рук. техн. материалы : РТМ-7-87 / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; В. Е. Быков, А. П. Осадчук, Э. Г. Одинцова [и др.]. – Киев : [б. и.], 1987. – 35 с.
216. **Отраслевая автоматизированная система управления Министерства просвещения УССР: Обследование автоматизируемого объекта при создании и развитии автоматизированной системы. Выбор задач автоматизации** : рук.

техн. матеріали : РТМ-7-87 / М-во просвещения УССР, Глав. вычисл. центр ; исполн.: В. Е. Быков, А. П. Осадчук, Ю. И. Саенко [и др.]. – Киев : [б. и.], 1987. – 35 с.

2.4.2. Інформатизація управління навчальними закладами

217. **Использование ЭВМ для организации учебно-воспитательного процесса в Киевском педагогическом институте** / В. Е. Быков, А. П. Осадчук, В. В. Андрищенко, Н. И. Шкиль // Использование ЭВМ в обеспечении учебного процесса и управлении образованием : тез. докл. и сообщ. Всесоюз. совещ., г. Свердловск, 1979 г., 13-15 сент. / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1979. – С. 131-132.
218. **Концептуальная модель развития организационно-функциональной структуры кафедры информатики института усовершенствования учителей** / Г. Н. Коломийченко, В. Е. Быков // Компьютерные технологии в учебно-воспитательном процессе в школе и вузе : тез. докл. Всесоюз. науч. конф., г. Свердловск, 1990 г., 13-15 нояб. – Свердловск, 1990. – С. 6-7.
219. ***Програмні засоби організаційних систем управління школою** / В. Е. Биков, М. Я. Плєскач, О. Б. Долинний // Нові інформаційні технології навчання в навчальних закладах України : тез. доп. наук.-метод. конф., м. Одеса, 1992 р., 7-11 верес. – Київ, 1992. – С. 214-216.
220. **Інформаційна система для керівництва професійно-технічним закладом** / В. Ю. Биков, А. М. Гуржій, В. В. Самсонов // Науково-методичне забезпечення діяльності сучасної професійної школи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (11-14 трав. 1994 р.), м. Львів / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Упр. освіти Львів. облдержадмін. – Київ, 1994. – Ч. 2. – С. 44-46.
221. **Складові частини автоматизованого робочого місця керівника школи** / В. Ю. Биков, Р. А. Осіпа, І. М. Зелепугіна // Всеукраїнська науково-практична конференція проблем роботи середніх загальноосвіт. навч.-вих. закл. нового типу, 2-4 лют. 1994 р. : тези доп. та виступів / АПН України, Ін-т систем. дослідж. освіти України, Фонд-Центр «Evoluta». – Київ, 1994. – Вип. 2. – С. 161-162.
222. **Впровадження нових інформаційних технологій в управлінську діяльність директора школи** : метод. посіб. / В. Ю. Биков, Р. А. Осіпа, Г. М. Васильєва ; Укр. ін-т підвищ. кваліфікації кер. кадрів освіти. – Київ : [б. в.], 1995. – 30 с.
223. **Концептуальні напрями подальшого розвитку єдиної автоматизованої інформаційної системи Академії** / Володимир Луговий, Віктор Куценко, Валерій Биков, Віталій Тронь // Зб. наук. пр. Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України / Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України. – Київ, 1998. – Вип. 1. – С. 399-406 : рис. – Бібліогр.: 7 назв.
224. **Організація та експлуатація баз даних єдиної автоматизованої інформаційної системи Академії** / Валерій Биков, Юрій Калюх, Олексій Крикун [та ін.] // Зб. наук. пр. Укр. Акад.

держ. упр. при Президентіві України / Укр. Акад. держ. упр. при Президентіві України. – Київ, 1998. – Вип. 1. – С. 392–398 : рис.

225. **Технології хмарних обчислень, ІКТ-аутсорсінг та нові функції ІКТ-підрозділів навчальних закладів і наукових установ** // Інформаційні технології в освіті : зб. наук. пр. / Херсон. держ. ун-т. – Херсон, 2011. – № 10. – С. 8–23. – Бібліогр.: 9 назв.
226. **ІКТ-аутсорсінг і нові функції ІКТ-підрозділів навчальних закладів і наукових установ** [Електронний ресурс] // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Ун-т менеджменту освіти ; голов. ред. Биков Валерій Юхимович. – Електрон. журн. – Київ, 2012. – Вип. 4. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.
227. **Облачная компьютерно-технологическая платформа открытого образования и новые функции ИКТ-подразделений образовательных и научно-методических организационных структур** // Müəllim hazirliğinin müasir problemləri: tehsildə elme və texnoloji innovasiyalar / II Beynəlxalq MATERIALLARI. – Bakı : Müəllim, 2012. – S. 18–31.
228. **Системамоделей планування розподілу професорсько-викладацьких кадрів вищих навчальних закладів** // Вища освіта України: теорет. та наук.-метод. часоп. [Дод. 1] / Ін-т вищ. освіти НАПН України. – Київ ; Ялта, 2013. – № 3 , темат. вип. : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології, т. 1. – С. 28-35.
229. **Хмарна комп'ютерно-технологічна платформа відкритої освіти та відповідний розвиток організаційно-технологічної будови ІТ-підрозділів навчальних закладів** // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2013. – № 1. – С. 81–98. – Бібліогр.: 9 назв.

3. Засоби і технології Єдиного інформаційного освітнього простору – інструменти комп'ютерно орієнтованої інформаційно-технологічної платформи відкритих освітніх систем: теорія дослідження і побудови та практика впровадження й практичного застосування

3.1. Теоретико-методологічні й науково-методичні засади створення сучасних педагогічних систем

230. ***Моделирование и анализ глобальной цели системы народного образования** // Компьютерные технологии в учебно-воспитательном процессе школы и вуза : сб. науч. тр. / Свердлов. пед. ин-т. – Свердловск, 1990. – С. 15–21.

231. **Навчання, що змінює розум і мораль** : [нові пед. технології в школі нового типу] / В. Ю. Биков, О. В. Бабак, Р. М. Шамелашвілі // Рідна шк. – 1994. – № 10. – С. 68–69.
232. **Проблеми розвитку навчальних закладів нового типу та сучасні технології навчання** // Всеукраїнська науково-практична конференція з проблем роботи середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів нового типу, 2–4 лют. 1994 р. : тези доп. та виступів / АПН України, Ін-т систем. дослідж. освіти України, Фонд-Центр «Evoluta». – Київ, 1994. – Вип. 1. – С. 27–32.
233. **Фахова підготовка: курси за вибором і тематикою плюс знання інформаційних технологій** // Освіта. – 1995. – 16 серп. (№ 32). – С. 4.
234. **Методичні системи сучасних інформаційно-освітніх технологій** // Проблеми та перспективи формування нац. гуманітар.-техн. еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т», Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; за ред. Л. Л. Товажнянського і О. Г. Романовського. – Харків, 2002. – Вип. 3 : Розвиток творчого потенціалу гуманітарно-технічної еліти. Другі Кримські пед. читання. – С. 73–83. – Бібліогр.: 5 назв.
235. **Теоретико-методологічні засади створення і розвитку сучасних засобів та е-технології навчання** // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні, 1992–2002 : зб. наук. пр. до 10-річчя АПН України : у 2 ч. / АПН України. – Харків, 2002. – Ч. 2. – С. 182–199.
236. **Демонстраційний експеримент з фізики** : навч. посіб. / [Шут М. І., Биков В. Ю., Кучменко О. М. та ін.] ; (за ред. Шута М. І. та Бикова В. Ю.) ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т засобів навчання АПН України. – Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2003. – 233 с. : рис. – Бібліогр.: с. 232–233.
237. **Оцінювання компетентності в системі професійної освіти** // Piotrkowskie studia pedagogiczne: Praca zbiorowa / Akademia Świętokrzyska im. Jana Kochanowskiego. Filia w Piotrkowie Trybunalskim [Польща]. – Piotrkow Trybunalski, 2003. – Tom 10 : Dydaktyka informatyki. – S. 153–157.
238. **Проектний підхід і дистанційне навчання у професійній підготовці управлінських кадрів** // Підвищення ефективності навчально-виховної роботи в сучасній вищій школі : зб. наук. пр. / Південнослов'ян. ін-т Київ. слов'ян. ун-ту. – Миколаїв, 2003. – С. 23–37.
239. **Управління проектами** : метод. рек. для слухачів дистанц. курсу / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. ; уклад.: В. Ю. Биков, С. Д. Бушуєв, О. Г. Тімінський [та ін.]. – Київ : Міленіум, 2003. – 66 с. – (Бібліотека Академії дистанційної освіти).
240. **Доменно-фреймова модель педагогічної системи** // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2004. – № 3. – С. 50–69 : рис. – Бібліогр.: 7 назв.

241. **Дослідження динамічних властивостей інтерактивної розв'язувальної системи** // Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору : [зб. наук. пр.] / Ін-т засобів навчання АПН України. – Київ : Атіка, 2004. – С. 97–108 : рис.
242. **Модель інтерактивної розв'язувальної системи** // Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору : [зб. наук. пр.] / Ін-т засобів навчання АПН України. – Київ : Атіка, 2004. – С. 88–97 : рис. – Бібліогр.: 9 назв.
243. **Планетарій як засіб навчання** : навч. посіб. / В. Ю. Биков, М. Т. Мартинюк, І. А. Ткаченко ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Київ : Наук. світ, 2004. – 87 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 86.
244. **Мета, будова і функції проектних команд із створення е-методичних систем відкритої професійної освіти** // Педагогічна і психологічна науки в Україні : [зб. наук. пр. : в 5 т.] / АПН України. – Київ : Пед. думка, 2007. – Т. 5 : Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – С. 219–231 : рис. – До 15-річчя АПН України.
245. **Інноваційний розвиток засобів і технологій систем відкритої освіти** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Київ ; Вінниця, 2012. – Вип. 29. – С. 32–40. – Бібліогр.: 11 назв.
246. **Комп'ютерно орієнтовані педагогічні технології у шкільному навчальному процесі** / Валерій Биков, Степан Величко, Юрій Жук, Олександра Соколюк // Наук. зап. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти / Кіровоград. держ. пед. ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2014. – Вип. 5, ч. 1. – С. 3–8. – Бібліогр.: 8 назв.

3.2. Технології дистанційного і віртуального навчання

247. **Наукове забезпечення дистанційної професійної освіти: проблеми та напрями досліджень** // Проф. освіта: педагогіка і психологія = Kształcenie Zawodowe: pedagogika i psychologia : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Київ ; Ченстохова, 2000. – [Вип.] 2. – С. 93–115. – Бібліогр. у підрядк. прим.
248. **Дистанційна освіта - перспективний шлях розвитку професійної освіти** : [з доп. на пленар. засіданні Всеукр. наук.-практ. конф. «Післядипломна освіта: перспективи розвитку»] // Пед. газета. – 2001. – Січ. (№ 1). – С. 2.
249. **Дистанційні технології навчання в забезпеченні реформування освіти України** // Психолого-педагогічні проблеми удосконалення професійної підготовки фахівців сфери туризму в умовах неперервної освіти : наук. зап. : у 2 т. / Держ. ком. молодіж. політики, спорту і туризму України, АПН України, Київ. ін-т туризму, економіки і права. – Київ, 2001. – Т. 1. – С. 16–20.
250. **Проектирование методических систем е-дистанционного обучения** // Тезиси докладов II Международной научно-

практической конференции «Современные информационные технологии в дополнительном образовании: проблемы и перспективы» : г. Дагомыс, 2002 г., 13-17 мая / Моск. гос. ин-т радиотехники, электроники и автоматики (техн. ун-т), Моск. фонд подгот. кадров [и др.]. – М., 2002. – С. 92-94.

251. **Якісна підготовка та перепідготовка максимальної кількості фахівців за мінімальні кошти** : [дистанц. навчання через Інтернет] // Освіта України. – 2002. – 12 квіт. (№ 30). – С. 6. – (Інноваційні освітні проекти Академії педагогічних наук).
252. **Структура актуальних напрямів (тематики) досліджень проблем дистанційної професійної освіти** // Вісн. Акад. дистанц. освіти. – 2003. – № 1. – С. 22-26.
253. **Дистанційні технології навчання в сучасній освіті** // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки АПН України. – Київ ; Бердянськ, 2004. – Вип. 5. – С. 15-22. – Бібліогр.: 5 назв.
254. **Проект «Технології тестування»** : [система інструментів для психол. та пед. вимірювань] / Биков В. Ю, Богачков Ю. М., Жук Ю. О [та ін.] // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2005. – № 1. – С. 16-18 : рис., табл.
255. **Підвищення кваліфікації керівників освіти за дистанційною формою навчання** : навч. посіб. / [кол. авт.: Олійник В. В., Биков В. Ю., Гравіт В. О. та ін. ; за заг. ред. В. В. Олійника] ; Центр. ін-т післядипломн. пед. освіти АПН України. – Київ : Логос, 2006. – 407 с. : рис., табл.
256. **Практика використання дистанційного навчання в післядипломній освіті** / Биков В. Ю., Молодих Г. С. // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2006. – № 4. – С. 27-29 : табл. – Бібліогр.: 13 назв.
257. **Дистанційна освіта** / В. Ю. Биков, В. І. Луговий, В. В. Олійник // Енциклопедія Сучасної України / НАН України; Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України. – Київ, 2007. – Т. 7 : Г-Ді. – С. 624-625.
258. **Концептуальні засади підвищення кваліфікації керівних кадрів професійно-технічних навчальних закладів заочно-дистанційною формою навчання** / [кол. авт.: В. В. Олійник, В. Ю. Биков, В. О. Гравіт та ін.] ; АПН України, Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти. – Київ : ЦППО, 2007. – 102 с.
259. **Дистанційна освіта** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – С. 191.
260. **Дистанційне навчання** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – С. 191-193.
261. **Технологія створення дистанційного курсу** : [навч. посіб.] / Биков В. Ю., Кухаренко В. М., Сиротенко Н. Г. [та ін.] ; за ред. Бикова В. Ю., Кухаренка В. М. ; АПН України, ННВК Акад. дистанц. освіти, Ун-т Лондон Метрополітан, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т», Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : Міленіум, 2008. – 323 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 317-323 (97 назв).

262. **Концепція проекту «Дистанційне навчання школярів»** [Електронний ресурс] / Богачков Юрій Миколайович, Биков Валерій Юхимович, Красношарпа Володимир Олександрович [та ін.] // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Ун-т менеджменту освіти. – Електрон. журн. – Київ, 2009. – Вип. 5. – Бібліогр.: 8 назв. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.
263. **Підвищення кваліфікації керівних кадрів професійно-технічних навчальних закладів за дистанційною формою навчання** : варіат. навч.-метод. комплекс / [кол. авт.: В. В. Олійник, В. Ю. Биков, В. О. Гравіт та ін.] ; АПН України, Ун-т менеджменту освіти. – Київ : [б. в.], 2009. – 160 с. : табл. – Бібліогр.: с. 158.
264. **Дистанційне навчання: станта перспективи розвитку** : теорет. матеріал до темат. дискусії // Методика підготовки і проведення занять з навчального модуля «Відкрита освіта та дистанційне навчання» : метод. посіб. / [Олійник В. В., Гравіт В. О., Ляхоцька Л. Л. та ін.] ; НАПН України, Ун-т менеджменту освіти. – Київ : [б. в.], 2010. – С. 88–115. – Друкується за вид.: Моделі організаційних систем відкритої освіти : [монографія] / В. Ю. Биков. – Київ : Атіка, 2009. – 682, [1] с.
265. **Підвищення кваліфікації керівних кадрів професійно-технічних навчальних закладів за дистанційною формою навчання** : навч. посіб. / [В. В. Олійник, В. Ю. Биков, В. О. Гравіт та ін.] ; НАПН України, Ун-т менеджменту освіти. – Київ : [б. в.], 2010. – 234 с. : рис., табл. – Бібліогр. у кінці розд.
266. **Положення про дистанційне навчання в системі загальної середньої освіти** [Електронний ресурс] / Богачков Юрій Миколайович, Биков Валерій Юхимович, Кухаренко Володимир Миколайович, Ухань Павло Станіславович ; Ін-т інформ. технологій і засобів навчання НАПН України // Електронна бібліотека НАПН України. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2011. – Режим доступу: http://lib.iitta.gov.ua/405/1/188_Богачков_ДН.pdf. – Назва з екрана. – Дата звернення: 7.04.16.
267. **Проект положення про дистанційне навчання школярів** [Електронний ресурс] / Богачков Юрій Миколайович, Биков Валерій Юхимович, Кухаренко Володимир Миколайович, Ухань Павло Станіславович // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Ун-т менеджменту освіти. – Електрон. журн. – Київ, 2011. – Вип. 4. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.
268. **Організація середовища дистанційного навчання в середніх загальноосвітніх навчальних закладах** : посібник / Ю. М. Богачков, В. Ю. Биков, О. І. Вольневич [та ін.] ; НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : Пед. думка, 2012. – 159 с. – Бібліогр. у кінці розд.

3.3. Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору - інноваційні мережні інструменти систем відкритої освіти

3.3.1. Теоретико-методологічні й науково-методичні засади створення інноваційних засобів і технологій навчання

- 269.***Принципы построения пакетов прикладных программ учебного назначения** / В. Е. Быков, А. Д. Безгин, В. Л. Пирогов // Компьютер в учебном процессе : метод. материалы по разработке и использованию средств интенсификации учеб.-воспитат. процесса / Пед. о-во УзССР, Ташкент. гос. пед. ин-т. – Ташкент, 1990. – С. 16-18.
- 270.**Операційні системи та мережішкільних комп'ютерних комплексів** : навч. посіб. для слухачів системи підвищ. кваліфікації / Биков В. Ю., Руденко В. Д. ; Ін-т систем дослідж. освіти України, Укр. ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів освіти. – Київ : Компас, 1993. – 279 с. : мал., табл. – Бібліогр.: с. 279 (13 назв).
- 271.***The Educational Information Complexes** / V. Bykov, G. Kozlakova, V. Struchenko // Computer Technology in Education. Proceedings. Part 2. East-West International Conference EW-ED`94. September, 19-23, 1994. Crimea, Ukraine. – P. 42-44.
- 272.«**Educattec-2001**» : розмова з Віктором Олійником і Валерієм Биковим з приводу відвідання однієї з найбільш технологічно оснащених виставок в галузі освітнього та навчального обладнання і не тільки... / Віктор Олійник, Валерій Биков ; розмову провела Людмила Галіцина // Упр. освітою. – 2002. – 4 лют. (№ 28). – С. 4.
- 273.**Інформаційний освітній портал «Діти України»** / Биков В. Ю., Жук Ю. О., Задорожня Н. Т. [та ін.]// Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору : [зб. наук. пр.] / Ін-т засобів навчання АПН України. – Київ : Атіка, 2004. – С. 5-17 : рис.
- 274.**Сучасні підходи та принципи побудови порталів** / Биков В. Ю., Задорожня Н. Т., Омельченко Т. Г. // Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору : [зб. наук. пр.] / Ін-т засобів навчання АПН України. – Київ : Атіка, 2004. – С. 17-44 : рис.
- 275.**Вивчення перетворення інверсії на основі дослідницького підходу у навчанні з використанням пакету DG** / Биков В. Ю., Раков С. А. // Інформаційні технології і засоби навчання : [зб. наук. пр.] / Ін-т засобів навчання АПН України. – Київ : Атіка, 2005. – С. 15-28 : рис. – Бібліогр.: 11 назв.
- 276.**Засоби навчання нового покоління комп'ютерно орієнтованому навчальному середовищі** / Биков В. Ю., Жук Ю. О. // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2005. – № 5. – С. 20-23 : рис. – Бібліогр.: 13 назв.
- 277.**Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології** : колект. монографія / [авт. кол.: Биков В. Ю., Гриценчук О. О., Жук Ю. О. та ін. ; наук. ред.: Биков В. Ю., Овчарук О. В.] / АПН України, Ін-т засобів навчання. – Київ : Атіка, 2005. – 250, [1] с. – Бібліогр. в кінці підрозд.

Із змісту: **Дистанційна освіта: актуальність, особливості і принципи побудови, шляхи розвитку та сфера застосування.** – С. 77–92 ; **Структура актуальних напрямів досліджень проблем дистанційної професійної освіти.** – С. 92–104.

278. **Класифікація засобів навчання** / Биков В. Ю., Жук Ю. О. // Інформаційні технології і засоби навчання : [зб. наук. пр.] / Ін-т засобів навчання АПН України. – Київ : Атіка, 2005. – С. 39–60.
279. **Сучасні системи тривимірної візуалізації: порівняльний аналіз** / Биков В.Ю., Купрієнко В. В., Лопаткін Р. Ю. // Інформаційні технології і засоби навчання : [зб. наук. пр.] / Ін-т засобів навчання АПН України. – Київ : Атіка, 2005. – С. 28–39 : мал. – Бібліогр.: 8 назв.
280. **Основні положення Концепції створення та впровадження в навчальний процес сучасних засобів навчання з природничо-математичних і технологічних дисциплін** / Володимир Сторіжко, Валерій Биков, Юрій Жук // Фізика та астрономія в шк. – 2006. – № 2. – С 2–7.
281. **Увага! Новий підручник!** : [нов. підруч. П. М. Воловика «Фізика для університетів»] // Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2006. – Вип. 1/2. – С. 195–197.

3.3.2. Електронні освітні ресурси навчального призначення

282. ***Пакет педагогических программ по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И88-Ш** : інструктив. метод. матеріали по проведенню практич. робіт (для учасників) / М-во нар. освіти УРСР, Гл. вычисл. центр [и др. ; сост.: А. Д. Безгин, Я. Э. Гольц, А. Л. Додонов, В. Е. Быков (науч. рук.)]. – М. ; Киев : [б. и.], 1988. – 152 с.
283. **Пакет педагогических программ по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И88-Ш** : метод. рекомендації / Гос. ком. СССР по нар. образованию, Науч.-исслед. ин-т содерж. и методов обучения АПН СССР, Гл. вычисл. центр Минпроса УССР ; [сост.: А. А. Кузнецов, Я. Э. Гольц, А. Л. Додонов [и др.] ; науч. рук., науч. ред.: В. М. Монахов, В. Е. Быков]. – М. ; Киев : [б. и.], 1988. – 118 с. : рис. – Библиогр.: с. 115.
284. **Пакет педагогических программ по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И88-Ш** : метод. указания по проведенню практич. робіт (для преподавателя) / Гос. ком. СССР по нар. образованию, Науч.-исслед. ин-т содерж. и методов обучения АПН СССР, Гл. вычисл. центр Минобразования УССР ; [сост.: А. А. Кузнецов, Я. Э. Гольц, А. Л. Додонов и др. ; науч. рук., науч. ред.: В. М. Монахов, В. Е. Быков]. – М. ; Киев : [б. и.], 1988. – 221 с. : рис. – Библиогр.: с. 219–220.
285. ***Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И89-Ш2 (Ямаха MSX-2)** : інструктив.-метод. (раздаточ.) матеріали по проведенню практич. робіт (для учасників) / М-во нар. освіти УРСР, Гл.

вычисл. центр [и др. ; сост.: А. Д. Безгин, В. Е. Быков (науч. рук.), А. Н. Добрин и др.]. – Киев ; М. : [б. и.], 1989. – 148 с.

286. **Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И89-Ш2 (Ямаха MSX-2)** : метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР, Гл. вычисл. центр [и др. ; сост.: А. Д. Безгин, В. Е. Быков (науч. рук.), А. Н. Добрин и др.]. – Киев ; М. : [б. и.], 1989. – 110 с.
287. **Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И89-Ш2 (Ямаха MSX-2)** : метод. указания по проведению практ. работ (для преподавателя) / Гос. ком. СССР по нар. образованию, Гл. вычисл. центр Минобразования УССР, Науч.-исслед. ин-т содерж. и методов обучения АПН СССР ; [сост.: А. Д. Безгин, А. Н. Добрин, Ю. Б. Зильберман и др. ; науч. ред. В. Е. Быков, В. М. Монахов]. – Киев ; М. : [б. и.], 1989. – 199 с. : рис. – Библиогр.: с. 197-199.
288. **Пакет инструментальных средств: П89А** : метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР, Гл. вычисл. центр ; [сост.: Д. Ю. Прилюк, В. П. Поляков, А. Д. Безгин, В. Е. Быков (отв. за вып.)]. – Киев : [б. и.], 1990. – 79 с.
289. ***Пакет педагогических программных средств «Геометрическая оптика» по курсу физики (Раздел «Оптика»): Ф90-4 Поиск (УПК)** : метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР, Гл. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние «Электронмаш» ; [сост.: А. Д. Безгин, В. Е. Быков, А. Н. Добрин и др.]. – Киев : [б. и.], 1990. – 25 с.
290. ***Пакет педагогических программных средств «Момент и импульс» по курсу физики (раздел «Кинематика»): Ф90-3 Поиск (УИС)** : метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР, Гл. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние «Электронмаш» ; [сост.: А. Д. Безгин, В. Е. Быков, А. Н. Добрин и др.]. – Киев : [б. и.], 1990. – 32 с.
291. ***Пакет педагогических программных средств «Наследственность» по курсу биологии (раздел «Генетика»): Б90-3 Поиск (УИК)** : метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР. Гл. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние «Электронмаш» ; [сост. А. Д. Безгин, В. Е. Быков, О. Ф. Нагаец и др.]. – Киев : [б. и.], 1990. – 60 с.
292. ***Пакет педагогических программных средств «Относительное движение» по курсу физики (раздел «Кинематика»): Ф90-2 Поиск (УИК)** : метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР, Гл. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние «Электронмаш» ; [сост.: А. Д. Безгин, В. Е. Быков, А. Н. Добрин и др.]. – Киев : [б. и.], 1990. – 36 с.
293. ***Пакет педагогических программных средств по курсу биологии (раздел «Зоология»): Б90-1 Поиск (УИК)** : метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР, Гл. вычисл. центр,

Киев. произв. об-ние «Электронмаш» ; [сост.: А. Д. Безгин, В. Е. Быков, А. Н. Козленко и др.]. – Киев : [б. и.], 1990. – 23 с.

- 294.***Пакет педагогических программных средств «Полет снаряда» по курсу физики (раздел «Кинематика»): Ф90-1 Поиск (УИК)** : метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР, Гл. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние «Электронмаш» ; [сост.: А. Д. Безгин, В. Е. Быков, А. Н. Добрин и др.]. – Киев : [б. и.], 1990. – 39 с.
- 295.***Пакет программ учебного назначения по курсу математики (раздел «Тригонометрия»): М90-1 Поиск** : метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР, Гл. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние «Электронмаш» ; [сост.: А. Д. Безгин, В. Е. Быков, А. Н. Добрин и др.]. – Киев : [б. и.], 1990. – 36 с.
- 296.***Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И89/MSX-М-Уз** : инструктив.-метод. (раздаточ.) материалы по проведению практ. работ (для учащихся) / М-во нар. образования УССР, Гл. вычисл. центр, Ташкент. гос. пед. ин-т ; [сост.: А. А. Абдукадыров, А. Д. Безгин, В. Е. Быков и др.]. – Ташкент ; М. ; Киев, 1990. – 40 лист. на 120 с. – Узб.
- 297.***Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И89/MSX-М-Уз** : метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР, Гл. вычисл. центр, Ташкент. гос. пед. ин-т ; [сост.: А. А. Абдукадыров, А. Д. Безгин, В. Е. Быков и др.]. – Ташкент ; М. ; Киев : [б. и.], 1990. – 120 с. – Узб.
- 298.***Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И89/MSX-М-Уз** : метод. указания / М-во нар. образования УССР, Гл. вычисл. центр, Ташкент. гос. пед. ин-т ; [сост.: А. А. Абдукадыров, А. Д. Безгин, В. Е. Быков и др.]. – Ташкент ; М. ; Киев : [б. и.], 1990. – 208 с. – Узб.
- 299.***Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И90 Поиск (УИК)** : инструктив.-метод. (раздаточ.) материалы по проведению практ. работ (для учащихся) / Гл. вычисл. центр Минобразования УССР, КПО «Электронмаш» ; [сост.: А. Д. Безгин, А. Н. Добрин, Ю. Б. Зильберман и др. ; науч. рук. В. Е. Быков, А. Е. Пилипчук]. – Киев : [б. и.], 1990. – 78, [1] с. : рис. – Библиогр.: с. 77-79.
- 300.***Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И90 Поиск (УИК)** : метод. рекомендации / М-во образования УССР, Гл. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние «Электронмаш» ; [сост.: А. Д. Безгин, В. Е. Быков, А. Н. Добрин и др.]. – Киев : [б. и.], 1990. – 95 с.
- 301.***Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И90 Поиск (УИК)** : метод. указания по проведению практ. работ (для преподавателей) / М-во нар. образования, Гл. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние

«Электронмаш» ; [сост.: А. Д. Безгин, В. Е. Быков, А. Н. Добрин и др.]. – Киев : [б. и.], 1990. – 80 с.

302. **Принципы построения пакетов прикладных программ учебного назначения** / В. Е. Быков, А. Д. Безгин, В. Л. Пирогов // Компьютер в учебном процессе : метод. материалы / Ташкент. гос. пед. ин-т им. Низами. – Ташкент, 1990. – С. 16–18.
303. **Каталог программных средств** / В. Е. Быков, Поляков В. П. ; М-во просвещения УССР, Гл. вычисл. центр. – Киев : [б. и.], 1991. – 56 с.
304. **Пакет педагогических программных средств «Наследственность» по курсу общей биологии (раздел «Основы генетики»)** : метод. рекомендации / М-во образования Украины ; авт.: А. Д. Безгин, В. Е. Быков (науч. рук.), О. Ф. Нагаец [и др.]. – Киев : [б. и.], 1991. – 55 с.
305. **Библиотека имитационных моделей** : инструм. средства подгот. обучающихся курсов : метод. рекомендации. Вып. 1 / М-во образования Украины ; сост.: А. Н. Добрин, А. Н. Козленко, О. В. Кондрашова, П. В. Троценко ; науч. рук. В. Е. Быков. – Киев : [б. и.], 1993. – 23 с. – (Пакет педагогических программных средств).
306. **Пакет педагогических программных средств по курсу биологии (раздел «Зоология»)** : метод. рекомендации / М-во образования Украины ; авт.: В. Е. Быков (науч. рук.), А. Д. Безгин, А. Н. Козленко [и др.]. – Киев : [б. и.], 1993. – 16 с.
307. **Пакет педагогических программных средств по курсу математики (раздел «Тригонометрия»)** : метод. рекомендации / М-во образования Украины ; авт.: А. Д. Безгин, В. Е. Быков (науч. рук.), А. Н. Добрин [и др.]. – Киев : [б. и.], 1993. – 31 с.
308. **Редактор векторных изображений** : инструм. средства подгот. обучающихся курсов : метод. рекомендации / М-во образования Украины ; сост.: П. В. Троценко, О. В. Кондрашова, В. Е. Быков (науч. рук.). – Киев : [б. и.], 1993. – 14 с. – (Пакет педагогических программных средств).
309. **Редактор информации** : инструм. средства подгот. обучающихся курсов : метод. рекомендации / М-во образования Украины ; сост.: П. В. Троценко, О. В. Кондрашова, В. Е. Быков (науч. рук.). – Киев : [б. и.], 1993. – 65 с. – (Пакет педагогических программных средств).
310. **Редактор контроля** : инструм. средства подгот. обучающихся курсов : метод. рекомендации / М-во образования Украины ; сост.: А. Н. Козленко, П. В. Троценко, В. Е. Быков (науч. рук.). – Киев : [б. и.], 1993. – 34 с. – (Пакет педагогических программных средств).
311. **Методологічні та методичні основи створення і використання електронних засобів навчального призначення** / Биков Валерій Юхимович, Лапінський Віталій Васильович // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2012. – № 2. – С. 3–6 : рис. – Бібліогр.: 5 назв.
312. **Положення про електронні освітні ресурси** [Електронний ресурс] : [проект] / Биков В. Ю., Шишкіна М. П., Лаврентьева Г. П. [та ін.] ; Ін-т інформ. технологій і засобів навчання НАПН України

// Електронна бібліотека НАПН України. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2013. – 11 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/1041/1/Polozennja-IITZN.pdf>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 7.04.16.

**3.4. Методи, засоби і технології інформаційно-виміральної техніки –
інструменти експериментальних досліджень сучасних педагогічних систем**

3.4.1. Теоретико-методологічні й науково-методичні засади підвищення точності вимірювання сигналів у діапазоні звукових та інфразвукових частот

313. **Результаты статистических испытаний твердотельных интегральных дифференциальных усилителей типа П2222** / Быков В. Е., Туз Ю. М., Садовский В. В. // Вопросы улучшения технических параметров выпрямительных и транзисторных приборов : [сб. ст.] / Всесоюз. науч.-исслед. ин-т электроизмер. приборов. – Л. : [б. и.], 1970. – С. 345–355 : рис.
314. **К вопросу о построении измерителей комплексного коэффициента передачи четырехполюсников** : (сообщение) / В. Е. Быков, Ю. М. Туз, В. Г. Цывинский // Исследования в области электромагнитных измерений : труды / Сибир. гос. науч.-исслед. ин-т метрологии. – Новосибирск, 1971. – Вып. 10. – С. 175–177.
315. **Влияние нестабильности схем сравнения при многократных неравноотстоящих измерениях** / Г. К. Бурченков, В. Е. Быков, В. Г. Цывинский // Структурные методы повышения точности измерительных устройств и систем : Респ. науч.-техн. конф. : тез. докл. / Укр. респ. правление НТО Приборпром, Киев. и Житомир. обл. правления НТО Приборпром, Житомир. обл. ком. КП Украины, Житомир. з-д «Электроизмеритель» [и др.]. – Киев, 1972. – С. 119–120.
316. **Влияние шумов входных устройств на точность измерителей комплексного коэффициента передачи четырехполюсников** / В. Е. Быков, В. Г. Цывинский // Структурные методы повышения точности измерительных устройств и систем : тез. докл. Респ. науч.-техн. конф. / Киев. политехн. ин-т, АН УССР, Ин-т электродинамики [и др.]. – Киев, 1972. – С. 33–36.
317. **Об одном способе измерения действительной и мнимой составляющих переменного напряжения инфранизкой частоты** / В. Е. Быков, В. Г. Цывинский // Тезисы докладов XXI Украинской республиканской научно-технической конференции, посвящ. 50-летию образования СССР, Дню радио и Дню связиста / Науч.-техн. о-во радиотехники, электроники и связи им. А. С. Попова, Укр. респ. и киев. обл. правление, Науч. совет по теорет. электротехнике и электронике АН УССР, Науч. совет по кибернетике АН УССР [и др.]. – Киев, 1972. – Вып. 5. – С. 13.
318. **Погрешность измерителей комплексного коэффициента передачи четырехполюсников, обусловленная нелинейными**

искажениями опорного направления / Г. К. Бурченко, В. Е. Быков, В. Г. Цывинский // Структурные методы повышения точности измерительных устройств и систем : Респ. науч.-техн. конф. : тез. докл. / Респ. правление НТО Приборпром, Житомир. обл. правление НТО Приборпром, Житомир. обл. ком. КП Украины, Житомир. з-д «Электроизмеритель», Киев. политехн. ин-т [и др.]. – Киев, 1972. – С. 180-182.

319. **Погрешность квантования при вычислении скалярного произведения с помощью интеграла Стильтьеса** / В. Е. Быков, В. Г. Цывинский, Н. А. Яремчук // Структурные методы повышения точности измерительных устройств и систем : респ. науч.-техн. конф. : тез. докл. / респ. правление НТО Приборпром, Житомир. обл. правление НТО Приборпром, Житомир. обл. ком. КП Украины, Житомир. з-д «Электроизмеритель», Киев. политехн. ин-т [и др.]. – Киев, 1972. – С. 182-183.
320. **Погрешность фазочувствительного вольтметра от наличия высших гармоник в опорном напряжении** / Г. К. Бурченко, В. Е. Быков, В. Г. Цывинский // Метрология : ежемес. прил. к науч.-техн. журн. «Измерительная техника» / Гос. ком. стандартов Совета Министров СССР. – М., 1973. – Вып. 6. – С. 44-47.
321. **Исследование и разработка измерителей комплексных коэффициентов передачи в области низких и инфранизких частот** : автореф. дис. ... канд. техн. наук : спец. 05.11.05 «Приборы измерения электрических и магнитных величин» / Быков Валерий Ефимович ; [науч. рук. Орнатский П. П.] ; Киев. политехн. ин-т. – Киев : [б. и.], 1974. – 38 с. – Библиогр.: с. 29-32.
322. **Повышение точности измерения спектральных характеристик сигналов путем обработки результатов ряда отдельных измерений с помощью ЭВМ** / В. Е. Быков, М. И. Глухимчук, В. В. Садовский, А. М. Решетников // Структурные методы повышения точности, чувствительности и быстродействия измерительных устройств : вторая респ. науч.-техн. конф. : тез. докл. / Укр. респ. правление НТО Приборпром, Респ. Дом экон. и науч.-техн. пропаганды о-ва «Знание» УССР, Киев. обл. правление НТО Приборпром, з-д «Мегомметр» г. Умань [и др.]. – Умань, 1975. – Вып. 1. – С. 90-91.
323. **Структурная минимизация погрешности устройств, использующих перемножение сигналов по Стильтьесу** / В. Е. Быков, В. Г. Цывинский // Структурные методы повышения точности, чувствительности и быстродействия измерительных устройств : вторая респ. науч.-техн. конф. : тез. докл. / Укр. респ. правление НТО Приборпром, Респ. Дом экон. и науч.-техн. пропаганды о-ва «Знание» УССР, Киев. обл. правление НТО Приборпром, з-д «Мегомметр» г. Умань [и др.]. – Умань, 1975. – Вып. 2. – С. 47-49.
324. ***Структурные методы повышения точности и снижения аппаратных затрат цифровых одноканальных и многоканальных измерителей комплексных коэффициентов передачи (ИККП)** // Структурные методы повышения точности и

чувствительности измерительных преобразователей. – Киев, 1975. – С. 14.

325. **Погрешности от шумов при интегрировании произведения сигналов** / В. Е. Быков, В. Г. Цывинский // Радиотехника. – М., 1977. – Т. 32, № 12. – С. 28–39.
326. **Измерение напряжений инфразвуковых частот** : монография / В. Г. Цывинский, В. Е. Быков. – М. : Энергоатомиздат, 1985. – 193 с. – Библиогр.: с. 187–191. – (Электроизмерительные приборы ; вып. 27).

*3.4.2. Засоби і технології вимірювання одномірних і двомірних параметрів
сигналів звукових та інфразвукових частот*

327. **Аналоговый фазочувствительный вольтметр инфранизких частот** / Ю. М. Туз, В. Е. Быков, В. В. Садовский // Тезисы докладов XX Украинской республиканской научно-технической конференции, посвященной 75-летию со дня изобретения радио, (6–8 июля 1970 г.) / АН СССР, Науч. совет по кибернетике, Науч.-техн. о-во радиотехники, электроники и связи им. А. С. Попова [и др.]. – Киев, 1970. – С. 61–62.
328. **Усилитель постоянного тока интегральных схемах** / Быков В. Е., Туз Ю. М., Решетников А. М. // Вопросы улучшения технических параметров выпрямительных и транзисторных приборов : [сб. ст.] / Всесоюз. науч.-исслед. ин-т электроизмер. приборов. – Л., 1970. – С. 268–272 : рис.
329. **Измеритель комплексного коэффициента передачи четырехполюсников в области инфранизких частот** / В. Е. Быков, В. Г. Цывинский // «Электронные измерительные приборы и системы с коммутационно-модуляционными преобразователями» : II Респ. науч.-техн. конф. : тез. докл. / Науч. совет по проблемам электрич. измерений и измер. информ. систем АН СССР, Отд-ние физико-техн. проблем материаловедения АН СССР, Ин-т электродинамики АН УССР, Физико-мех. ин-т АН УССР, Комис. по коммутационно-модуляц. методам измерений АН УССР. – Львов, 1971. – С. 156–157.
330. **Использование линейных интегральных микросхем общего применения в радиоэлектронной аппаратуре. Фазочувствительный вольтметр на интегральных схемах** // Программа и тезисы докладов IV научно-технической конференции молодых специалистов завода «Радиоприбор». – Киев, 1971. – С. 8.
331. ***Транзисторный фазочувствительный вольтметр инфранизких частот** // Сб. рефератов НИР и ОКР / НИИ электро и радиоизмерений. – М., 1971. – Вып. 8. – Реф. 1185.
332. **Фазочувствительные вольтметры инфранизкой частоты для искаженных сигналов** : (сообщение) / В. Е. Быков, В. И. Зозуля, В. Г. Цывинский // Исследования в области электромагнитных

измерений : труды / Сибир. гос. науч.-исслед. ин-т метрологии. – Новосибирск, 1971. – Вып. 10. – С. 178–180 : рис.

333. **Арифметическое устройство цифрового измерительного прибора** / В. Г. Цывинский, В. И. Зозуля ... В. Е. Быков [и др.] // Элементы и устройства управляющих машин и систем : [сб. докл.] / АН УССР, Науч. совет по кибернетике, Ин-т кибернетики. – Киев, 1972. – С. 113–124 : рис.
334. **Входное устройство измерительного прибора на основе операционного усилителя** / В. Е. Быков, В. Г. Цывинский, А. М. Янко // Приборостроение. – 1972. – № 8. – С. 18–21 : рис. – (Известия высших учебных заведений).
335. ***Исследование и разработка методов и схем построения цифровых фазочувствительных вольтметров низких и инфранизких частот** // Сб. рефератов НИР / Всесоюз. науч.-техн. информ. центр. – М., 1972. – Вып. 1. – (Серия 13).
336. **Фазочувствительный вольтметр на интегральных схемах** / В. Е. Быков, В. В. Садовский, В. Г. Цывинский, А. М. Янко // Тезисы докладов XXI Украинской республиканской научно-технической конференции, посвященной 50-летию образования СССР, Дню радио и Дню связиста / АН УССР, Науч. совет по теорет. электротехнике и электронике, Науч. совет по кибернетике, Науч.-техн. о-во радиотехники, электроники и связи им. А. С. Попова [и др.]. – Киев, 1972. – Вып. 5. – С. 14.
337. **Цифровой фазочувствительный вольтметр инфранизкой частоты** // Тезисы докладов и сообщений Республиканского семинара «Новые электронные приборы» / Выст. передов. опыта в нар. хоз-ве УССР, павильон «Машиностроение», Укр. респ. правление НТО радиотехники, электроники и связи им. А. С. Попова, М-во высш. и сред. образования УССР. – Киев, 1972. – С. 48–49.
338. **Фазочувствительный вольтметр инфранизких частот** / В. Е. Быков, В. Г. Цывинский, Д. К. Маков // Вестн. Киев. политехн. ин-та. – Киев, 1973. – Вып. 10. – С. 144–146 : рис. – (Серия автоматики и электроприборостроения).
339. **Фазочувствительный вольтметр на интегральных схемах** / В. Е. Быков, В. В. Садовский, Г. А. Никифорова, А. М. Янко // Обмен опытом в радиопромышленности : [произв.-техн. сб.] / Науч.-исслед. ин-т экономики и информации по радиоэлектронике. – М., 1973. – Вып. 11. – С. 68–69 : рис.
340. **Широкополосные квадратурные фазовращатели гармонических сигналов** / В. Е. Быков, В. Г. Цывинский // Радиотехника, тонкие магнитные пленки, вычислительная техника : [сб. тр. : 2 ч.] / АН СССР, Сибир. отд-ние, Ин-т физики им. Л. В. Киренского [и др.]. – Красноярск, 1973. – Ч. 1. – С. 152–156.
341. **Устройство для поверки приборов, измеряющих амплитудно-фазочастотные характеристики** / В. Е. Быков, В. Г. Цывинский // Автоматизация поверки средств измерений в процессе их производства и эксплуатации : тез. докл. Всесоюз. науч.-техн. конф., г. Тбилиси, 1975 г. / Центр. правление науч.-техн. о-ва

приборостроит. пром-сти им. С. И. Вавилова [и др.]. – М., 1975. – С. 106–107. – (Метрология – автоматизация –75).

342. **Измерительные тензометрические преобразователи с коррекцией погрешностей** / А. Н. Гуржий, В. Е. Быков, А. И. Клименко // Вопросы теории и проектирования преобразователей информации / О-во «Знание» УССР, [Респ. Дом экон. и науч.-техн. пропаганды]. – Киев, 1976. – С. 8.
343. **Широкополосные квадратурные фазовращатели гармонических сигналов на основе интегрирующих операционных усилителей** / В. Е. Быков, В. Г. Цывинский // Приборостроение. – 1979. – Т. 22, № 6. – С. 79–83. – (Известия высших учебных заведений МВ и ССО СССР).
344. **Аналого-цифровые тензометрические измерители деформаций с коррекцией погрешностей** / А. Н. Гуржий, В. Е. Быков // Приборостроение. – 1980. – № 2. – С. 10–14 : рис. – (Известия высших учебных заведений МВ и ССО СССР).
4. **Професійна підготовка кадрів для ІТ-сфери - визначальний чинник формування і розвитку інформаційного суспільства: проблеми, завдання і моделі**
345. **Автоматизация процесса разработки предложений по профориентации учащихся** / В. Е. Быков, А. Н. Козленко // Применение автоматизированных обучающих систем в учебном процессе : тез. докл. Межзон. науч.-техн. конф., 12–14 дек. 1984 г. – Минск, 1984. – С. 128–129.
346. **Розвиток системи професійно-технічної освіти в період соціально-економічних реформ** : доп. Нац. Обсерваторії України / В. Ю. Биков, О. Д. Духненко, Н. Г. Ничкало [та ін.] ; М-во освіти України, Європ. фонд освіти, Нац. Обсерваторія України. – Київ : ВВП Компас, 1998. – 76 с. – Укр., рос. та англ.
347. **Системно-структурні засади забезпечення якості професійної освіти** // Управління якістю професійної освіти : зб. наук. пр. / Укр. інж.-пед. акад. – Донецьк : Лебідь, 2001. – С. 269–272. – Бібліогр.: 5 назв.
348. **Конкуренція - ринковий інструмент інноваційного розвитку системи професійної освіти** // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти. – Київ, 2010. – Вип. 64. – С. 22–36.
349. **Модель підготовки робітників для високотехнологічних виробництв** // Освіта України. – 2010. – 25 серп. (№ 61/62). – С. 8.
350. **Інформатизація системи професійно-технічної освіти і сучасні підходи до підготовки кваліфікованих робітників для ІКТ-індустрії** // П'яті міжнародні наукові читання, присвячені пам'яті академіка Сергія Яковича Батишева : матеріали V міжнар. наук. конф. : (Київ, 7-8 верес. ; Миколаїв, 9-10 верес. 2011 р.) : у 2 т. / НАПН України, Рос. акад. освіти, Миколаїв. облдержадмін.,

Миколаїв. міськрада, Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського [та ін.]. – Миколаїв, 2011. – Т. 1 : Методологічні питання неперервної професійної освіти в умовах інформаційного суспільства. – С. 124–138. – Бібліогр.: 6 назв.

351. **Концептуальна модель організації підготовки висококваліфікованих робітників для високотехнологічних виробництв** // Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку ХХІ століття : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Ком. пед. наук Пол. акад. наук, Наук. т-во «Польща-Україна», Ін-т педагогіки Акад. спец. педагогіки ім. Марії Гжегожевської у Варшаві, Черкас. облдержадмін., Черкас. облрада, Черкас. міськрада, Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси ; Київ, 2011. – С. 284–292.
352. **Ринкові інструменти інноваційного розвитку системи професійної освіти** [Електронний ресурс] / Биков Валерій Юхимович, Коневщинська Ольга Еммануїлівна, Мушка Іван Васильович // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Ун-т менеджменту освіти. – Електрон. журн. – Київ, 2011. – Вип. 6. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.
353. **Інформаційне суспільство і освіта** // Педагогічна майстерність академіка Івана Зязюна : [зб. наук. пр.] / НАПН України, Від-ня проф. освіти і освіти дорослих, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Київ : Богданова А. М., 2013. – С. 39–50. – Бібліогр.: 8 назв.
354. **Неперервна підготовка кадрів – основна умова розвитку ІТ-індустрії** // Інноваційність у науці і освіті : [наук. вид. до ювілею проф., д-ра хабілітованого Франтішека Шльосека] / НАПН України, Ком. пед. наук Пол. акад. наук, Хмельниц. нац. ун-т. – Київ : Богданова А. М. ; Варшава ; Хмельницький, 2013. – С. 141–151.
355. **Innovative Models of Education and Training of Skilled Personnel for High Tech Industries in Ukraine** / Valeriy Bykov, Mariya Shyshkina // Інформаційні технології в освіті : зб. наук. пр. / Херсон. держ. ун-т. – Херсон, 2013. – Вип. 15. – С. 19–29. – Переклад назви: Інноваційні моделі навчання і підготовки кадрів для індустрії високих технологій в Україні.

5. Проектний підхід – інструмент управління формуванням і розвитком відкритих освітніх систем: проблеми, моделі, засоби і технології

356. **Методологические основы создания и управления целевыми комплексными программами в просвещении** // Теория и практика организации, планирования и управления межведомственными научно-техническими работами : Респ. науч.-практ. конф., 26–28 сент. 1983 г., г. Черкасы : тез. докл. / Укр. респ. и Черкас. обл. правление ВХО им. Д. И. Менделеева, М-во хим. пром-

сти, АН УССР, Отд-ние НИИТЭХИМа (г. Черкассы) [и др.]. – Черкассы, 1983. – С. 116–117.

357. **Организация процесса программно-целевого планирования научных исследований в просвещении** / В. Е. Быков, В. В. Андрищенко // Теория и практика организации, планирования и управления межведомственными научно-техническими работами : Респ. науч.-практ. конф., 26–28 сент. 1983 г., г. Черкассы : тез. докл. / Укр. респ. и Черкас. обл. правление ВХО им. Д. И. Менделеева, М-во хим. пром-сти, АН УССР, Отд-ние НИИТЭХИМа (г. Черкассы) [и др.]. – Черкассы, 1983. – С. 53–54.
358. **Совершенствование процессов развития функционирования отраслевой науки** / В. В. Андрищенко, В. Е. Быков // Научно-технический прогресс и повышение эффективности использования производственного и научного потенциала в машиностроении : респ. науч.-техн. конф. : тез. докл. / Укр. респ. и Харьк. обл. правление НТО «Машпром», М-во высш. и сред. спец. образования УССР, Харьк. политехн. ин-т им. В. И. Ленина. – Харьков, 1984. – Ч. 1. – С. 44–45.
359. **Основные направления улучшения управления развитием отраслевой науки** / В. В. Андрищенко, В. Е. Быков // Применение ЭВМ для обеспечения учебного процесса и управления образованием : [материалы Всесоюз. конф., 15–17 нояб. 1984 г.] / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1985. – С. 187–188.
360. **Высокий уровень проектного менеджмента – необходимое условие современного этапа общественного развития** / С. Д. Бушуев, В. Е. Быков // Вісн. Східноукр. держ. ун-ту. – [Луганськ], 1998. – № 6. – С. 6–10.
361. **Моделирование компьютерных интерактивных систем управления проектами** / В. Е. Быков, В. В. Быков // Упр. проектами та розвиток вир-ва : зб. наук. пр. / Укр. асоц. упр. проектами, Східноукр. держ. ун-т, Ін-т економіки, упр. та госп. права. – [Луганськ], 2000. – № 1. – С. 36–46 : рис., табл. – Бібліогр.: 7 назв.
362. **Оцінювання в системі сертифікації професійної компетентності** / В. Ю. Биков, В. В. Биков // Упр. проектами та розвиток вир-ва : зб. наук. пр. / Укр. асоц. упр. проектами, Східноукр. держ. ун-т, Ін-т економіки, упр. та госп. права. – [Луганськ], 2000. – Вип. 2. – С. 10–18.
363. **Інтеграція системи освіти України у світовий освітній простір: проектний підхід як ефективний інструмент її реалізації** // Проф. освіта: педагогіка і психологія = Kształcenie Zawodowe: pedagogika i psychologia : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Ченстохова ; Київ, 2001. – [Вип.] 3. – С. 65–73. – Бібліогр. у підрядк. прим.
364. **Проектний підхід і дистанційне навчання у професійній підготовці управлінських кадрів** // Кримські пед. читання : матеріали міжнар. наук. конф., Алушта, 12–17 верес. 2001 р. / АПН

України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Ін-т вищ. освіти, Ін-т проблем виховання, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т» ; за ред. С. О. Сисоєвої і О. Г. Романовського. – Харків : НТУ «ХПІ», 2001. – С. 30–40.

365. **Керівництво з питань визначення компетентності й сертифікації українських професіональних керівників і фахівців з управління проектами НСВ (ua)** / С. Д. Бушуєв, Н. С. Бушуєва, В. Ю. Биков, В. Д. Шпильовий ; Укр. асоц. упр. проектами. – Київ : [б. в.], 2004. – 84 с.
366. **Системи управління проектами програмами - сучасні інструменти інноваційного соціально-економічного розвитку України** / О. М. Алимов, В. Ю. Биков, С. Д. Бушуєв [та ін.] // Проблеми та перспективи формування нац. гуманітар.-техн. еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т» ; за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО. – Харків, 2010. – Вип. 26. – С. 65–76.

6. В. Ю. Биков - автор винаходів способів і засобів інформаційно-виміральної техніки та засобів навчання

6.1. Авторські свідоцтва на винаходи у галузі радіо та електроприладобудування

367. **Широкополосный квадратурный фазовращатель** : а. с. 355732 СССР : М. Кл. H03h7/18 / В. Г. Цывинский, В. Е. Быков. – № 1650029/26–9 ; заявл. 12.04.71 ; опубл. 16.10.72, Бюл. № 31. – 2 с. : рис.
368. **Фазочувствительный вольтметр инфранизкой частоты** : а. с. 359602 СССР : М. Кл. G01r19/26 / В. Г. Цывинский, В. И. Зозуля, В. И. Корнейчук, В. Е. Быков. – № 1635519/18–10 ; заявл. 18.05.71 ; опубл. 21.11.72, Бюл. № 35. – 2 с. : рис.
369. **Способ измерения действительной и мнимой составляющих напряжения** : а. с. 371523 СССР : М. Кл. G01r19/06 / В. Г. Цывинский, В. И. Зозуля, В. И. Корнейчук, В. Е. Быков. – № 1465981/18–10 ; заявл. 03.08.70 ; опубл. 22.02.73, Бюл. № 12. – 2 с. : рис.
370. **Аналоговый частотомер-периодомер гармонических сигналов инфранизких частот** : а. с. 373649 СССР : М. Кл. G01r25/04 / В. Г. Цывинский, В. Е. Быков. – № 1701848/18–10 ; заявл. 16.09.71 ; опубл. 12.03.73, Бюл. № 14. – 2 с. : рис.
371. **Аналоговый измеритель комплексного коэффициента передачи четырехполюсников** : а. с. 432427 СССР : М. Кл. G01r29/00 / В. Е. Быков, В. Г. Цывинский, А. М. Янко. – № 1745500/18–10 ; заявл. 10.02.72 ; опубл. 15.06.74, Бюл. № 22. – 4 с. : рис.
372. **Анализатор спектра радиочастот** : а. с. 454498 СССР : М. Кл. G01r23/00 / В. Г. Цывинский, В. Е. Быков. – № 1857659/18–10 ; заявл. 14.12.72 ; опубл. 25.12.74, Бюл. № 47. – 2 с. : рис.
373. **Широкополосное управляемое фазосдвигающее устройство инфранизкочастотного диапазона** : а. с. 425126 СССР : М. Кл.

G01r25/04 / В. Е. Быков, В. Г. Цывинский. – № 1788009/18–10 ; заявл. 18.05.72 ; опубл. 25.04.74, Бюл. № 15. – 3 с. : рис.

374. **Устройство для измерения перепадов амплитуды переменного напряжения** : а. с. 569958 СССР : М. Кл2. G01R19/10 / А. Н. Гуржий, В. Е. Быков. – № 2347045/21 ; заявл. 08.04.76 ; опубл. 25.08.77, Бюл. № 31. – 3 с. : рис.
375. **Устройство для измерения усилий** : а. с. 572668 СССР : М. Кл2. G01L1/22 / А. Н. Гуржий, В. Е. Быков. – № 2348952/10 ; заявл. 15.04.76 ; опубл. 15.09.77, Бюл. № 34. – 3 с. : рис.
376. **Устройство для измерения усилий** : а. с. 572669 СССР : М. Кл2. G01L1/22 / А. Н. Гуржий, В. Е. Быков. – № 2352473/10 ; заявл. 12.04.76 ; опубл. 15.09.77, Бюл. № 34. – 3 с. : рис.
377. **Устройство для моделирования механических колебаний** : а. с. 590773 СССР : М. Кл2. G06G7/68 / А. Н. Гуржий, В. Е. Быков. – № 2359678/18–24 ; заявл. 10.05.76 ; опубл. 30.01.78, Бюл. № 4. – 3 с. : рис.
378. **Фазочувствительный вольтметр инфранизкой частоты** : а. с. 653572 СССР : М. Кл2G01R19/26 / В. Г. Цывинский, В. Е. Быков. – № 1752867/18–21 ; заявл. 28.02.72 ; опубл. 25.03.79, Бюл. № 11. – 3 с. : рис.
379. **Цифровой многоканальный измеритель комплексных коэффициентов передачи** : а. с. 789840 СССР : М. Кл3. G01R19/26 / В. Е. Быков, В. Г. Цывинский. – № 2579429/18–21 ; заявл. 16.02.78 ; опубл. 23.12.80, Бюл. № 47. – 2 с.
380. **Широкополосное управляемое фазосдвигающее устройство** : а. с. 736022 СССР : М. Кл2. G01R25/04 / В. Е. Быков, В. Г. Цывинский. – № 2549565/18–21 ; заявл. 05.12.77 ; опубл. 25.05.80, Бюл. № 19. – 4 с. : рис.
381. **Способ измерения средних значений переменных сигналов** : а. с. 1064212 СССР : М. Кл. G01R19/00 / В. Г. Цывинский, В. Е. Быков. – № 2953872/18–21 ; заявл. 08.07.80 ; опубл. 30.12.83, Бюл. № 48. – 3 с. : рис.

6.2. Патенты на корисні моделі засобів навчання

382. **Карта учбова універсальна** : пат. 1616 Україна : 7G09B29/00 / В. Ю. Биков, С. В. Сухомлинський, А. О. Стороженко. – № 2002043190 ; заявл. 18.04.02 ; опубл. 15.01.03, Бюл. № 1. – 2 с.
383. **Касетний учбовий посібник (варіанти)** : пат. 1841 Україна : 7B42D15/00 / В. Ю. Биков, Ю. О. Жук, С. В. Сухомлинський, А. О. Стороженко. – № 2002043187 ; заявл. 18.04.02 ; опубл. 16.06.03, Бюл. № 6. – 3 с. : мал.
384. **Комбінований пристрій для демонстрації законів механіки** : пат. 1617 Україна : 7G09B23/08 / В. Ю. Биков, Ю. О. Жук, С. В. Сухомлинський, А. О. Стороженко. – № 2002043191 ; заявл. 18.04.02 ; опубл. 15.01.03, Бюл. № 1. – 3 с. : мал.
385. **Модель магнітного поля землі** : пат. 1615 Україна : 7G09B23/18 / В. Ю. Биков, Ю. О. Жук, С. В. Сухомлинський, А. О. Стороженко. –

№ 2002043189 ; заявл. 18.04.02 ; опубл. 15.01.03, Бюл. № 1. – 2 с. : мал.

386. **Стенд для вивчення властивостей електричних ланцюгів** : пат. 1842 Україна : 7G09B23/18 / В. Ю. Биков, Ю. Л. Жук, С. В. Сухомлинський, А. О. Стороженко. – № 2002043188 ; заявл. 18.04.02 ; опубл. 16.06.03, Бюл. № 6. – 2 с.

7. Наукове редагування

7.1. **В. Ю. Биков - редактор монографій, навчальних і методичних посібників, збірників наукових праць**

387. **Проблемы использования экономико-математических методов и вычислительной техники в управлении народным образованием** : сб. науч. тр. / Таджики. науч.-исслед. ин-т пед. наук ; науч. ред.: В. Е. Быков, О. Б. Каримова. – Душанбе : [б. и.], 1982. – 55 с.
388. **Пакет педагогических программ** по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И88-Ш : метод. рекомендации / Гос. ком. СССР по нар. образованию, Науч.-исследоват. ин-т содерж. и методов обучения АПН СССР, Гл. вычисл. центр Минпроса УССР ; [сост.: А. А. Кузнецов, Я. Э. Гольц, А. Л. Додонов и др. ; науч. рук., науч. ред.: В. М. Монахов, В. Е. Быков]. – М. ; Киев : [б. и.], 1988. – 118 с. : рис. – Библиогр.: с. 115.
389. **Пакет педагогических программ** по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И88-Ш : метод. указания по проведению практ. работ (для преподавателя) / Гос. ком. СССР по нар. образованию, Науч.-исследоват. ин-т содерж. и методов обучения АПН СССР, Гл. вычисл. центр Минобразования УССР ; [сост.: А. А. Кузнецов, Я. Э. Гольц, А. Л. Додонов и др. ; науч. рук., науч. ред.: В. М. Монахов, В. Е. Быков]. – М. ; Киев : [б. и.], 1988. – 221 с. : рис. – Библиогр.: с. 219–220.
390. **Пакет программ учебного назначения** по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И89-Ш2 (Ямаха MSX-2) : метод. указания по проведению практ. работ (для преподавателя) / Гос. ком. СССР по нар. образованию, Гл. вычисл. центр Минобразования УССР, Науч.-исследоват. ин-т содерж. и методов обучения АПН СССР ; [сост.: А. Д. Безгин, А. Н. Добрин, Ю. Б. Зильберман и др. ; науч. ред. В. Е. Быков, В. М. Монахов]. – Киев ; М. : [б. и.], 1989. – 199 с. : рис. – Библиогр.: с. 197–199.
391. **Пакет программ учебного назначения** по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И90 Поиск (УИК) : инструктивно-метод. (раздаточ.) материалы по проведению практ. работ (для учащихся) / Гл. вычисл. центр Минобразования УССР, КПО «Электронмаш» ; [сост.: А. Д. Безгин, А. Н. Добрин, Ю. Б. Зильберман и др. ; науч. рук. В. Е. Быков, А. Е. Пилипчук]. – Киев : [б. и.], 1990. – 78, [1] с. : рис. – Библиогр.: с. 77–79.
392. **Всеукраїнська науково-практична конференція з проблем роботи середніх загальноосвітніх навчально-виховних**

закладів нового типу, 2-4 лют. 1994 р. : тези доп. та виступів / АПН України, Ін-т систем. дослідж. освіти України, Фонд-Центр «Evoluta» ; редкол.: О. Г. Мороз, М. Д. Ярмаченко ... В. Ю. Биков [та ін.]. – Київ : ІСДО, 1994.

Вип. 1. – 310, [1] с. : рис.

Вип. 2. – 302 с.

393. **Гуржій, А. М.** Основи проектування та реалізації інтерфейсу користувача для діалогових систем : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / А. М. Гуржій, В. І. Отенко ; за ред. В. Ю. Бикова і О. М. Довгялло ; Ін-т систем. дослідж. освіти. – Київ : ВІПОЛ, 1994. – 115 с. : рис.
394. **Козлакова, Г. О.** Інформатика для студентів, які вивчають англійську мову : навч. посіб. для студентів / Г. О. Козлакова, Н. М. Лисиця, О. В. Милов ; за ред. В. Ю. Бикова ; Ін-т систем. дослідж. освіти України, Харків. інж.-екон. ін-т. – Київ : [б. в.], 1994. – 167 с.
395. **Психолого-педагогічні проблеми професійної освіти** : наук.-метод. зб. / Ін-т систем. досліджень освіти, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; [редкол.: В. Ю. Биков, В. П. Головінов, А. М. Гуржій та ін.]. – Київ : [б. в.], 1994. – 382 с.
396. **Нові технології навчання** : наук.-метод. зб. / М-во освіти України, Ін-т систем. досліджень освіти ; [редкол.: В. Ю. Биков (голов. ред.), А. М. Гуржій, К. М. Левківський та ін.]. – Київ : ІСДО, 1995.
Вип. 13. – 242, [1] с.
Вип. 14. – 211 с.
397. **Відкриття геометрії через комп'ютерні експерименти в пакеті DG** : посіб. для викладачів математики / С. А. Раков, В. П. Горох, К. О. Осенков [та ін.] ; за ред. С. А. Ракова, В. Ю. Бикова ; АПН України, Ін-т засобів навчання, Харків. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : Вікторія, 2002. – 134 с.
398. **Руденко, В. Д.** Курс інформатики : навч.-метод. посіб. Ч. 1. Комп'ютер та його програмне забезпечення / В. Д. Руденко, О. М. Макаруч, М. О. Патланжоглу ; за ред. В. М. Мадзігона, В. Ю. Бикова. – Київ : Фенікс, 2002. – 370 с.
399. **Руденко, В. Д.** Курс інформатики. 8-11 : навч. посіб. (Ч. 2). Основи алгоритмізації та програмування / Руденко В. Д. ; за ред. В. М. Мадзігона, В. Ю. Бикова. – Київ : Фенікс, 2002. – 199 с. : рис.
400. **Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами** : тези доп. Четвертої міжнар. наук.-практ. конф. / Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна», Ін-т вищ. освіти АПН України, Всеукр. громад. соц.-політ. об'єднання «Нац. Асамблея інвалідів України» ; [програм. ком.: Таланчук П. М. (голова), Андрущенко В. П., Биков В. Ю. та ін.]. – Київ : Ун-т «Україна», 2003. – 348, [4] с. – Бібліогр. у кінці ст.
401. **Демонстраційний експеримент з фізики** : навч. посіб. / [Шут М. І., Биков В. Ю., Кучменко О. М. та ін.] ; (за ред. Шута М. І. та Бикова В. Ю.) ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т засобів

навчання АПН України. – Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2003. – 233 с. : рис. – Бібліогр.: с. 232–233.

402. **Комп'ютерно-інформаційні і комунікаційні технології у навчальному процесі середньої та вищої школи** : Міжнар. наук.-практ. конф., 15–17 трав. 2003 р., м. Косів, Івано-Франків. обл., Україна : тези доп. / Ін-т педагогіки АПН України, Ін-т засобів навчання АПН України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича [та ін.; програм. ком. конф.: Яковлев Микола Іванович, Жалдак Мирослав Іванович, Биков Валерій Юхимович та ін.]. – Косів : [б. в., 2003]. – 144, [1] с. – Бібліогр. у кінці ст.
403. **Засоби і технології єдиного інформаційноосвітнього простору** : [зб. наук. пр.] / Ін-т засобів навчання АПН України ; [за ред. В. Ю. Бикова, Ю. О. Жука]. – Київ : Атіка, 2004. – 240 с. : рис., табл. – (Діти України). – Бібліогр. в кінці ст.
404. **Професіоналізм викладача вищої школи: освітні технології** : зб. ст. до Міжнар. наук.-практ. конф. : [до 90-річчя заснування МДУ] / АПН України, Ін-т засобів та інформ. технологій навчання, Миколаїв. держ. ун-т ім. В. О. Сухомлинського [та ін. ; наук. ред.: В. Д. Будак, О. М. Пехота, В. Ю. Биков, В. В. Олійник]. – Миколаїв : Іліон, 2004. – 273, [1] с.
405. **Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології** : колектив. монографія / [авт. кол.: Биков В. Ю., Гриценчук О. О., Жук Ю. О. та ін. ; наук. ред.: Биков В. Ю., Овчарук О. В.] / АПН України, Ін-т засобів навчання. – Київ : Атіка, 2005. – 250, [1] с. – Бібліогр. в кінці підрозд.
406. **Інформаційні технології і засоби навчання** : [зб. наук. пр.] / Ін-т засобів навчання АПН України ; [редкол.: Биков В. Ю., Бібік Н. М., Величко С. П. та ін.]. – Київ : Атіка, 2005. – 268, [1] с. – (Діти України). – Бібліогр. у кінці ст.
407. **Дистанційний навчальний процес** : навч. посіб. / Кухаренко В. М., Сиротенко Н. Г., Молодих Г. С., Твердохлебова Н. Є. ; за ред. В. Ю. Бикова та В. М. Кухаренко. – Київ : Міленіум, 2005. – 292 с.
408. **Руденко, В. Д.** Базовий курс інформатики : [навч. посіб.]. Кн. 1. Основи інформатики / В. Д. Руденко, О. М. Макаруч, М. О. Патланжоглу ; за заг. ред. В. Ю. Бикова. – Київ : ВНУ, 2005. – 318 с. : рис.
409. **Антонов, В. М.** Практика та методика використання ОС Windows XP у навчальному процесі : навч.-метод. посіб. / В. М. Антонов ; [редакц. рада: Биков В. Ю. (голова), Бурда М. І., Бутник В. Г. та ін.] ; АПН України, Ін-т засобів навчання. – Київ : [б. в.], 2006. – 127 с. : рис. – (Бібліотека вчителя інформатики ; [вип.] 4).
410. **Мацьоха, О. М.** Технологія створення та підтримки шкільного веб-сайту : навч.-метод. посіб. / О. М. Мацьоха ; [редакц. рада: Биков В. Ю. (голова), Бурда М. І., Бутник В. Г. та ін.] ; АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : [б. в.], 2006. – 127 с. : рис. – (Бібліотека вчителя інформатики ; [вип.] 6).

411. **Руденко, В. Д.** Базовий курс інформатики : [навч. посіб]. Кн. 2. Інформаційні технології / В. Д. Руденко, О. М. Макарчук, М. О. Патланжоглу ; за заг. ред. В. Ю. Бикова. – Київ : ВНУ, 2006. – 368 с. : іл.
412. **Шакотько, В. В.** Комп'ютер у початковій школі : навч.-метод. посіб. / В. В. Шакотько ; [редакц. рада: Биков В. Ю. (голова), Бурда М. І., Бутник В. Г. та ін.] ; АПН України, Ін-т засобів навчання. – Київ : [б. в.], 2006. – 127 с. : рис. – (Бібліотека вчителя інформатики ; [вип.] 5). – Бібліогр.: с. 122-126.
413. **Злобін, Г. Г.** Апаратні засоби ПК : енциклопед. вид. : навч.-метод. посіб. / Г. Г. Злобін ; [редакц. рада: Биков В. Ю. (голова), Бурда М. І., Бутник В. Г. та ін.] ; АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : [б. в.], 2007. – 127 с. : рис. – (Бібліотека вчителя інформатики ; [вип.] 1).
414. **Іштукін, В. В.** Ефективне використання локальної мережі в навчальному процесі : навч.-метод. посіб. / В. В. Іштукін ; [редакц. рада: Биков В. Ю. (голова), Бурда М. І., Бутник В. Г. та ін.] ; АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : [б. в.], 2007. – 127 с. : рис. – (Бібліотека вчителя інформатики ; [вип.] 5). – Бібліогр.: с. 126.
415. **Кухаренко, В. М.** Дистанційне навчання : енциклопед. вид. : навч.-метод. посіб. / В. М. Кухаренко ; [редакц. рада: Биков В. Ю. (голова), Бурда М. І., Бутник В. Г. та ін.] ; АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : [б. в.], 2007. – 127 с. : рис. – (Бібліотека вчителя інформатики ; [вип.] 2).
416. **Лисенко, Т. І.** Поглиблене вивчення програмування в школі : навч.-метод. посіб. / Лисенко Т. І. ; [редакц. рада: Биков В. Ю., Бурда М. І., Бутник В. Г. та ін.] ; АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : [б. в.], 2007. – 127 с. – (Бібліотека вчителя інформатики ; [вип.] 6). – Бібліогр.: с. 124-126.
417. **Морзе, Н. В.** Бази даних у навчальному процесі : навч.-метод. посіб. / Н. В. Морзе ; [редакц. рада: Биков В. Ю. (голова), Бурда М. І., Бутник В. Г. та ін.] ; АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : [б. в.], 2007. – 119 с. – (Бібліотека вчителя інформатики ; [вип.] 4).
418. **Співаковський, О. В.** Алгоритмізація та програмування : енциклопед. вид. : навч.-метод. посіб. / О. В. Співаковський ; [редакц. рада: Биков В. Ю. (голова), Бурда М. І., Бутник В. Г. та ін.] ; АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : [б. в.], 2007. – 127 с. : рис. – (Бібліотека вчителя інформатики ; [вип.] 3).
419. **Формування інформаційного освітнього простору в процесі модернізації середньої загальної освіти: світові тенденції** : колект. монографія / [кол. авт.: Биков В. Ю., Гриценчук О. О., Іванова С. М. та ін. ; наук. ред.: Биков В. Ю., Овчарук О. В.] ; АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : Пед. думка, 2007. – 290 с. – Бібліогр. у кінці підрозд.
420. **Гуржій, А. М.** Рекомендації до розв'язування задач Міжнародних і Всеукраїнських олімпіад серед учнів : навч.-метод. посіб.

/ А. М. Гуржій, В. В. Бондаренко ; [редакц. рада: Биков В. Ю. (голова), Бурда М. І., Бутник В. Г. та ін.] ; АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : [б. в.], 2008. – 119 с. : рис. – (Бібліотека вчителя інформатики ; [вип.] 4).

421. **Енциклопедія освіти** / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень ; [чл. редкол.: І. Д. Бех, Н. М. Бібік, В. Ю. Биков [та ін.]. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – 1036, [2] с.
422. **Моніторинг рівня навчальних досягнень з використанням Інтернет-технологій** : монографія / В. Ю. Биков, Ю. М. Богачков, Ю. О. Жук ; [за ред. В. Ю. Бикова, Ю.О. Жука] ; АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : Пед. думка, 2008. – 127 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 91-97.
423. **Морзе, Н. В.** Прикладне програмне забезпечення : енциклопед. вид. : навч.-метод. посіб. / Морзе Н. В., Макарчук О. М., Патланжоглу М. А. ; [редакц. рада: Биков В. Ю. (голова), Бурда М. І., Бутник В. Г. та ін.] ; АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : [б. в.], 2008. – 127 с. : рис. – (Бібліотека вчителя інформатики ; [вип]. 6).
424. **Технологія розробки дистанційного курсу** : [навч. посіб.] / Биков В. Ю., Кухаренко В. М., Сиротенко Н. Г. та ін. ; за ред. Бикова В. Ю. та Кухаренка В. М. ; АПН України, ННВК Акад. дистанц. освіти, Ун-т Лондон Метрополітан, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т», Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : Міленіум, 2008. – 323 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 317-323.
425. **Шакотько, В. В.** Методика використання ІКТ у початковій школі : навч.-метод. посіб. / Шакотько В. В. ; [редакц. рада: Биков В. Ю. (голова), Бурда М. І., Бутник В. Г. та ін.] ; АПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : [б. в.], 2008. – 127 с. : рис. – (Бібліотека вчителя інформатики ; [вип.] 1). – Бібліогр.: с. 119-125.
426. **Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи** : зб. наук. пр. Вип. 2, ч. 1 / М-во України з питань надзв. ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобил. катастрофи, АПН України, Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України, Ін-т проф.-техн. освіти АПН України ; [редкол.: Козяр М. М. (голова), Зязюн І. А. ... Биков В. Ю. та ін.]. – Львів : ЛДУ БЖД, 2009. – 269 с. : рис., табл. – Бібліогр. у кінці ст.
427. **Засоби інформаційно-комунікаційних технологій єдиного інформаційного простору системи освіти України** : колект. монографія / [Лапінський В. В., Пилипчук А. Ю., Шишкіна М. П. та ін. ; за наук. ред. В. Ю. Бикова] ; НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : Пед. думка, 2010. – 159 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 150-159.
428. **Освіта в інформаційному суспільстві: до 25-річчя шкільної інформатики** : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 13-14 трав. 2010 р. / Ін-т інформ. технологій і засобів навчання НАПН України, Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка ; [редкол.: Огнев'юк В. О.,

Хоружа Л. Л., Биков В. Ю., Спірін О. М.]. – Київ : Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2010. – 152 с.

429. **Основистандартизації інформаційно-комунікаційних компетентностей в системі освіти України** : метод. рек. / [авт. кол.: Биков В. Ю., Білоус О. В., Богачков Ю. М. та ін. ; за заг. ред. В. Ю. Бикова, О. М. Спіріна, О. В. Овчарук]. – Київ : Атіка, 2010. – 86, [1] с. : табл. – Бібліогр.: с. 87.
430. **Руденко, В. Д.** Бази даних в інформаційних системах : навч. посіб. для студ. пед. ун-тів / В. Д. Руденко ; за ред. В. Ю. Бикова. – Київ : Фенікс, 2010. – 235 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 235.
431. **Білоусова, Л.** Інтернет-ресурси для освіти / Людмила Білоусова ; [редакц. рада: В. Биков, Н. Вовковінська, М. Мосієнко та ін.]. – Київ : Шкільний світ, 2011. – 125, [1] с. : рис., табл. – (Бібліотека «Шкільного світу». Природничо-математичний напрям).
432. **Габрусєв, В.** Дистанційне навчання – це просто! / Валерій Габрусєв ; [редакц. рада: В. Биков, Н. Вовковінська, М. Мосієнко та ін.]. – Київ : Шкільний світ, 2011. – 83, [2] с. : рис., табл. – (Бібліотека «Шкільного світу». Природничо-математичний напрям).
433. **Громко, Г.** Програмуємо в Скретч: ігри, анімація, діалоги / Григорій Громко, Галина Проценко ; [редакц. рада: В. Биков, Н. Вовковінська, М. Мосієнко та ін.]. – Київ : Шкільний світ, 2011. – 109, [1] с. : рис., табл. – (Бібліотека «Шкільного світу». Природничо-математичний напрям).
434. **Лапінський, В.** Мультимедійна дошка / Віталій Лапінський, Любов Карташова ; [редакц. рада: В. Биков, Н. Вовковінська, М. Мосієнко та ін.]. – Київ : Шкільний світ, 2011. – 123, [1] с. : рис., табл. – (Бібліотека «Шкільного світу». Природничо-математичний напрям).
435. **Сокол. І.** Технологія Веб 2.0. : сайти, блоги, фотосервіси, карти знань / Ірина Сокол ; [редакц. рада: В. Биков, Н. Вовковінська, М. Мосієнко та ін.]. – Київ : Шкільний світ, 2011. – 125, [2] с. : рис. – (Бібліотека «Шкільного світу»). – Бібліогр.: с. 127.
436. **Габрусєв, В.** ОС LINUX : навч. практикум / Валерій Габрусєв ; [редакц. рада: В. Биков, Н. Вовковінська, М. Мосієнко та ін.]. – Київ : Ред. газ. природн.-мат. циклу, 2012. – 113, [2] с. : рис., табл. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
437. **Електронні бібліотечні інформаційні системи наукових і навчальних закладів** : колект. монографія / [Спірін О. М., Іванова С. М., Новицький О. В. та ін. ; наук. ред.: Биков В. Ю., Спірін О. М.] ; НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : Пед. думка, 2012. – 175 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 144-160.
438. **Жалдак, М.** Математичний аналіз з елементами інформаційних технологій : навч. посіб. / Мирослав Жалдак, Геннадій Михалін, Станіслав Деканов ; [редакц. рада: В. Биков, Н. Вовковінська, М. Мосієнко та ін.]. – Київ : Ред. газ. природн.-мат. циклу, 2012. – 124 с. : рис., табл. – (Бібліотека «Шкільного світу»). – Бібліогр.: с. 123-124.

439. **Інформаційні та комунікаційні технології навчання в системі загальної середньої освіти зарубіжних країн** : навч.-метод. посіб. / [Гриценчук О. О., Коневщинська О. Е., Кравчина О. Є. та ін. ; заг. ред.: Биков В. Ю., Овчарук О. В.]. – Київ : Пед. думка, 2012. – 143 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 142-143.
440. **Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи** : зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф., 12-14 листоп. 2012 р. : [у 2 ч]. Ч. 1 / НАПН України, Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України [та ін. ; редкол.: Козяр М. М., Зязюн І. А. ... Биков В. Ю. та ін.]. – Київ ; Львів : ЛДУ БЖД, 2012. – 345 с. – Бібліогр. у кінці ст.
441. **Кривуца, В.** Основи інфокомунікацій : програма та практикум / Володимир Кривуца, Любов Беркман, Віталій Лапінський ; [редакц. рада: В. Биков, Н. Вовковінська, М. Мосієнко та ін.]. – Київ : Ред. газ. природн.-мат. циклу, 2012. – 118, [1] с. : рис., табл. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
442. **Педагогічна і психологічна науки в Україні** : [зб. наук. пр. : в 5 т.]. Т. 3. Загальна середня освіта / НАПН України ; [редкол. : Ляшенко О. І., Савченко О. Я. ... Биков В. Ю. та ін.]. – Київ : Пед. думка, 2012. – 429, [1] с. – До 20-річчя НАПН України.
443. **Руденко, В.** Сучасні підходи до вивчення інформатики : метод. рек. для вчителя / Віктор Руденко, Наталія Самойленко, Лариса Семко ; [редакц. рада: В. Биков, Н. Вовковінська, М. Мосієнко та ін.]. – Київ : Шкільний світ, 2012. – 124, [1] с. : рис., табл. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
444. **Франчук, В.** Захист інформаційних ресурсів / Василь Франчук ; [редакц. рада: М. Жалдак, В. Биков, Н. Вовковінська та ін.]. – Київ : Ред. газ. природн.-мат. циклу, 2012. – 107, [2] с. : рис., табл. – (Бібліотека «Шкільного світу»). – Бібліогр.: с. 109.
445. **Бублик, В.** Створюємо проекти мовою Delphi : практикум / Віталій Бублик ; [редакц. рада: В. Биков, Н. Вовковінська, М. Мосієнко та ін.]. – Київ : Ред. газ. природн.-мат. циклу, 2013. – 127 с. : рис., табл. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
446. **Вовковінська, Н.** Вивчаємо EXCEL / Наталія Вовковінська ; [редакц. рада: В. Биков, Н. Вовковінська, М. Мосієнко та ін.]. – Київ : Ред. газ. природн.-мат. циклу, 2013. – 127 с. : рис., табл. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
447. **Інформатика за новою програмою.** 5 клас : практик. порадник учителю / Віталій Лапінський, Любов Карташова, Віктор Руденко, Наталія Вовковінська ; [редакц. рада: В. Биков, Н. Вовковінська, М. Мосієнко та ін.]. – Київ : Ред. газ. природн.-мат. циклу, 2013. – 125, [1] с. : рис., табл. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
448. **Руденко, В.** Основи операційних систем / Віктор Руденко, Віталій Лапінський, Олександр Жугастров ; [редакц. рада: В. Биков, Н. Вовковінська, М. Мосієнко та ін.]. – Київ : Ред. газ. природн.-мат. циклу, 2013. – 126, [1] с. : рис., табл. – (Бібліотека «Шкільного світу»).

449. **Цідило, І. М.** Нечітке моделювання педагогічних явищ : монографія / І. М. Цідило ; [за наук. ред. В. Ю. Бикова]. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. – 263 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 243–256.
450. **Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених «Наукова молодь-2013»**[Електронний ресурс] / за заг. ред. проф. Бикова В. Ю. та Спіріна О.М. – Електрон. текст. дані. – Київ: ІІТЗН НАПН України, 2014. – 190 с. –Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.
451. **Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених «Наукова молодь-2014»** [Електронний ресурс] / за заг. ред. проф. Бикова В. Ю. та Спіріна О. М. –Електрон. текст. дані. – Київ : ІІТЗН НАПН України, 2014. – 168 с. –Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.
452. **Науково-організаційні засади проектування мережі електронних бібліотек установ НАПН України:** монографія / [Спірін О. М., Іванова С. М., Яцишин А. В. та ін.]; за наук. ред. проф. В. Ю. Бикова, О. М. Спіріна; Ін-т інформ. технологій і засобів навчання НАПН України. – Київ : Атіка, 2014. – 179 с.
- 7.2. ***В. Ю. Биков - член редакційної колегії фахових видань з педагогіки***
453. **Вісник Академії дистанційної освіти** : наук.-практ. журн. / редкол.: В. І. Луговий (голов. ред.), В. Ю. Биков (заст. голов. ред.) [та ін.]. – Київ : Міленіум, 2003 – № 1. – Член редкол. з 2003 по 2005 р.
454. **Інформаційні технології в освіті** : [зб. наук. пр.] / Херсон. держ. ун-т, НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання ; [редкол.: Співаковський Олександр Володимирович, Андрієвський Борис Макійович, Биков Валерій Юхимович та ін.]. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2010–2014. – Член редкол. з 2010 р.
455. **Інформаційні технології і засоби навчання** [Електронний ресурс] : електрон. наук. фах. вид. / НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання, Ун-т менеджменту освіти ; голов. ред. Биков Валерій Юхимович. – Електрон. журн. – 2006, грудень – . – Київ, 2006–2014. – Виходить 6 разів на рік. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>. – Голов. редактор з 2006 р.
456. **Комп'ютер у школі та сім'ї** : наук.-метод. журн. / засн.: Ін-т педагогіки НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання НАПН України, редакція журн. ; голов. ред. Руденко В. Д. ; редкол.: Биков В. Ю., Головка М. В., Григор'єв С. Г. [та ін.]. – 1998, лютий – . – Київ : ФО-П Жугастрова С. В., 2000–2014. – Виходить 8 разів на рік. – Член редкол. з 2000 р.
457. **Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського** : зб. наук. пр. Серія «Педагогічні науки» / Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського ; [редкол.: Будак В. Д. (голова), Савченко О. Я., Сухомлинська О. В.,

Биков В. Ю. та ін.]. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2013–2014. – Член редкол. з 2013 р.

458. **Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова** : [зб. наук. пр.]. Серія 2, Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання / [Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; редкол.: М. І. Бурда, В. Ю. Биков, Н. В. Морзе та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010–2014. – Член редкол. з 2010 р.
459. **Наукові записки**. Серія: Педагогічні науки / Кіровогр. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка ; [редкол. вип.: Биков В. Ю., Величко С. П., Вовкотруб В. П. та ін.]. – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. Володимира Винниченка, 2007–2008. – Член редкол. у 2007–2011 р.
460. **Педагогіка і психологія**. Вісник НАПН України : наук.-теорет. та інформ. вісн. / засн.: НАПН України, держ. вид-во «Педагогічна преса» ; редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.), О. І. Ляшенко ... В. Ю. Биков [та ін.]. – 1993, верес. – . – Київ : Пед. преса, 2003–2014. – Виходить 4 рази на рік. – Член редкол. з 2003 р.
461. **Післядипломна освіта в Україні** : міжгалуз. наук.-освіт. журн. / видавець Ун-т менеджменту освіти НАПН України ; редкол.: В. Андрущенко, В. Биков, Н. Волянчук [та ін.]. – 2001– . – Київ : Дорадо-Друк, 2001–2014. – Виходить двічі на рік. – Член редкол. з 2001 р.
462. **Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т» ; за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ ... В. Ю. Биков та ін.]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2003–2014. – Член редкол. з 2003 р.
463. **Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія** : щокв. наук.-практ. журн. / засн.: Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т», Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Укр. інж.-пед. акад. ; голов. ред. Романовський О. Г. ; координац. рада: Кремень В. Г., ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л. Л. ... Биков В. Ю. [та ін.]. – 2000 – . – Харків : НТУ «ХПІ», 2002–2014. – Виходить щокв. – Член координац. ради з 2002 р.
464. **Управління проектами та розвиток виробництва** : зб. наук. пр. / Укр. асоц. упр. проектами, Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля, Ун-т економіки та права «Крок» ; [редкол.: І. А. Бабаєв, І. Р. Бузько, В. Ю. Биков та ін.]. – Луганськ : Вид-во СНУ ім. Володимира Даля, 2000–2008. – Член редкол. з 2000 по 2008 р.

РОЗДІЛ II
НАУКОВА ШКОЛА ВЧЕНОГО

Доктори наук

465. **Петухова, Л. Є.** Теоретико-методичні засади формування інформатичних компетентностей майбутніх учителів початкових класів : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Петухова Любов Євгенівна ; [наук. керівник Биков Валерій Юхимович ; Херсон. держ. ун-т]. – Одеса : [б. в.], 2009. – 41 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 32–37.
466. **Піндера, М.** Теоретичні та методичні засади підготовки і підвищення кваліфікації спеціалістів середньої ланки для металургійної промисловості : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Проф. педагогіка» / Михайло Піндера ; [наук. консультанти: Биков Валерій Юхимович, Горішовський Володимир ; Центр інформатики та екон. дослідж. в металургії (м. Катовіце, Польща), Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України]. – Київ : [б. в.], 1997. – 61 с. – Бібліогр.: с. 46–60.

Кандидати наук

467. **Дивак, В. В.** Розвиток економічної компетентності директорів загальноосвітніх навчальних закладів засобами інформаційно-комунікаційних технологій : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Дивак Володимир Валерійович ; [наук. керівник Биков Валерій Юхимович ; Ін-т інформ. технологій і засобів навчання НАПН України]. – Київ : [б. в.], 2010. – 20 с. : рис. – Бібліогр.: с. 16–17.
468. **Кривонос, О. М.** Формування інформаційно-комунікаційних компетентностей майбутніх учителів інформатики в процесі навчання програмування : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Теорія та методика навчання (інформатика)» / Кривонос Олександр Миколайович ; [наук. керівник Биков Валерій Юхимович ; Ін-т інформ. технологій і засобів навчання] ; Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ : [б. в.], 2013. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15–17.
469. **Сороко, Н. В.** Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів філологічної спеціальності в умовах комп'ютерно орієнтованого середовища : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.10 «Інформ.-комунікац. технології в освіті» / Сороко Наталія Володимирівна ; [наук. керівник Биков Валерій Юхимович] ; НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : [б. в.], 2012. – 20 с. : рис. – Бібліогр.: с. 16–18.
470. **Терент'єва, А. В.** Розвиток автоматизованого управління матеріально-технічним забезпеченням формувань державної служби медицини катастроф України : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : [спец.] 25.00.02 «Механізми держ. управління» / Терент'єва Анна Валеріївна ; [наук. керівник Биков Валерій

Юхимович] ; Укр. акад. держ. упр. при Президентіві України. – Київ : [б. в.], 2003. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16–17.

471. **Ткаченко, І. А.** Методичні основи застосування системи засобів навчання з астрономії у підготовці майбутніх учителів фізики і астрономії : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Теорія і методика навчання фізики» / Ткаченко Ігор Анатолійович ; [наук. керівник Биков Валерій Юхимович ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини]. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. – 21 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 17–19.
472. **Цегольник, П. А.** Формування професійної моделі фахівця в сфері управління : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : [спец.] 25.00.03 «Організація та управління в держ. установах» / Цегольник Петро Анатолійович ; [наук. керівники: Бідняк Михайло Нестерович, Биков Валерій Юхимович ; Укр. акад. держ. упр. при Президентіві України. – Київ : [б. в.], 1997. – 17 с. – Бібліогр.: с. 16.
473. **Дем'яненко, В. Б.** Мережні електронні майданчики як засіб активізації науково-дослідної діяльності учнів Малої академії наук України : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Теорія та методика навчання (інформатика)» / Дем'яненко Валентина Борисівна ; [наук. керівник Биков Валерій Юхимович ; Ін-т інформ технологій і засобів навчання] ; Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ : [б. в.], 2015. – 20 с.
474. **Петренко, С. В.** Система Delphi як засіб формування ІКТ-компетентностей майбутнього вчителя інформатики початкової школи у навчанні візуального програмування : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.10 «Інформ.-комунікац. технології в освіті» / Петренко Сергій Вікторович ; [наук. керівник Биков Валерій Юхимович] ; НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ : [б. в.], 2016. – 22 с.

Підготовлені до захисту дисертації

Верхоланцев Г. О. Педагогічні умови організації комп'ютерно орієнтованого навчального середовища в системі військової гуманітарної освіти.

Горох В. П. Теоретико-методичні засади формування дослідницьких умінь учнів основної школи у процесі вивчення геометрії з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Довгопола Ю. В. Інформаційно-аналітичні системи підтримки прийняття рішень в системі державного управління.

Журавльов А. В. Методика визначення ефективності дистанційного навчання при підвищенні кваліфікації державних службовців.

Іваницький І. П. Реалізація міжпредметних зв'язків інформатики та спеціальних дисциплін при підготовці молодших спеціалістів.

Молодих Г. С. Методика комбінації організаційних форм роботи студентів в дистанційному курсі "Технології веб-дизайну".

Сереветний В. А. Організація дистанційного навчання державних службовців у регіональних центрах підвищення кваліфікації державних службовців.

Білоус О. В. Стандартизація майбутніх інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх учителів основної школи у країнах Європейського союзу.

Шишкіна М. П. Теоретико-методичні засади формування і розвитку хмаро-орієнтованого науково-освітнього середовища вищого навчального закладу.

Іванькова Н. А. Теоретичні та методичні основи проектування хмаро орієнтованого середовища навчання медичної інформатики майбутніх лікарів.

РОЗДІЛ III
**ЛІТЕРАТУРА ПРО НАУКОВУ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНУ
ДІЯЛЬНІСТЬ В. Ю. БИКОВА**

1968

475. **Герасименко, Д.** По золоте руно : [про Валерія Бикова, п'ятикурсника Київ. політехн. ін-ту ф-ту автоматики й електроприладобудування та перші наук. пр.] / Д. Герасименко // Молода гвардія. – 1968. – 10 груд. (№ 241). – С. 2.

1970

476. **Смертко, Ю.** Час жити, творити : [про В. Ю. Бикова, інженера з-ду «Радіоприлад» / Ю. Смертко // Будівник комунізму. – 1970. – 6 листоп. (№ 44). – С. 2.

1971

477. **Нілов, В.** Раціоналізатори / В. Нілов // Будівник комунізму. – 1971. – 28 трав. (№ 21). – С. 2.
Про внесок Валерія Бикова в раціоналізаторську роботу по введенню нових технологічних процесів на заводі «Радіоприлад».

1973

478. **Ефективна розробка** // Будівник комунізму. – 1973. – 19 січ. (№ 3). – С. 1.
Про розробку «Фазочутливий вольтметр», яка висунута на здобуття премії Ленінського комсомолу, головним конструктором якої є В. Ю. Биков.

1999

479. **Мостова, Т.** Регіони мають знати, над чим працює Академія : [про засід. Президії АПН України] / Таїса Мостова // Освіта України. – 1999. – 21 лип. (№ 29). – С. 2 : фотогр.
Про затвердження Президією АПН України В. Ю. Бикова директором-організатором Інституту засобів навчання АПН України.

2000

480. **Биков Валерій Юхимович** : [біогр. довідка] // Хто є хто в Україні / Київ. наук. т-во ім. Петра Могили ; [уклад. та ред. видання: Юрій Марченко, Олександр Телемко]. – Київ : К.І.С., 2000. – С. 32. – Назва на обкл.: Хто є хто в Україні, 2000. Політики. Парламентарі. Урядовці. Судді. Дипломати. Підприємці. Науковці. Письменники. Митці. Журналісти. Спортсмени. 5000 біографій.
481. **Звіт про роботу** Академії педагогічних наук України за 1999 рік / АПН України. – Київ : Видавн. центр Київ. держ. торг.-екон. ун-ту, 2000. – 191 с.
Про створення в структурі АПН України (постанова Кабінету Міністрів від 6 червня 1999 р. № 988) Інституту засобів навчання, який очолив доктор технічних наук, професор В. Ю. Биков. – С. 99.

482. **Коваленко, О.** Комп'ютери мають іти до школи. Масово : [про Міжнар. наук.-практ. конф. «Комп'ютерне забезпечення навчального процесу в сільській школі»] / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2000. – 31 трав. (№ 22). – С. 8.
Про виступ директора Інституту засобів навчання АПН України В. Ю. Бикова щодо питань, пов'язаних з комп'ютеризацією середньої школи й розробки сучасної концепції інформатизації освіти України.

2001

483. **Звіт про роботу** Академії педагогічних наук України за 2000 рік / АПН України ; [упоряд.: Вашуленко М. С., Полонська Т. К.]. – Київ : Видавн. центр Київ. нац. торг.-екон. ун-ту, 2001. – 221 с.
Про участь В. Ю. Бикова у роботі спеціалізованих вчених рад по захисту докторських та кандидатських дисертацій. – С. 93.
Відомості про опубліковану статтю В. Ю. Бикова. – С. 172.
484. **Ярмаченко, М.** Биков Валерій Юхимович : [біогр. довідка] / М. Ярмаченко // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – Київ : Пед. думка, 2001. – С. 53.

2002

485. **Биков Валерій Юхимович** : [біогр. довідка] // Академія педагогічних наук України : інформ. довідник / АПН України ; [за заг. ред. Вашуленка М. С.]. – Київ : Фенікс, 2002. – С. 242–243 : фот.
486. **Биков Валерій Юхимович** : [біогр. довідка] // Імена України : біогр. щорічник, 2001 / Укр. акад. наук нац. прогресу, Ін-т гуманітар. досліджень ; редкол.: В. Г. Бар'яхтар, І. Д. Безгін, В. П. Буркат [та ін.]. – Київ : Фенікс, 2002. – С. 45–46 : фот.
487. **[Биков Валерій Юхимович]** // Український педагогічний календар : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / [упоряд.: Л. О. Калмикова, Т. Ф. Баєва ; за заг. ред. В. П. Коцура]. – Київ, 2002. – С. 22.
488. **Звіт про роботу** Академії педагогічних наук України за 2001 рік / АПН України ; [упоряд.: Вашуленко М. С., Полонська Т. К.]. – Київ : [б. в.], 2002. – 255 с.
Про дослідження (наук. керівник – В. Ю. Биков), в ході якого визначено дидактичні можливості програмних засобів у дистанційному навчанні педагогічних працівників у системі післядипломної педагогічної освіти. – С. 50.
Про створення концепції інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів та комп'ютеризації сільських шкіл, серед авторів якої – В. Ю. Биков – С. 47.
Відомості про опубліковані праці В. Ю. Бикова. – С. 198, 201.

2003

489. **Жук, Ю. О.** Биков Валерій Юхимович : [біогр. довідка] / Ю. О. Жук // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, Наук. т-во ім. Шевченка, Координац. бюро Енциклопедії Сучасної України НАН України. – Київ, 2003. – Т. 2 : Б-Біо. – С. 594–595 : фот.

490. [**«Інформатика в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах Києва: досвід, проблеми»**] // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2003. – № 2. – С. 7–9 : фот.

Про освітянські збори, що відбулись у Київському Палаці дітей та юнацтва 1 лютого 2003 р., які відкрили головний вчений секретар АПН України О. І. Ляшенко, директор Інституту засобів навчання АПН України В. Ю. Биков та інші. – С. 7.

На фот.: В. Ю. Биков та О. І. Ляшенко. – С. 7.

2004

491. **Биков Валерій Юхимович** : [біогр. довідка] // Кияни : біогр. словник / Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманітар. досліджень Укр. акад. наук ; редкол.: І. Д. Безгін, Ю. К. Дупленко, М. Г. Жулинський [та ін.]. – Київ : Фенікс, 2004. – С. 32–33 : фот.

492. **Талалуєва, Н. О.** Биков Валерій Юхимович / Н. О. Талалуєва // Профтехосвіта України: ХХ століття : енциклопед. вид. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – Київ : АртЕк, 2004. – С. 544 : фот.

2005

493. **Валерій Юхимович Биков** : (до 60-річчя від дня народж.) : каталог вист. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. Ніколюк Л. І. ; наук. ред. Букшина Т. Ф. ; ред. та відп. за вип. Пономаренко Л. О.]. – Київ : Атіка, 2005. – 64 с. : портр. – (Ювіляри АПН України ; вип. 23).

494. **Валерію Юхимовичу Бикову** – 60 / Відділення педагогіки і психології проф.-техн. освіти АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, редкол. журн. «Проф.-техн. освіта» // Проф.-техн. освіта. – 2005. – № 1. – С. 21.

495. **Звіт про роботу** Академії педагогічних наук України за 2004 рік / АПН України ; [упоряд. Полонська Т. К. ; відп. за вип.: Савченко О. Я., Ляшенко О. І.]. – Київ : [б. в.], 2005. – 245 с.

Про результати дослідження теми «Теоретико-методологічні засади створення сучасних засобів навчання в системі професійно-технічної освіти», в ході якої В. Ю. Биковим обґрунтовано методико-технологічні засади використання сучасних засобів навчання у закладах профтехосвіти з урахуванням специфіки галузевого спрямування та особливостей формування і розвитку навчального середовища педагогічних систем. – С. 92.

2006

496. **Звіт про роботу** Академії педагогічних наук України за 2005 рік / АПН України ; [упоряд. Полонська Т. К. ; відп. за вип.: Савченко О. Я., Ляшенко О. І.]. – Київ : [б. в.], 2006. – 292 с.

Про обґрунтування методичних засад використання комп'ютерно орієнтованих засобів навчання і глобальних комп'ютерних мереж у навчанні, розроблення структури і вимог до змістового наповнення та підтримки інформаційного освітнього ресурсу Інтернет в Україні (керівник – В. Ю. Биков). – С. 27.

Про виконання НДР «Теоретико-методологічні засади створення сучасних засобів навчання в системі професійно-технічної освіти» (наук. керівник В. Ю. Биков), в ході якої розроблено Концепцію створення засобів навчання нового покоління з природничо-математичних і технологічних дисциплін. – С. 71.

2007

497. **Биков Валерій Юхимович** // Імена України, 2007 : біогр. енциклопед. словник / Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. академії наук ; редкол.: В. Г. Бар'яхтар, І. Д. Безгін, С. П. Глух [та ін. ; уклад.: Л. Г. Андрієнко, С. А. Бакута, І. Д. Зосимович та ін.]. – Київ : Фенікс, 2007. – С. 43 : фот.

2008

498. **Биков Валерій Юхимович** // Академія педагогічних наук України, 1992–2008 : інформ. довід. / [у підготовці довід. взяли участь: М. Б. Євтух, О. І. Ляшенко, С. Д. Максименко та ін.] ; АПН України. – Київ : Пед. думка, 2008. – С. 15.

2009

499. **Звіт про роботу** Академії педагогічних наук України за 2008 рік / АПН України ; [відп. за вип.: Луговий В. І., Бурда М. І.]. – Київ : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2009. – 329 с.

Про завершене дослідження «Моделювання відкритих систем професійної освіти» (наук. керівник – В. Ю. Биков), за результатами якого спроектовано моделі організаційних систем відкритої освіти, розглянуто особливості їх будови, проектування, реалізації і впровадження. – С. 62.

Відомості про публікації В. Ю. Бикова. – С. 266.

500. **Стариков И. М.** Педагогика и наука : [про монографію В. Ю. Бикова «Моделі організаційних систем відкритої освіти» / И. Стариков // Відкритий урок. Газета освітян Миколаївщини. – 2009. – 14 берез. (№ 13). – С. 4.

501. **Проприсудження Державних премій України в галузі науки і техніки 2009 року** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 30.11.2009 № 979/2009. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-prisudzhennja-derzhavnih-premii-ukrayini-v-galuzi-nauki--doc5335.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.

Про присудження державної премії В. Ю. Бикову.

2010

502. **Валерій Юхимович Биков**, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки за 2009 рік / Ред. рада, Редколегія, Ред. журн. // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2010. – № 1. – 2-га с. обкл.

Привітання В. Ю. Бикову із присвоєнням звання лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки за 2009 рік за роботу «Система прогнозованого активного управління проектами та програмами соціально-економічного розвитку України в сферах освіти, науки і виробництва».

503. **Величко, С. П.** Кафедрі фізики та методики її викладання КДПУ ім. В. Винниченка – 80 років : іст. нарис (1930–2010 рр.) / С. П. Величко, О. В. Слободяник ; Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград : Ексклюзив-Систем, 2010. – 108 с.

Про співпрацю В. Ю. Бикова з Кіровоградським державним педагогічним університетом імені Володимира Винниченка. – С. 42.

504. **Долганова, Л.** НАПН України і «Майкрософт Україна» продовжують співпрацю / Лілія Долганова // Пед. газета. – 2010. – Квіт. (№ 4). – С. 1 : фот.

Про робочу зустріч науковців НАПН України з представниками компанії «Майкрософт Україна», у якій взяв участь В. Ю. Биков.

На фот.: В. Ю. Биков серед учасників робочої групи (другий ліворуч).

505. **Зензіна, Г.** Наукові дослідження Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України / Ганна Зензіна // Освіта України. – 2010. – 23 квіт. (№ 30). – С. 4 : фот.

Про участь В. Ю. Бикова у звітній науковій конференції Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України та його виступ на пленарному засіданні, у якому представлено результати наукових досліджень інституту за 2009 рік і визначено завдання на 2010 рік.

На фот.: В. Ю. Биков під час виступу на трибуні.

506. **Зензіна, Г.** Освіта в інформаційному суспільстві / Ганна Зензіна // Пед. газета. – 2010. – Трав. (№ 5). – С. 5 : фот.

Про участь В. Ю. Бикова у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Освіта в інформаційному суспільстві: до 25-річчя шкільної інформатики» (13–14 травня 2010 р.), яка проходила на базі Київського університету імені Бориса Грінченка та його виступ на пленарному засіданні з доповіддю «Проблеми і цілі інформатизації освіти України».

На фот.: Валерій Биков і Людмила Хоружа.

507. **Зіньковський, Ю. Ф.** Управління проектами та програмами соціально-економічного розвитку України в сферах освіти, науки і виробництва / Юрій Зіньковський, Віктор Олійник // Проф.-техн. освіта. – 2010. – № 1. – С. 27–30 : фот.

Про присвоєння В. Ю. Бикову звання лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки за 2009 рік за роботу «Система прогнозованого активного управління проектами та програмами соціально-економічного розвитку України в сферах освіти, науки і виробництва», що виконана колективом науковців НАН та АПН

України, Національним університетом будівництва і архітектури, Національним технічним університетом «Харківський політехнічний інститут». Внесок В. Ю. Бикова в цю роботу є основоположним.
На фот.: Президент України Віктор Ющенко вручає нагороду В. Ю. Бикову (21 грудня 2009 р.). – С. 30.

508. **Наші ювіляри** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 1. – С. 112 : фот.

Привітання В. Ю. Бикову, директору Інституту інформаційних технологій і засобів навчання з нагоди ювілею від дня народження.

509. **Україна наукова** = Science in Ukraine : довідк.-імідж. вид. Т. 2. Національна академія педагогічних наук України / [авт.-упоряд. Болгов В. В.]. – Київ : Укр. акад. геральдики, товар. знаку та логотипу, 2010. – 159 с. : фот.

Биков Валерій Юхимович, член Президії НАПН України : [коротка біограф. довідка]. – С. 9.

Про Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України, у складі якого – член-кореспондент НАПН України В. Ю. Биков. – С. 21.

Про В. Ю. Бикова, директора Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, члена-кореспондента НАПН України. – С. 37 : фот.

510. **Фізичні кафедри (1978-2010 роки)** // Фізико-математичному факультету – вісімдесят: витоки, становлення, сьогодення, перспективи / [кол. авт.: Авраменко О. В., Алексеева С. І., Віденко Є. І. та ін. ; Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка]. – Кіровоград : КОД, 2010. – С. 61-71.

Про співпрацю В. Ю. Бикова з Кіровоградським державним педагогічним університетом імені Володимира Винниченка, зокрема надання ним консультативної допомоги в організації та вдосконаленні тематики науково-практичної конференції «Засоби і технології сучасного навчального середовища» та в науково-дослідній діяльності Наукового центру розробки засобів навчання. – С. 66.

511. **Чернишова, Є.** На шляху модернізації післядипломної педагогічної освіти : [діяльність наук.-метод. комплексу «Консорціум закладів післядипломної освіти»] / Євгенія Чернишова // Освіта України. – 2010. – 16 лип. (№ 53/54). – С. 6-7 : фот.

На фот.: ректор Університету менеджменту освіти Віктор Олійник і директор Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, член Ради «Консорціуму закладів післядипломної освіти» Валерій Биков.

512. **Звіт про діяльність** Національної академії педагогічних наук України у 2010 році / НАПН України ; [відп. за вип.: Луговий В. І., Бурда М. І.]. – Київ : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2011. – 367 с.

Про результати дослідження «Моделювання процесів управління системою професійної освіти» (наук. керівник – В. Ю. Биков, в межах якого визначено основні чинники і залежності, що характеризують процеси прогнозування і планування контингенту учнів, а також специфіку розміщення і розвитку мережі навчальних закладів. – С. 59.

Відомості про публікації В. Ю. Бикова. – С. 314.

2013

513. **Биков Валерій Юхимович** // Національна академія педагогічних наук України : інформ. довідник / [НАПН України ; у підготов. довід. взяли участь: Г. В. Гуменюк, М. Б. Євтух, О. І. Ляшенко та ін. ; відп. за вип.: В. І. Луговий, А. М. Гуржій, М. І. Бурда]. – Київ : Пед. думка, 2013. – С. 21 : фот.

514. **Спірін, О. М.** Особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації зі спеціальності «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті» / Спірін О. М., Яцишин А. В. // Інформаційні технології в освіті : зб. наук. пр. / Херсон. держ. ун-т. – Херсон, 2013. – № 14. – С. 22–33.

Про створення нової наукової спеціальності 13.00.10 за ініціативи В. Ю. Бикова, коротко про напрями наукової школи В.Ю. Бикова.

2014

515. **Бех, І. Д.** Вітанняз нагоди 15-річчя Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України [Електронний ресурс] / Бех І. Д. // Збірник наукових праць, присвячений 15-річчю заснування Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України/ за наук. ред. В. Ю. Бикова. – Електрон. текст. дані. – Київ : ІІТЗН НАПН України, 2014. – С. 9. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/8957>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.

516. **Биков Валерій Юхимович (Valerii Yu. Bykov)** [Електронний ресурс] : персональний блог директора Ін-ту інформ. технологій і засобів навчання НАПН України. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://valbykov.blogspot.com/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 7.04.16.

Подано відомості про професійну діяльність В. Ю. Бикова, його наукові інтереси, основні публікації, а також фотогалерея.

517. **Гуржій, А. М.** Вітальне слово від президії НАПН України з нагоди 15-річчя Інституту [Електронний ресурс] / Гуржій А. М. // Збірник наукових праць, присвячений 15-річчю заснування Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України / за наук. ред. В. Ю. Бикова. – Електрон. текст. дані. – Київ : ІІТЗН НАПН України, 2014. – С. 7–8. – Режим доступу:

<http://lib.iitta.gov.ua/8957>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.

Вітальне слово від президії НАПН України з нагоди 15-річниці Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України та вручення Золотої медалі імені Григорія Сковороди В. Ю. Бикову – ініціатору створення, першому директору, багаторічному директору Інституту.

518. **Дійсні члени (академіки) НАПН України** [Електронний ресурс] // Національна академія педагогічних наук України : офіц. сайт. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/structure/members/active/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 7.04.16.
Серед дійсних членів НАПН України – Валерій Юхимович Биков, доктор технічних наук, професор, обраний 18.11.2010 р., Відділення професійної освіти і освіти дорослих.
519. **Зязюн, І. А.** Вітання з нагоди 15-річниці Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України [Електронний ресурс] / Зязюн І. А. // Збірник наукових праць, присвячений 15-річчю заснування Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України / за наук. ред. В. Ю. Бикова. – Електрон. текст. дані. – Київ : ІТЗН НАПН України, 2014. – С. 9. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/8957>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.
520. **Календар знаменних і пам'ятних** дат у галузі освіти і педагогічної науки на 2015 рік [Електронний ресурс] / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд. Л. І. Ніколюк ; наук. ред. П. І. Рогова ; відп. за вип. Н. В. Лисиця. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2016/01/idex_4_3.pdf. – Назва з екрана. – Дата звернення: 18.05.16.
Про В. Ю. Бикова див. розділ III «Ювіляри НАПН України».
521. **Коневщинська, О. Е.** Створюємо наукове підґрунтя для інформатизації навчального середовища / О. Е. Коневщинська // Пед. газета. – 2014. – Черв. (№ 6). – С. 1-4.
Про досягнення та роботу Інституту під керівництвом В. Ю. Бикова.
522. **Лещенко, М. П.** Роль Інституту інформаційних технологій і засобів навчання в інформатизації освіти і науки України [Електронний ресурс] / Лещенко М. П., Яцишин А. В. // Збірник наукових праць, присвячений 15-річчю заснування Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України / за ред. Бикова В. Ю. – Електрон. текст. дані. – Київ : ІТЗН НАПН України, 2014. – С. 14-23. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/8957>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.
Про досягнення та роботу Інституту під керівництвом В. Ю. Бикова.
523. **Ничкало, Н. Г.** Вітання від Відділення професійно-технічної освіти НАПН України з нагоди 15-річниці Інституту [Електронний ресурс] / Ничкало Н. Г. // Збірник наукових праць, присвячений 15-річчю заснування Інституту інформаційних технологій і засобів навчання

НАПН України/ за наук. ред. В. Ю. Бикова. – Електрон. текст. дані. – Київ : ІТЗН НАПН України, 2014. – С. 10. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/8957>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.

524. **Олійник, В. В.** Про діяльність Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України [Електронний ресурс] / Олійник В. В. //Збірник наукових праць, присвячений 15-річчю заснування Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України/ за наук. ред. В. Ю. Бикова. – Електрон. текст. дані. – Київ : ІТЗН НАПН України, 2014. – С. 10-14. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/8957>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.16.

525. **Спірін, О. М.** Досвід підготовки наукових кадрів з інформаційно-комунікаційних технологій в освіті : (до 15-річчя Ін-ту інформ. технологій і засобів навчання НАПН України)/ Спірін О. М., Яцишин А. В. // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2014. – № 2. – С. 3-8.
Про створення нової наукової спеціальності 13.00.10 за ініціативи В. Ю. Бикова.

526. **Яцишин, А. В.** Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України – 15 років звершень в інформатизації освіти України / Яцишин А. В.// Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми:зб. наук. пр. /Вінниц. держ. пед. ун-тім. Михайла Коцюбинського. – Київ ; Вінниця, 2014. – Вип. 37. – С. 518-524.

Про заснування та роботу Інституту під керівництвом В. Ю. Бикова.

2015

527. **Валерій Юхимович Биков, (до 70-річчя від дня народження) :** [вітання В. Ю. Бикову на титул. сторінці журн.«Комп'ютер у шк. та сім'ї» від Ред. Ради та Редколегії] // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2015. – № 1.

528. **Жалдак, М. І.** Биков Валерій Юхимович – видатний український інформатик / Жалдак М. І. // Наук. часоп. Нац.пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова. Серія № 2, Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання : зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. – № 15. – С. 3-5.

529. **Життя нам дане для того, щоб робити добро іншим...** (до 70-річчя Валерія Юхимовича Бикова) // Інформатика та інформ. технології в навч. закл. – 2015. – № 1. – С. 3-7.

Бесіду з В. Ю. Биковим веде перший заступник головного редактора журналу.

530. **Лещенко, М. П.** Роль наукової школи академіка НАПН України Бикова В. Ю. в інформатизації освіти і науки України / М. П. Лещенко, А. В. Яцишин // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2015. – № 8. – С. 10-18.

531. **Яцишин, А. В.** Влияние научной школы Валерия Быкова на формирование информационно-образовательного пространства

Украины [Электронный ресурс] / А. В. Яцишин // Медиафера и медиаобразование: специфика взаимодействия в современном социокультурном пространстве: сб. ст. / М-во внутр. дел Респ. Беларусь, учреждение образования «Могилевский институт МВД Республики Беларусь» ; редкол.: С. В. Венидиктов (отв. ред.) [и др.]. – Электрон. текст. дан. – Могилев : Могилев. и-т МВД, 2015. – С. 448-456. – Режим доступа: <http://mic.org.ru/phocadownload/mediasfeta2015.pdf>. – Загл. с экрана. – Дата обращения: 20.05.16.

Іменний покажчик

- Абдукадыров А. А. **296, 297, 298**(упоряд.)
Авраменко О. В. **510**
Алексеева С. І. **510**
Алексеєнко Т. Ф. **65, 90**
Алимов О. М. **366**
Андрієвський Б. М. **454** (ред.)
Андрієнко Л. Г. **497**(уклад.)
Андрущенко В. П. **71; 400, 461** (ред.)
Андрющенко В. В. **137, 167, 168, 171, 176, 199, 207, 208, 209, 211, 217, 357, 358, 359**
Аніщенко В. М. **65, 90**
Антонов В. М. **409**
Артемов Ю. І. **56, 113**
Бабаєв І. А. 464(ред.)
Бабак О. В. **231**
Баєва Т. Ф. **487** (упоряд.)
Бакута С. А. **497**(уклад.)
Балл Г. О. **65, 90**
Бардадим В. **96**
Бар'яхтар В. Г. **486, 497**(ред.)
Батишев С. Я. **350**(перс.)
Башинский Н. А. **82**
Безгин А. Д. **142, 161, 172, 173, 175, 180, 187, 202, 203, 206, 269, 302, 304, 306, 307; 282, 285-301, 390, 391** (уклад.);**486, 491, 497** (ред.)
Безгина Т. С. **161**
Безгін І. Д.
Бережная Э. П. **105, 182**
Беркман Л. **441**
Бех І. Д. **71, 515; 421** (ред.)
Биков В. В. **361, 362**
Бібік Н. М. **406, 421**(ред.)
Бідняк М. Н. **472**(наук. керівник)
Білоус О. В. **91, 429**
Білоусова Л. **431**
Богачков Ю. М. **89, 91, 103, 254, 266-268, 422, 429; 103** (ред.)
Болгов В. В. **509**
Бондаренко В. В. **420**
Бублик В. **445**
Будак В. Д. **404, 457**(ред.)
Бузько І. Р. **464**(ред.)
Букшина Т. Ф. **493** (ред.)
Бурда М. І. **409, 410, 413-418, 420, 423, 425, 458** (ред.);**499, 512, 513**(відп. за вип.)
Буриков В. А. **136, 174, 179, 186, 212**
Буркат В. П. **486**(ред.)
Бурфан Э. В. **131**
Бурченков Г. К. **315, 318, 320**
Бутник В. Г. **409, 410, 413-418, 420, 423, 425**(ред.)
Бушуєв С. Д. (Бушуев С. Д.) **360, 365, 366; 239**(упоряд.)
Бушуєва Н. С. **365**
Васильєва Г. М. 100, 222
Вашуленко М. С. **483, 488**(упоряд.);**485** (ред.)
Величко С. П. **246, 503; 406, 459** (ред.)
Венидиктов С. В. **531**(ред.)
Виговська О. **69**
Виноград Э. Г. **135, 148, 151, 210**
Віденко Є. І. **510**
Вільш І. **25, 52, 247, 363** (ред.)
Вовк Я. І. **40**
Вовковінська Н. **446, 447; 431-436, 438, 441, 443-448** (ред.)
Вовкотруб В. П. **459**(ред.)
Воловик П. М. **281**
Вольневич О. І. **103, 268**
Волянчук Н. **461**(ред.)
Габрусєв В. 432, 436
Галіцина Л.Г. **272**
Гапон В. В. **48, 87, 164, 194, 195**
Герасименко Д. **475**
Глух С. П. **497**(ред.)
Глухимчук М. И. **322**
Годєцька Т. **69**
Головінов В. П. **395**(ред.)
Головко М. В. **456** (ред.)
Гольц Я. Э. **282-284, 388, 389**(упоряд.)
Горішовський В. **466**(наук. консультант)
Горох В. П. **397**
Гравіт В. О. **15, 255, 258, 263-265**

Григор'єв С. Г. **456**(ред.)
 Гриценко В. І. **83**
 Гриценчук О. О. **4, 277, 405, 419, 439**
 Громко Г. **433**
 Губарец Л. А. **204**
 Гуменюк В. **513**
 Гуржій А. М.(Гуржий А.Н.) **17, 39, 48, 82, 87, 92, 220, 342, 344, 374-377, 393, 420, 517; 395, 396** (ред.);**513** (відп. за вип.)
Дарманський М. М. 102
 Деканов С. **438**
 Дем'яненко В. Б. **473**
 Дерба Т. О. **196**
 Дивак В. В.**467**
 Диденко А. П. **124, 132, 136**
 Добрин А. Н. **307; 285-287, 289, 290, 292, 294, 295, 299, 300, 301, 305, 390, 391**(уклад.)
 Долганова Л.**504**
 Долинний О. Б. (Долинний О. Б.) **179, 181, 184, 185, 189, 190, 219**
 Дорошенко Ю. О. **102**
 Довгялло О. М. (Довгялло А. М.) **83, 177, 178; 393** (ред.)
 Додонов А. Л. **282-284, 388, 389**(уклад.)
 Дупленко Ю. К. **491** (ред.)
 Духненко О. Д. **346**
Євтух М. Б. 498, 513
Жалдак М. І. 40, 44, 438, 527; 402, 444 (ред.)
 Жугастров О. **448**
 Жук Ю. О.**22, 89, 246, 254, 273, 276-278, 280, 383, 384, 385, 386, 405, 422, 489; 89, 403, 422** (ред.)
 Жулинський М. Г. **491**(ред.)
Задорожня Н. Т. 273, 274
 Заманов А. Д. **16**(ред.)
 Зелепугіна І. М. **221**
 Зензіна Г.**505, 506**
 Зильберман Ю. Б. **287, 299, 390, 391**(уклад.)
 Зинченко А. І. **128**
 Зіньковський Ю. **507**
 Злобін Г. Г. **413**
 Зозуля В. І. **332, 333, 368, 369**
 Зосимовичі. Д. **497**(уклад.)
 Зязюн І. А. **519;13, 25, 52, 247, 363, 426, 440** (ред.); **353** (перс.)
Іванова С. М. 4, 419, 437, 452
 Іштукін В. В. **414**
Калмикова Л. О. 487(упоряд.)
 Калюх Ю. **193, 224**
 Каримова О. Б.**387**(ред.)
 Карташова Л. **434, 447**
 Килимник Е. С. **205**
 Клименко А. І. **342**
 Клименюк А. В. **182**
 Князєв В. М. **193** (ред.)
 Коваленко О. **482**
 Козлакова Г. О. **394**
 Козленко А. Н. **156, 177, 178, 306, 345; 293, 310** (упоряд.)
 Коденко Є. М. **107**
 Козленко А. Н. **153, 305** (упоряд.)
 Козяр М. М. **426, 440**(ред.)
 Коломийченко Г. Н. **218**
 Кондрашова О. В. **305, 308, 309**(уклад.)
 Коневщинська О. Е. **352, 439, 522**
 Корнейчук В. І. **368, 369**
 Коцур В. П. **487**(ред.)
 Кочура С. Н. **144**
 Кравчина О. Є. **439**
 Крамаренко Р. П. **189**
 Красношарпа В. О. **262**
 Кремень В. Г. **19; 57-59, 65, 71, 90, 259, 260, 421, 460, 462, 463** (ред.)
 Кривонос О. М.**468**
 Кривуца В. **441**
 Крикун О. **193, 224**
 Кузнецов А. А. **283, 284, 388, 389**(уклад.)
 Купрієнко В. В.**279**
 Кухаренко В. М.**261, 266, 267, 407, 415, 424; 261, 407, 424** (ред.)
 Кухарь А. П. **202**
 Куценко В. **223**
 Кучменко О. М. **236, 401**
Лаврентьєва Г. П.312
 Лавриченко Н. М. **90**
 Лапінський В. В. **311, 427, 434, 441, 447, 448**

Левицкий М. Л. **145; 149, 183**
 (ред.)
 Левківський К. М. **1; 396** (ред.)
 Левовицький Т. **25, 52, 247, 363**
 (ред.)
 Лещенко М. П. **522, 530**
 Лисенко Т. І. **416**
 Лисиця Н. В. **520**(відп. за вип.)
 Лисиця Н. М. **394**
 Лопаткін Р. Ю. **279**
 Лосюк П. **47** (упоряд.)
 Луговий В. І. **223, 257;193, 453**
 (ред.);**499, 512, 513** (відп. за
 вип.)
 Лупаренко Л. А. **115**
 Ляхоцька Л. Л. **15, 264**
 Ляшенко О. І. **498, 513;442,**
460(ред.);**490**(перс.);**495,**
496(відп. за вип.)
Мадзігон В. М. 86; 398, 399
 (ред.)
 Макарчук О. М. **398, 408, 411,**
423
 Маков Д. К. **338**
 Максименко С. Д. **498**
 Мальований Ю. І. **90**
 Мартинюк М. Т. **243**
 Мартынов А. Г. **151**
 Мартынов А. Н. **159**
 Марченко Ю.
480(уклад);**480**(ред.)
 Мацьоха О. М. **410**
 Милов О. В. **394**
 Михалін Г. **438**
 Молодих Г. С. **256, 407**
 Монахов В. М. **283, 284, 287,**
388-390(ред.)
 Морзе Н. В. **417, 423; 458** (ред.)
 Мороз О. Г. **392**(ред.)
 Мосієнко М. **431-436, 438, 441,**
443, 445-448(ред.)
 Мостова Т. **479**
 Мушка І. В. **10, 352**
Нагаец О. Ф. 304; 291(уклад.)
 Никифорова Г. А. **339**
 Ничкало Н. Г. **346, 523; 25, 52,**
247, 363 (ред.); **77** (перс.)
 Ніколюк Л. І. **493, 520**(упоряд.)
 Нілов В. **477**
 Новицький О. В. **437**
Овчарук О. В. 93;4, 91, 277, 405,
419, 429, 439 (ред.)
 Огнев'юк В. О. **44; 428** (ред.)
 Одинцова Э. Г. **206, 212-215**
 Олейник А. Г. **170, 197, 204,**
205
 Олійник В. В. **15, 30, 255, 257,**
258, 263-265, 272, 507, 524;
255, 404 (ред.)
 Омельченко Т. Г. **274**
 Орнатский П. П. **321**(наук.
 керівник)
 Осадчук О. П. (Осадчук А. П.) **36-**
38, 95, 120, 122, 124, 125, 127,
130, 132, 133, 136-139, 144,
145, 148, 150, 167-170, 173,
174, 197-202, 204-209, 211-
217
 Осенков К. О. **397**
 Осіпа (Осипа) Р. А. **98-100, 221,**
222
 Отенко В. І. **393**
Патланжоглу М. О. 398, 408,
411, 423
 Петренко А. І. **41**
 Петренко С. В. **474**
 Петухова Л. Є. **465**
 Пехота О. М. **404**(ред.)
 Пилипчук А. Е. **299, 391**(наук.
 керівник)
 Пилипчук А. Ю. **163, 427**
 Пирогов В. Л. **172, 175, 183, 269,**
302
 Піндера М. **466**
 Плєскач М. Л. **164**
 Плєскач М. Я. **48, 50, 87, 181,**
182, 184, 185, 186, 190, 192,
194, 195, 219
 Полонська Т. К. **483, 488,**
495,496(упоряд.)
 Поляков В. П. **303;288**(уклад.)
 Пометун О. І. **90**
 Пономаренко Л. О. **493**(ред.)
 Прилюк Д. Ю. **288**(уклад.)
 Прокопенко І. Ф. **49, 51**
 Проценко Г. **433**
Раков С. А. 49, 51, 275, 397;
397 (ред.)
 Рапіна Л. **60**
 Решетников А. М. **322, 328**
 Рогова П. І. **56, 113; 520** (ред.)

- Романовский А. А. **173**
 Романовський О. Г. **11, 33, 234, 364, 366, 462, 463** (ред.)
 Ромашко І. М. **6**
 Руденко В. Д. **42, 61, 72, 86, 88, 270, 398, 399, 408, 411, 430, 443, 447, 448; 456** (ред.)
 Рыбак А. Е. **170**
- Савченко О. Я. **442, 457** (ред.); **495, 496** (відп. за вип.)
 Садовский В. В. **313, 322, 327, 336, 339**
 Саенко Ю. И. **106, 155, 158, 213, 214, 216**
 Самойленко Н. **443**
 Самсонов В. В. **39, 220**
 Саух В. М. **26, 55, 114**
 Семко Л. **443**
 Сердюков П. И. **80**
 Сигалов Ю. И. **157**
 Сиротенко Н. Г. **261, 407, 424**
 Сисоева С. О. **364** (ред.)
 Слободяник О. В. **503**
 Смертко Ю. **476**
 Смилянський П. В. **158**
 Смирнов В. П. **130, 133, 135, 148, 210**
 Сокол І. **435**
 Соколюк О. **246**
 Сопильняк И. И. **138**
 Сороко Н. В. **116, 118, 469**
 Співаковський О. В. **418; 454** (ред.)
 Спірін О. М. **115, 116, 117, 437, 452, 514, 525; 91, 428, 429, 437, 450-452** (ред.)
 Стариков И. М. **500**
 Сторіжко В. **280**
 Стороженко А. О. **382-386**
 Стрижак А. Е. **82**
 Сухомлинська О. В. **56; 457** (ред.)
 Сухомлинський С. В. **382-386**
- Талалуєва Н. О. **493**
 Таланчук П. М. **400** (ред.)
 Тарасенко В. П. **41**
 Твердохлебова Н. Є. **407**
 Телемко О. **480** (ред.); **480** (уклад.)
 Терент'єва А. В. **470**
 Тімінський О. Г. **239** (уклад.)
 Ткаченко І. А. **243, 471**
- Товажнянський Л. Л. **11, 33, 234, 366, 462, 463** (ред.)
 Тронь В. **223**
 Троценко П. В. **305, 308-310** (уклад.)
 Туз Ю. М. **313, 314, 327, 328**
 Ухань П. С. **266, 267**
 Франчук В. **444**
 Хоружа Л. Л. **428** (ред.)
- Цегольник П. А. **472**
 Цідило І. М. **449**
 Цывинский В. Г. **314-320, 323, 325, 326, 329, 332-334, 336, 338, 340, 341, 343, 367-373, 378-381**
- Чекалина А. С. **144**
 Чепурна Н. М. **26, 55, 114**
 Чернишова Є. **511**
- Шакотько В. В. **425**
 Шамелашвілі Р. М. **231**
 Шарапова А. А. **169, 197**
 Шишкіна М. П. **117, 312, 427**
 Шкиль Н. И. **217**
 Шльосек Ф. **354** (перс.)
 Шпильовий В. Д. **365**
 Шут М. І. **236, 401; 236, 401** (ред.)
- Яковлев М. І. **402** (ред.)
 Янко А. М. **334, 336, 339, 371**
 Яремчук Н. А. **319**
 Ярмаченко М. Д. **484; 392, 484** (ред.)
 Яцишин А. В. **79, 452, 514, 522, 525, 526, 530, 531**
- Dovgiallo A. **108, 110**
 Gurgiy F. **97**
 Kommers P. **110**
 Kozlakova G. **97, 101, 271**
 Lewowicki T. **63** (ред.)
 Shyshkina M. **355**
 Struchenko V. **271**
 Szloska F. **63** (ред.)

Абетковий покажчик назв праць В. Ю. Бикова

- Автоматизация процесса проектирования документов в условиях функционирования СУБД ПАЛЬМА 190**
- Автоматизация процесса разработки предложений по профориентации учащихся 345**
- Автоматизация управления в системе просвещения 151**
- Автоматизированная система управления. Документация технорабочего проекта: состав, содержание, порядок оформления, комплектования и согласования 202**
- Автоматизированное рабочее место управленца на базе ЭВМ СМ-4 180**
- Автоматизированные системы управления: организация, порядок внедрения 203**
- Автоматизовані інформаційні системи єдиного інформаційного простору освіти і науки 165**
- Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами 400 (ред.)**
- Актуальність та тематична спрямованість науково-практичного семінару «Наступність у навчанні інформатики майбутніх учителів початкової школи в умовах ступеневої вищої школи» 102**
- Алгоритмізація та програмування 418(ред.)**
- Анализатор спектра радиочастот 372**
- Аналіз стану комп'ютеризації загальноосвітніх навчальних закладів за 1997-2001 роки 48**
- Аналоговый измеритель комплексного коэффициента передачи четырехполюсников 371**
- Аналоговый фазочувствительный вольтметр инфранизких частот 327**
- Аналоговый частотомер-периодомер гармонических сигналов инфранизких частот 370**
- Аналого-цифровые тензометрические измерители деформаций с коррекцией погрешностей 344**
- Апаратні засоби ПК : енциклопед. вид. 413(ред.)**
- Арифметическое устройство цифрового измерительного прибора 333**
- Бази даних в інформаційних системах...430(ред.)**
- Бази даних у навчальному процесі 417(ред.)**
- Базовий курсінформатики 408 (ред.)**
- Базовий курс інформатики. Кн. 2. Інформаційні технології...411(ред.)**
- Библиотека имитационных моделей 305(наук.керівник)**
- Будова навчального середовища відкритих систем навчання і освіти23**
- Вивчаємо EXCEL 446(ред.)**
- Вивчення перетворення інверсії на основі дослідницького підходу у навчанні з використанням пакету DG 275**
- Відкрита освіта в Єдиному інформаційному освітньому просторі14**
- Відкрита освіта і відкрите навчальне середовище29**
- Відкрита освіта і віртуальне навчання 5**
- «Відкрита освіта: організаційно-педагогічні аспекти» 15**
- Відкрита освіта – сучасний інструмент забезпечення рівного доступу до якісної ціложиттєвої освіти9**
- Відкрите навчальне середовище та сучасні мережні інструменти систем відкритої освіти32**

Відкриті web-орієнтовані системи моніторингу впровадження результатів науково-педагогічних досліджень **115**

Відкриття геометрії через комп'ютерні експерименти в пакеті DG **397** (ред.)

Вісник Академії дистанційної освіти **543** (ред.)

Влияние нестабильности схем сравнения при многократных неравноотстоящих измерениях **315**

Влияние шумов входных устройств на точность измерителей комплексного коэффициента передачи четырехполюсников **316**

Внутрисистемный классификатор этапов и работ научных исследований и разработок в отрасли просвещения Украинской ССР **176**

Вопросы автоматизации плановых расчетов в просвещении **132**

Вопросы взаимодействия РАСУНТ с ОАСУ Министерства просвещения УССР **137**

Вопросы обеспечения взаимодействия СПОК и СУБД ПАЛЬМА **177**

Вопросы обеспечения достоверности информационной базы ОАСУ Минпроса УССР в условиях функционирования СУБД **184**

Вопросы обеспечения совместимости ОАСУ Минпроса УССР и АСПР Госплана УССР **124**

Вопросы применения математических методов и вычислительной техники в планировании и управлении отраслью просвещения **144**

Вопросы совершенствования системы плановых расчетов в просвещении на областном уровне управления **133**

Вопросы создания диалоговой системы планирования развития просвещения республики **138**

Вопросы создания информационной сети в области просвещения в Украинской Советской Социалистической Республике **119**

Вопросы создания системного программного обеспечения интегрированной АСУ-АСО **178**

Впровадження інформаційних технологій у навчальний процес школи **98**

Впровадження інформаційних технологій у навчально-виховний процес школи **100**

Впровадження нових інформаційних технологій в управлінську діяльність директора школи **222**

Всесоюзная конференция з організації народної освіти **134**

Всеукраїнська науково-практична конференція з проблем роботи середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів нового типу, 2-4 лют. 1994 р. **392** (ред.)

Вступ **4**

Входное устройство измерительного прибора на основе операционного усилителя **334**

Высокий уровень проектного менеджмента - необходимое условие современного этапа общественного развития **360**

Галузева автоматизована система управління освітою в республіці **120**

Демонстраційний експеримент з фізики **236**

Демонстраційний експеримент з фізики **401** (ред.)

«Дерево целей» системы просвещения области **135**

Дидактичні та організаційно-методичні проблеми реалізації принципів освіти **1**

Дистанційна освіта **257**
Дистанційна освіта **259**
Дистанційна освіта: актуальність, особливості і принципи побудови, шляхи розвитку та сфера застосування **277**
Дистанційна освіта – перспективний шлях розвитку професійної освіти **248**
Дистанційне навчання **260**
Дистанційне навчання **415(ред.)**
Дистанційне навчання: стан та перспективи розвитку **264**
Дистанційне навчання – це просто! **432(ред.)**
Дистанційний навчальний процес **407(ред.)**
Дистанційні технології навчання в забезпеченні реформування освіти України **249**
Дистанційні технології навчання в сучасній освіті **253**
До питання інформатизації вищих педагогічних навчальних закладів **49**
Доменно-фреймова модель педагогічної системи **240**
Досвід Українського інституту підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти у застосуванні комп'ютерних технологій навчання **99**
Дослідження динамічних властивостей інтерактивної розв'язувальної системи **241**
Духовно-моральна парадигма та інформаційно-освітня платформа суспільства знань **20**

Експертні системи в навчанні**83**
Електронна педагогіка та сучасні інструменти систем відкритої освіти **10**
Електронні бібліометричні системи як засіб інформаційно-аналітичної підтримки науково-педагогічних досліджень **116**
Електронні бібліотечні інформаційні системи наукових і навчальних закладів **437(ред.)**
Енциклопедія освіти **421(ред.)**
Ефективне використання локальної мережі в навчальному процесі **414(ред.)**

[Звиступу на пленарному засіданні]**46**
Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору **403(ред.)**
Засоби інформаційно-комунікаційних технологій єдиного інформаційного простору системи освіти України **427 (ред.)**
Засоби навчання нового покоління в комп'ютерно орієнтованому навчальному середовищі **276**
Захист інформаційних ресурсів **444(ред.)**
Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених «Наукова молодь-2013» **450(ред.)**
Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених «Наукова молодь-2014» **451 (ред.)**

Иерархическая структура целей совершенствования управления просвещением союзной республики **149**
Измерение напряжений инфразвуковых частот **326**
Измеритель комплексного коэффициента передачи четырехполюсников в области инфранизких частот **329**

Измерительные тензометрические преобразователи с коррекцией погрешностей **342**

Инструкция по отраслевому контролю за внедрение унифицированных систем документации и общесоюзных классификаторов технико-экономической информации, используемых в ОАСУ Министерства просвещения (народного образования) союзной республики **168**

Интеллектуальный терминал отраслевой вычислительной сети на базе ЭВМ СМ-4 **187**

Информационно-коммуникативные сети и учреждения народного образования **191**

Использование линейных интегральных микросхем общего применения в радиоэлектронной аппаратуре. Фазочувствительный вольтметр на интегральных схемах **330**

Использование ЭВМ для организации учебно-воспитательного процесса в Киевском педагогическом институте **217**

Исследование и разработка измерителей комплексных коэффициентов передачи в области низких и инфранизких частот **321**

Исследование и разработка методов и схем построения цифровых фазочувствительных вольтметров низких и инфранизких частот **335**

[Из виступу на круглому столі «Проблеми інформаційної культури молодших школярів», 24 жовтня 2001 р.] **85**

ІКТ-аутсорсінг і нові функції ІКТ-підрозділів навчальних закладів і наукових установ **226**

Інноваційна діяльність Інституту інформаційних технологій і засобів навчання **60**

Інноваційний розвиток засобів і технологій систем відкритої освіти **245**

Інноваційний розвиток суспільства і сучасні мережні технології систем відкритої освіти **11**

Інноваційні завдання сучасного етапу інформатизації освіти **76**

Інноваційні інструменти та перспективні напрями інформатизації освіти **74**

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання АПН України **57**

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України: історія та сьогодення **79**

Інституту інформаційних технологій і засобів навчання АПН України – 10 років **64**

Інтеграція системи освіти України у світовий освітній простір: проектний підхід як ефективний інструмент її реалізації **363**

Інтернет-орієнтовані автоматизовані системи збирання, накопичення і опрацювання результатів навчальної діяльності учнів загальноосвітніх навчальних закладів : посібник **103**

Інтернет-ресурси для освіти **431** (ред.)

Інформатизації і комп'ютеризації загальноосвітніх навчальних закладів України – 20 років **87**

Інформатизація вищих педагогічних навчальних закладів – як мрії перетворити на дійсність **51**

Інформатизація загальноосвітньої і професійно-технічної школи України: концептуальні засади і пріоритетні напрями **52**

Інформатизація і комп'ютеризація освіти, формування комп'ютерно орієнтованого навчального середовища, відкритих систем освіти **65**

Інформатизація освіти **37**

Інформатизація освіти **58**
Інформатизація освіти і розвиток понятійно-термінологічного апарату системи навчання і освіти **53**
Інформатизація освіти сьогодні **38**
Інформатизація регіональної системи освіти: загальний опис і основні компоненти реалізації **55**
Інформатизація системи професійно-технічної освіти і сучасні підходи до підготовки кваліфікованих робітників для ІКТ-індустрії **350**
Інформатика для студентів, які вивчають англійську мову **394(ред.)**
Інформатика за новою програмою. 5 клас : практик. порадник учителю **447(ред.)**
Інформаційна підтримка реалізації міжпредметного підходу в шкільній освіті **93**
Інформаційна система для керівництва професійно-технічним закладом **220**
Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології **277**
Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології **405(ред.)**
Інформаційне суспільство і освіта **353**
Інформаційний освітній портал «Діти України» **273**
Інформаційні мережі відкритого навчального середовища **30**
Інформаційні та комунікаційні технології навчання в системі загальної середньої освіти зарубіжних країн **439(ред.)**
Інформаційні технології в освіті **454 (ред.)**
Інформаційні технології і засоби навчання**406 (ред.)**
Інформаційні технології і засоби навчання**455(ред.)**
Інформаційно-комунікаційні технології в реалізації міжпредметного підходу в шкільній освіті **94**
Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи **440(ред.)**
Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи **426(ред.)**

К вопросу о построении измерителей комплексного коэффициента передачи четырехполюсников **314**
К вопросу о структуре технических средств низового информационного пункта отраслевой вычислительной сети Министерства просвещения **172**
К вопросу применения банков данных в ОАСУ Минпроса Украинской ССР **169**
К вопросу разработки диалоговой системы плановых расчетов в просвещении **139**
Карта учбова універсальна **382**
Касетний учбовий посібник (варіанти) **383**
Каталог программных средств **303**
Категорії «простір» і «середовище»: особливості модельного подання та освітнього застосування**19**
Керівництво з питань визначення компетентності й сертифікації українських професійних керівників і фахівців з управління проектами NCB (ua) **365**
Класифікація засобів навчання **278**

Ключові чинники та сучасні інструменти розвитку системи освіти **2**
 Комбінований пристрій для демонстрації законів механіки **384**
 Комп'ютер у початковій школі **412(ред.)**
 Комп'ютер у школі та сім'ї **456(ред.)**
 Комп'ютеризація навчання у багатоступеневій системі освіти України **39**
 Комп'ютеризація освіти **43**
 Комп'ютеризація освіти **59**
 Комп'ютерно орієнтовані педагогічні технології у шкільному навчальному процесі **246**
 Комп'ютерно-інформаційні і комунікаційні технології у навчальному процесі середньої та вищої школи **402 (ред.)**
 Комплексная взаимосвязь и взаимодействие задач ОАСУ просвещения **155**
 Комплексный подход к созданию подсистемы перспективного планирования отраслевой АСУ Минпроса союзной республики **145**
 Конкуренція - ринковий інструмент інноваційного розвитку системи професійної освіти **348**
 Концептуальна модель організації підготовки висококваліфікованих робітників для високотехнологічних виробництв **351**
 Концептуальная модель развития организационно-функциональной структуры кафедры информатики института усовершенствования учителей **218**
 Концептуальні засади інформатизації бібліотек освітянської галузі України **113**
 Концептуальні засади підвищення кваліфікації керівних кадрів професійно-технічних навчальних закладів за очно-дистанційною формою навчання **258**
 Концептуальні напрями подальшого розвитку єдиної автоматизованої інформаційної системи Академії **223**
 Концепція інформатизації мережі бібліотек загальноосвітніх навчальних закладів України **56**
 Концепція інформатизації [освіти] **40**
 Концепція програми інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів, комп'ютеризації сільських шкіл **44**
 Концепція проекту «Дистанційне навчання школярів» **262**
 Корпоративні інформаційні системи підтримування науково-освітньої діяльності на базі хмаро орієнтованих сервісів **117**
 Курс інформатики. 8–11. (Ч. 2). Основи алгоритмізації та програмування **399(ред.)**
 Курс інформатики. Ч. 1. Комп'ютер та його програмне забезпечення **398(ред.)**
 Математичний аналіз з елементами інформаційних технологій **438(ред.)**
 Мета, будова і функції проектних команд із створення е-методичних систем відкритої професійної освіти **244**
 Методика використання ІКТ у початковій школі **425(ред.)**
 Методика и алгоритм округления значений параметров при обработке данных **170**
 Методичні системи сучасних інформаційно-освітніх технологій **234**
 Методологические вопросы разработки подсистемы перспективного планирования ОАСУ Министерства просвещения союзной республики **150**

Методологические вопросы создания автоматизированной системы управления научно-исследовательской деятельностью в отрасли просвещения **105**

Методологические основы и перспективы создания отраслевой вычислительной сети в системе просвещения **146**

Методологические основы создания и управления целевыми комплексными программами в просвещении **356**

Методологічні та методичні основи створення і використання електронних засобів навчального призначення **311**

Міжнародне співробітництво в галузі освіти **140**

Мобільний простір і мобільно орієнтоване середовище Інтернет-користувача: особливості модельного подання та освітнього застосування **35**

Моделирование и анализ глобальной цели системы народного образования **230**

Моделирование компьютерных интерактивных систем управления проектами **361**

Моделі організаційних систем відкритої освіти **12, 15, 264**

Моделі системи освіти і освітнього середовища **33**

Моделювання навчального середовища сучасної педагогічної системи **24**

Модель інтерактивної розв'язувальної системи **242**

Модель магнітного поля землі **385**

Модель підготовки робітників для високотехнологічних виробництв **349**

Модельне подання функціонування досліджуваних систем **112**

Моніторинг рівня навчальних досягнень з використанням Інтернет-технологій **89**

Моніторинг рівня навчальних досягнень з використанням Інтернет-технологій **422(ред.)**

Мультимедійна дошка **434(ред.)**

Навчальне середовище сучасних педагогічних систем **25**

Навчальне середовище сучасних педагогічних систем **34**

Навчальні стилі дорослих учнів: особливості модельного подання, аналізу, врахування та вдосконалення при проектуванні та функціонуванні методичних систем навчання відкритої освіти **21**

Навчання, що змінює розум і мораль **231**

Нагороди одержали всі **96**

Наукове забезпечення дистанційної професійної освіти: проблеми та напрями досліджень **247**

Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія «Педагогічні науки» **457(ред.)**

Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 2, Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання **458(ред.)**

Наукові дослідження щодо створення другої черги галузевої АСУ МО УРСР **147**

Наукові записки : [Кіровоград. Держ. пед. ун-т імені Володимира Винниченка]. Серія: Педагогічні науки **459(ред.)**

Науково-організаційні засади проектування мережі електронних бібліотек установ НАПН України **452(ред.)**

Научные основы, методы и системы автоматизированного управления просвещением на уровне союзной республики (на примере системы народного образования Украинской ССР) **160**

Нейросетевая парадигма программирования при построении учебных сред **82**

Некоторые результаты и проблемы создания первой очереди республиканского уровня АСУ общеобразовательными школами Министерства просвещения Украинской ССР **125**

Неперервна підготовка кадрів – основна умова розвитку ІТ-індустрії **354**

Нечітке моделювання педагогічних явищ **449(ред.)**

Нові технології навчання **395(ред.)**

Новые информационные технологии в учебном процессе и управлении **95**

Нормативно-правове та програмно-методичне забезпечення загальноосвітніх навчальних закладів: проблеми та шляхи вдосконалення **50**

Об автоматизированном проектировании документов **185**

Об одном способе измерения действительной и мнимой составляющих переменного напряжения инфранизкой частоты **317**

Об опыте разработки ППП «Внутриформенный и межформенный контроль документов» **181**

Облачная компьютерно-технологическая платформа открытого образования и новые функции ИКТ-подразделений образовательных и научно-методических организационных структур **227**

Обоснование структуры паспорта учреждения непроизводственной сферы **182**

Обследование автоматизируемого объекта при создании и развитии автоматизированной системы: выбор задач автоматизации **215**

Оновлення дидактичних систем, методик і педагогічних технологій **90**

Операційні системи та мережі шкільних комп'ютерних комплексів **270**

Опыт внедрения и перспективы развития отраслевой вычислительной сети Министерства просвещения УССР **183**

Опыт использования общесоюзных классификаторов технико-экономической информации в Министерстве просвещения УССР **171**

Опыт разработки и проблемы создания ОАСУ Министерства просвещения УССР **126**

Опыт создания и ведения унифицированной документации и классификаторов в ОАСУ Минпроса УССР **186**

Организация процесса программно-целевого планирования научных исследований в просвещении **357**

Организация формирования, ввода и ведения информационного фонда ОАСУ Минпроса УССР **174**

Організація середовища дистанційного навчання в середніх загальноосвітніх навчальних закладах **268**

Організація та експлуатація баз даних єдиної автоматизованої інформаційної системи Академії **193**

Організація та експлуатація баз даних єдиної автоматизованої інформаційної системи Академії **224**

Освіта в інформаційному суспільстві: до 25-річчя шкільної інформатики **428(ред.)**

Освіта повинна зайняти визначальне місце у впровадженні в усі сфери діяльності людей сучасних інформаційно-комунікаційних технологій **61**
Освітні системи із забезпечення рівного доступу до якісної освіти впродовж життя **6**

Основи інфокомунікацій : програма та практикум **441(ред.)**

Основи операційних систем **448(ред.)**

Основи проектування та реалізації інтерфейсу користувача для діалогових систем **393 (ред.)**

Основи стандартизації інформаційно-комунікаційних компетентностей в системі освіти України**91**

Основистандартизації інформаційно-комунікаційних компетентностей в системі освіти України **429 (ред.)**

Основні концептуальні засади стратегії інформатизації освіти і головна парадигма майбутнього суспільства знань**77**

Основні положення Концепції створення та впровадження в навчальний процес сучасних засобів навчання з природничо-математичних і технологічних дисциплін **280**

Основні принципи відкритої освіти **3**

Основные направления информатизации в системе Минобразования СССР**36**

Основные направления научных исследований по созданию II очереди республиканского уровня отраслевой автоматизированной системы управления Министерства просвещения СССР **141**

Основные направления улучшения управления развитием отраслевой науки **359**

Основные положения технического задания на ОАСУ МП СССР **127**

Основные проектные решения и проблемы ведения информационного обеспечения АСУ Минпроса СССР **179**

Основы концепции создания функционального программного обеспечения ОАСУ Министерства просвещения СССР **128**

Основы создания имитационных моделей в ОАСУ **158**

Особенности модельного подання функціонування досліджуваних систем **111**

Особенности перехода до активного використання комп'ютерних технологій **104**

Отраслевая автоматизированная система управления (ОАСУ) **162**

Отраслевая автоматизированная система управления (ОАСУ) Министерства просвещения СССР. Развитие республиканского уровня ОАСУ в двенадцатой пятилетке (1986–1990 гг.) **214**

Отраслевая автоматизированная система управления Министерства просвещения СССР: Обследование автоматизируемого объекта при создании и развитии автоматизированной системы. Выбор задач автоматизации **216**

Отраслевая автоматизированная система управления просвещением Украинской ССР **121**

Оцінювання в системі сертифікації професійної компетентності **362**

Оцінювання компетентності в системі професійної освіти **237**

Пакет инструментальных средств: П89А **288 (упоряд., відп. за вип.)**

Пакет педагогических программ по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И88-Ш **282 (упоряд., наук. керівник)**

Пакет педагогических программ по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И88-Ш **283** (наук. керівник, ред.)

Пакет педагогических программ по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И88-Ш **284** (наук. керівник, ред.)

Пакет педагогических программ по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И88-Ш**388** (ред.)

Пакет педагогических программ по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И88-Ш**389**(ред.)

Пакет педагогических программных средств «Геометрическая оптика» по курсу физики (Раздел «Оптика»): Ф90-4 Поиск (УПК) **289** (упоряд.)

Пакет педагогических программных средств «Момент и импульс» по курсу физики (раздел «Кинематика»): Ф90-3 Поиск (УИС) **290** (упоряд.)

Пакет педагогических программных средств «Наследственность» по курсу биологии (раздел «Генетика»): Б90-3 Поиск (УИК) **291**(упоряд.)

Пакет педагогических программных средств «Наследственность» по курсу общей биологии (раздел «Основы генетики») **304**(наук. керівник)

Пакет педагогических программных средств «Относительное движение» по курсу физики (раздел «Кинематика»): Ф90-2 Поиск (УИК) **292**(упоряд.)

Пакет педагогических программных средств «Полет снаряда» по курсу физики (раздел «Кинематика»): Ф90-1 Поиск (УИК) **294**(упоряд.)

Пакет педагогических программных средств по курсу биологии (раздел «Зоология») **306** (наук. керівник)

Пакет педагогических программных средств по курсу биологии (раздел «Зоология»): Б90-1 Поиск (УИК) **293**(упоряд.)

Пакет педагогических программных средств по курсу математики (раздел «Тригонометрия») **307**(наук. керівник)

Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И89-Ш2 (Ямаха MSX-2) **285** (упоряд., наук. керівник)

Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И89/MSX-М-Уз **296**(упоряд.)

Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И89/MSX-М-Уз **297**(упоряд.)

Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И89/MSX-М-Уз **298**(упоряд.)

Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И90 Поиск (УИК) **300**(упоряд.)

Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И90 Поиск (УИК) **301**(упоряд.)

Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И89-Ш2 (Ямаха MSX-2) **286** (упоряд., наук. керівник)

Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И89-Ш2 (Ямаха MSX-2) **287** (ред.)

Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И90 Поиск (УИК) **299**(наук. керівник)

Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И89-Ш2 (Ямаха MSX-2) **390**(ред.)

Пакет программ учебного назначения по курсу «Основы информатики и вычислительной техники»: И90 Поиск (УИК) **391**(ред.)

Пакет программ учебного назначения по курсу математики (раздел «Тригонометрия»): М90-1 Поиск **295** (упоряд.)

Педагогіка і психологія. Вісник НАПН України **460**(ред.)

Педагогічна і психологічна науки в Україні **442** (ред.)

Передумови появи, цілі та основні принципи відкритої освіти **4**

Перший ювілей Інституту інформаційних технологій і засобів навчання АПН України **66**

Підвищення значущості інформаційно-комунікаційних технологій в освіті України **62**

Підвищення кваліфікації керівників освіти за дистанційною формою навчання **255**

Підвищення кваліфікації керівних кадрів професійно-технічних навчальних закладів за дистанційною формою навчання **263**

Підвищення кваліфікації керівних кадрів професійно-технічних навчальних закладів за дистанційною формою навчання **265**

Післядипломна освіта в Україні **461**(ред.)

Планетарій як засіб навчання **243**

Повышение точности измерения спектральных характеристик сигналов путем обработки результатов ряда отдельных измерений с помощью ЭВМ **322**

Поглиблене вивчення програмування в школі **416**(ред.)

Погрешности от шумов при интегрировании произведения сигналов **325**

Погрешность измерителей комплексного коэффициента передачи четырехполюсников, обусловленная нелинейными искажениями опорного направления **318**

Погрешность квантования при вычислении скалярного произведения с помощью интеграла Стильтьеса **319**

Погрешность фазочувствительного вольтметра от наличия высших гармоник в опорном напряжении **320**

Подсистема учета и обработки данных государственной статистики ОАСУ Министерства просвещения УССР **122**

Положение о системе ведения общесоюзных классификаторов технико-экономической информации в Министерстве просвещения УССР **167**

Положення про дистанційне навчання в системі загальної середньої освіти **266**

Положення про електронні освітні ресурси **312**

Практика використання дистанційного навчання в післядипломній освіті **256**

Практика та методика використання ОС Windows XP у навчальному процесі **409**(ред.)

[Презентація діяльності Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України] **69**

Прикладне програмне забезпечення **423**(ред.)

Применение вычислительной техники, средств передачи и отображения информации в народном образовании **142**

Принципы построения «дерева целей» системы просвещения на союзном, республиканском и областном уровнях **148**

Принципы построения пакетов прикладных программ учебного назначения **269**

Принципы построения пакетов прикладных программ учебного назначения **302**

Про Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України **78**

Проблеми вдосконалення інформаційної системи в галузі освіти **129**

Проблеми галузевої статистичної звітності та інформаційно-комунікаційні технології **194**

Проблеми і задачі комп'ютеризації навчального процесу в технічному вузі на базі інтегрованих САД/CAM/CAE систем **84**

Проблеми і цілі інформатизації освіти України **67**

Проблеми інформатизації освіти **45**

Проблеми інформатизації освіти **47**

Проблеми педагогіки та сучасні інструменти систем відкритої освіти **13**

Проблеми розвитку автоматизованої системи управління освітою **166**

Проблеми розвитку навчальних закладів нового типу та сучасні технології навчання **232**

Проблеми створення системи моніторингу стану інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів **163**

Проблеми та перспективи інформатизації системи освіти в Україні **75**

Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти **462(ред.)**

Проблемы ведения общесоюзных и отраслевых классификаторов технико-экономической информации и унифицированных систем документации в просвещении **136**

Проблемы дальнейшей интеграции информационных систем в области образования **143**

Проблемы использования экономико-математических методов и вычислительной техники в управлении народным образованием **387(ред.)**

Проблемы обеспечения совместимости организационных уровней ОАСУ Министерства просвещения СССР **130**

Проблемы построения и развития отраслевой вычислительной сети **175**

Проблемы совершенствования и развития автоматизированной информационной системы в отрасли просвещения Украинской ССР **152**

Проблемы совершенствования информационной системы просвещения **123**

Проблемы создания вычислительной сети ОАСУ МП УССР **131**

Програми для загальноосвітніх навчальних закладів універсального та фізико-математичного профілів. Інформатика, 8-11 класи **88**

Программно-математические средства автоматизированного подведения итогов деятельности учреждений народного образования **153**

Программно-технические средства исследования в имитационных системах ОАСУ. Методы построения и особенности использования **188**

Програмні засоби організаційних систем управління школою **219**

Програмуємо в Скретч: ігри, анімація, діалоги **433(ред.)**

Проект «Технології тестування» **254**

Проект положення про дистанційне навчання школярів **267**

Проектирование методических систем е-дистанционного обучения **250**

Проектний підхід і дистанційне навчання у професійній підготовці управлінських кадрів **238**

Проектний підхід і дистанційне навчання у професійній підготовці управлінських кадрів **364**

Професіоналізм викладача вищої школи: освітні технології **404** (ред.)

Психолого-педагогічні проблеми професійної освіти **395**(ред.)

Развитие информационно-коммуникационной платформы открытого последипломного образования **16**

Расширение возможностей СУБД по обеспечению семантической целостности баз данных **189**

Редактор векторных изображений **308**(упоряд., наук.керівник)

Редактор информации **309**(упоряд., наук.керівник)

Редактор контроля **310**(упоряд., наук.керівник)

Результаты статистических испытаний твердотельных интегральных дифференциальных усилителей типа П2222 **313**

Рекомендації до розв'язування задач Міжнародних і Всеукраїнських олімпіад серед учнів **420**(ред.)

Республиканская модель АСНПИ (на примере УССР) **161**

Ризики впровадження електронних бібліометричних систем оцінювання ефективності діяльності наукових працівників **118**

Ринкові інструменти інноваційного розвитку системи професійної освіти **352**

Розвиток поняттєво-термінологічного апарату комп'ютерно орієнтованих систем навчання і освіти **54**

Розвиток системи професійно-технічної освіти в період соціально-економічних реформ **346**

Розвиток структури комп'ютерних систем опрацювання статистичної звітності для забезпечення управління освітою **195**

Руководящие технические материалы к разработке документации технического проекта отраслевой автоматизированной системы управления (ОАСУ) Министерства просвещения (народного образования) союзной республики **198**

Руководящие технические материалы к разработке рабочего проекта отраслевой автоматизированной системы управления (ОАСУ) Министерства просвещения УССР **199**

Руководящие технические материалы к расчету потребности в педагогических кадрах для дневных общеобразовательных школ и школ-интернатов **204**

Руководящие технические материалы по расчету численности педагогических и медицинских кадров для постоянно действующих детских дошкольных учреждений **205**

Система автоматизованого документообігу в оболонці базового програмного забезпечення **196**

Системамоделей планування розподілу професорсько-викладацьких кадрів вищих навчальних закладів **228**

Система проектной и приемосдаточной документации на автоматизированные системы управления. Порядок проведения и оформления работ **206**

Системы управління інформаційними базами даних в освіті **42**

Системы управління проектами та програмами – сучасні інструменти інноваційного соціально-економічного розвитку України **366**

Системні дослідження – на наукову основу **107**

Системно-структурні засади забезпечення якості професійної освіти **347**

Складові частини автоматизованого робочого місця керівника школи **221**

Совершенствование процессов развития и функционирования отраслевой науки **358**

Совершенствование структуры информационных потоков канала формирования отраслевой базы отчетных данных **192**

Состав и содержание программно-математического обеспечения республиканского уровня ОАСУ Министерства просвещения СССР **173**

Состояние и главные направления работ по созданию отраслевой автоматизированной системы управления образованием в СССР **154**

Способ измерения действительной и мнимой составляющих напряжения **369**

Способ измерения средних значений переменных сигналов **381**

Створення єдиного освітнього інформаційного середовища Черкащини – умова здійснення рівного доступу до якісної освіти **26**

Створення регіональної колекції цифрових освітянських ресурсів **114**

Створюємо проекти мовою Delphi **445(ред.)**

Стенд для вивчення властивостей електричних ланцюгів **386**

Стратегія розвитку загальносистемних програмно-технічних засобів і телекомунікаційних систем в освіті **41**

Структура актуальних напрямів (тематики) досліджень проблем дистанційної професійної освіти **252**

Структура актуальних напрямів досліджень проблем дистанційної професійної освіти **277**

Структурирование процесса решения задач интеллектуальной деятельности **106**

Структурная минимизация погрешности устройств, использующих перемножение сигналов по Стильтьесу **323**

Структурные методы повышения точности и снижения аппаратурных затрат цифровых одноканальных и многоканальных измерителей комплексных коэффициентов передачи (ИККП) **324**

Сучасна структура автоматизованої системи статистичної інформації про діяльність і розвиток загальноосвітньої школи **164**

Сучасні завдання інформатизації освіти **68**

Сучасні інноваційні ІКТ-інструменти розвитку систем відкритої освіти **17**

Сучасні підходи до вивчення інформатики **443(ред.)**

Сучасні підходи та інструменти розвитку системи освіти України **7**

Сучасні підходи та принципи побудови порталів **274**

Сучасні проблеми і перспективи професійного становлення робітничих кадрів для ІКТ-індустрії **70**

Сучасні системи тривимірної візуалізації: порівняльний аналіз **279**

Сучасні тенденції інноваційного розвитку інформаційно-освітнього середовища систем відкритої освіти **18**

Сучасні чинники розвитку системи освіти України **8**

Теоретико-методологічні засади використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі **92**

Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем **22**

Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем **27**

Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем **28**

Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища педагогічних систем відкритої освіти **31**

Теоретико-методологічні засади створення і розвитку сучасних засобів та е-технології навчання **235**

Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія **463(ред.)**

Технический проект первой очереди автоматизированной системы управления общеобразовательными школами Министерства просвещения УССР (АСУ ОШ МП УССР) **200**

Техническое задание на автоматизированную систему управления Киевским областным отделом народного образования МПVI. 000406ТЗ **211**

Техническое задание на автоматизированную систему управления общеобразовательными школами Министерства просвещения УССР (АСУ ОШ МП УССР) **197**

Техническое задание на отраслевую автоматизированную систему ведения общесоюзных и отраслевых классификаторов технико-экономической информации в Министерстве просвещения УССР **207**

Техническое задание на отраслевую автоматизированную систему управления (ОАСУ) Министерства просвещения УССР **201**

Технології хмарних обчислень - провідні інформаційні технології подальшого розвитку інформатизації системи освіти України **72**

Технології хмарних обчислень, ІКТ-аутсорсінг та нові функції ІКТ-підрозділів навчальних закладів і наукових установ **225**

Технологія Веб 2.0. : сайти, блоги, фотосервіси, карти знань **435(ред.)**

Технологія розробки дистанційного курсу **424(ред.)**

Технологія створення дистанційного курсу **261**

Технологія створення та підтримки шкільного веб-сайту **410(ред.)**

Технорабочий проект второй очереди республиканского уровня отраслевой автоматизированной системы управления Министерства просвещения УССР **213**

Технорабочий проект первой очереди автоматизированной системы управления Киевским областным отделом народного образования **212**

Технорабочий проект первой очереди республиканского уровня отраслевой автоматизированной системы управления Министерства просвещения УССР **208**

Технорабочий проект первой очереди республиканского уровня отраслевой автоматизированной системы управления (ОАСУ) Министерства просвещения УССР **209**

Типовое техническое задание на автоматизированную систему управления областного отдела народного образования **210**

Транзисторный фазочувствительный вольтметр инфранизких частот **331**

Увага! Новий підручник! 281

Управління проектами **239 (упоряд.)**

Управління проектами та розвиток виробництва **464(ред.)**

Управляемая учебная среда **80**

- Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освіті – імператив її модернізації **71**
- Усилитель постоянного тока на интегральных схемах **328**
- Устройство для измерения перепадов амплитуды переменного напряжения **374**
- Устройство для измерения усилий **375**
- Устройство для измерения усилий **376**
- Устройство для моделирования механических колебаний **377**
- Устройство для поверки приборов, измеряющих амплитудно-фазочастотные характеристики **341**
- Ф**азочувствительные вольтметры инфранизкой частоты для искаженных сигналов **332**
- Фазочувствительный вольтметр инфранизких частот **338**
- Фазочувствительный вольтметр инфранизкой частоты **368**
- Фазочувствительный вольтметр инфранизкой частоты **378**
- Фазочувствительный вольтметр на интегральных схемах **336**
- Фазочувствительный вольтметр на интегральных схемах **339**
- Фахова підготовка: курси за вибором і тематикою плюс знання інформаційних технологій **233**
- Формализация построения «дерева целей» при системном анализе объектов управления **156**
- Формування інформаційного освітнього простору в процесі модернізації середньої загальної освіти: світові тенденції **4**
- Формування інформаційного освітнього простору в процесі модернізації середньої загальної освіти: світові тенденції **419(ред.)**
- Функции, состав и структура управленческой информационной системы для органов народного образования **157**
- Х**марна комп'ютерно-технологічна платформа відкритої освіти та відповідний розвиток організаційно-технологічної будови ІТ-підрозділів навчальних закладів **229**
- Ц**ели создания и организационное строение методов и средств новых информационных технологий в ВУЗе **81**
- Цифровой многоканальный измеритель комплексных коэффициентов передачи **379**
- Цифровой фазочувствительный вольтметр инфранизкой частоты **337**
- Чи тільки брак коштів заважає впровадженню технологій у школі? **73**
- Ш**ирокополосное управляемое фазосдвигающее устройство **380**
- Широкополосное управляемое фазосдвигающее устройство инфранизкочастотного диапазона **373**
- Широкополосные квадратурные фазовращатели гармонических сигналов **340**
- Широкополосные квадратурные фазовращатели гармонических сигналов на основе интегрирующих операционных усилителей **343**
- Широкополосный квадратурный фазовращатель **367**
- Э**кономико-математические модели управления в просвещении **159**
- Я**ким бути базовому курсу інформатики в загальноосвітніх навчальних закладах : (пропозиції для обговорення) **86**

Якісна підготовка та перепідготовка максимальної кількості фахівців за мінімальні кошти **251**

Concept Mapping Towards a Tool for Active Learning **108**

«Educatec-2001» **272**

E-pedagogika a wspolczesne systemy nauczania na odleglosc **63**

Innovative Models of Education and Training of Skilled Personnel for High Tech Industries in Ukraine **355**

Learning through Social Thinking: a Reflective Model **109**

ОС LINUX **436** (ред.)

The development of Computer education in Ukrainian higher technical school **97**

The Educational Information Complexes **271**

Theoretical Backgrounds **110**

Using Computer Technologies for Teacher Training **101**

Список сокращений

- АСНПИ** – автоматизированная система научно-педагогической информации
- АСО** – автоматизированная система обучения
- АСПР** – автоматизированная система плановых расчетов
- АСУ** – автоматизированная система управления
- АСУ МО УРСР** – автоматизована система управління Міністерства освіти УРСР
- ВЦКП** – вычислительный центр коллективного пользования
- ГАСУ** – галузева автоматизована система управління
- ГАСУО УРСР** – галузева автоматизована система управління освітою УРСР
- ГВЦ МП УССР** – Главный вычислительный центр Министерства просвещения УССР
- ЕС ЭВМ МВ и СПО СССР** – единая система электронно-вычислительных машин Министерство высшего и среднего специального образования СССР
- ИКТ** – інформаційно-комунікаційні технології
- МД** – магнитные диски
- МЛ** – магнитные ленты
- МП УССР** – Министерство просвещения УССР
- НСД** – нормативно-справочная документация
- НТО** – научно-технический отдел
- ОАСУ** – отраслевая автоматизированная система управления
- ПК** – персональный комп'ютер
- ППП** – пакет прикладных программ
- РАС** – республиканская автоматизированная система
- РАСУ** – республиканская автоматизированная система управления
- РАСУНТ** – республиканская автоматизированная система управления развитием науки и техники
- РСФСР** – Российская Советская Федеративная Социалистическая Республика
- РТМ** – руководящие технические материалы
- СМ ЭВМ** – система малых электронно-вычислительных машин
- СПОК** – система программирования обучающих курсов
- СУБД** – система управления базами данных
- ТРП** – технорабочий проект
- ЭВМ** – электронная вычислительная машина

ЗМІСТ

Від	
упорядників.....	4
Олійник В. В. Життєвий шлях та науковий доробок В.Ю. Бикова.....	7
Гуржій А.М. В.Ю.Биков - організатор науки та освіти.....	14
Яцишин А.В. Наукова школа професора В. Ю. Бикова.....	16
Основні дати життя та діяльності В. Ю. Бикова.....	20
Нагороди та відзнаки.....	21
Розділ І. Праці Валерія Юхимовича Бикова.....	22
1. Відкрита освіта - інструмент забезпечення рівного доступу до якісної освіти впродовж життя людини: теорія дослідження і побудови та практика впровадження й практичного застосування.....	22
1.1. Теоретико-методологічні, науково-методичні та організаційні засади відкритої освіти.....	22
1.2. Інформаційно-освітній простір і відкрите навчальне середовище.....	24
2. Інформатизація і комп'ютеризація освіти - умова формування комп'ютерно орієнтованої інформаційно-технологічної платформи відкритих освітніх систем: теорія дослідження і побудови та практика впровадження й практичного застосування.....	25
2.1. Теоретико-методологічні, науково-методичні та організаційні засади інформатизації освіти.....	25
2.2. Інформатизація навчально-виховного процесу.....	29
2.2.1. Теоретико-методологічні та науково-методичні засади інформатизації навчальної діяльності.....	29
2.2.2. Впровадження ІКТ у навчально-виховний процес.....	30

2.3.	Інформатизація	психолого-педагогічних досліджень.....	31
2.3.1.	Теоретико-методологічні та інформатизації діяльності.....	науково-методичні засади наукової	31
2.3.2.	Інформаційне забезпечення діяльності.....	наукової та освітньої	32
2.4.	Інформатизація освіти.....	системи управління	33
2.4.1.	Автоматизована система освіти.....	управління (АСУ)	33
2.4.1.1.	Теоретико-методологічні й науково-методичні засади створення АСУ освітою...33		
2.4.1.2.	Засоби і технології освіти.....	АСУ	37
2.4.1.3.	Технічні проекти, завдання та керівні технічні матеріали щодо створення освіти.....	АСУ	40
2.4.2.	Інформатизація управління закладами.....	навчальними	42
3. Засоби і технології Єдиного інформаційно-освітнього простору - інструменти комп'ютерно орієнтованої інформаційно-технологічної платформи відкритих освітніх систем: теорія дослідження і побудови та практика впровадження й практичного застосування.....			
.44			
3.1.	Теоретико-методологічні й науково-методичні засади створення сучасних систем.....	педагогічних	44
3.2.	Технології дистанційного навчання.....	і віртуального	45
3.3.	Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору - інноваційні мережні інструменти освіти.....	систем відкритої	47
3.3.1.	Теоретико-методологічні й науково-методичні засади створення інноваційних засобів навчання.....	і технологій	47
3.3.2.	Електронні освітні ресурси призначення.....	навчального	48
3.4.	Методи, засоби і технології інформаційно-вимірювальної техніки - інструменти експериментальних досліджень сучасних педагогічних систем.....		51

3.4.1. Теоретико-методологічні й науково-методичні засади підвищення точності вимірювання сигналів у діапазоні звукових та інфразвукових частот.....	51
3.4.2. Засоби і технології вимірювання одномірних і двомірних параметрів сигналів звукових та інфразвукових частот.....	53
4. Професійна підготовка кадрів для ІТ-сфери - визначальний чинник формування і розвитку інформаційного суспільства: проблеми, завдання і моделі.....	55
5. Проектний підхід - інструмент управління формуванням і розвитком відкритих освітніх систем: проблеми, моделі, засоби і технології.....	56
6. В. Ю. Биков - автор винаходів способів і засобів інформаційно-вимірювальної техніки та засобів навчання.....	57
6.1. Авторські свідоцтва на винаходи у галузі радіо та електроприладобудування.....	57
6.2. Патенти на корисні моделі засобів навчання.....	58
7. Наукове редагування.....	59
7.1. В. Ю. Биков - редактор монографій, навчальних і методичних посібників, збірників наукових праць.....	59
7.2. В. Ю. Биков - член редакційної колегії фахових видань з педагогіки.....	65
Розділ II. Наукова школа вченого.....	67
Доктори наук.....	67
Кандидати наук.....	67
Підготовлені до захисту дисертації.....	68
Розділ III. Література про наукову та науково-педагогічну діяльність В. Ю. Бикова.....	69
Іменний покажчик.....	77
Абетковий покажчик назв праць В. Ю. Бикова.....	81

Список скорочень.....	95
-----------------------	----

Довідкове видання

Валерій Юхимович Биков :
до 70-річчя від дня народження

Упорядники:

Пономаренко Л. О.,
Страйгородська Л. І.,
Тарнавська С. В.,
Яцишин А. В.

Науковий редактор:

Спірін О. М.

Бібліографічний редактор:

Страйгородська Л. І.